

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A.
z siedzibą w Krakowie
za 2023 rok**

RADA NADZORCZA MPK S.A. W KRAKOWIE

Przewodniczący

prof. dr hab. inż. Wiesław STAROWICZ

Zastępca Przewodniczącego

mgr Marta WITKOWICZ

Członkowie

prof. dr hab. Andrzej MATYJA

mgr Paweł ŚCIGALSKI

mgr Władysław MICHAŁSKI

Piotr JURCZYK

ZARZĄD MPK S.A. W KRAKOWIE

dr Rafał ŚWIERCZYŃSKI

Prezes Zarządu

mgr inż. Grzegorz DYRKACZ

Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Przewozami

mgr inż. Mariusz SZAŁKOWSKI

Wiceprezes Zarządu ds. Eksploatacji i Rozwoju

mgr Katarzyna BURY

Członek Zarządu ds. Prawnych

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	1
1. Podstawowe informacje o Spółce	1
2. Przedmiot działalności Spółki	4
3. Zarządzanie Spółką	4
II. CHARAKTERYSTYKA ZEWNĘTRZNYCH I WEWNĘTRZNYCH CZYNNIKÓW ISTOTNYCH DLA ROZWOJU SPÓŁKI	7
1. Pozycja rynkowa, odbiorcy usług i dostawcy	7
2. Ochrona środowiska	8
3. Realizacja polityki i zidentyfikowanych potrzeb Gminy Miejskiej Kraków oraz opis kluczowych działań powierzonych Spółce przez Gminę Miejską Kraków	11
4. Cele zarządcze wyznaczone dla Zarządu MPK S.A. w Krakowie	25
5. Polityka cenowa	28
III. WAŻNIEJSZE ZDARZENIA ROKU SPRAWOZDAWCZEGO ISTOTNIE WPŁYWAJĄCE NA DZIAŁALNOŚĆ I ROZWÓJ SPÓŁKI	30
1. Najważniejsze przedsięwzięcia	30
2. Opis istotnych roszczeń wobec Spółki	32
IV. DZIAŁALNOŚĆ EKSPLOATACYJNO-PRODUKCYJNA W UJĘCIU RZECZOWYM	33
1. Tabor Spółki	33
2. Zakres usług komunikacyjnych	37
3. Realizacja pracy przewozowej	39
V. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA I REMONTOWA	40
1. Działalność inwestycyjna	40
2. Działalność remontowa	53
VI. SYTUACJA KADROWO-PŁACOWA	55
1. Polityka personalna	55
2. Polityka płacowa	56

VII. SYTUACJA EKONOMICZNO-FINANSOWA	59
1. Przychody według rodzajów działalności.....	59
1.1. Przychody z działalności operacyjnej.....	60
1.1.1. Działalność podstawowa	60
1.1.2. Działalność pozostała.....	61
1.2. Przychody finansowe.....	62
1.3. Pozostałe przychody operacyjne	62
2. Koszty według rodzajów działalności	63
2.1. Koszty działalności operacyjnej.....	65
2.2. Koszty finansowe.....	71
2.3. Pozostałe koszty operacyjne	71
3. Wynik finansowy.....	72
4. Bilans	74
4.1. Aktywa.....	74
4.1.1. Informacja o stanie majątku posiadanego przez Spółkę.....	76
4.1.2. Zmiany w stanie majątku	78
4.1.3. Informacja o majątku Spółki dzierżawionym innym podmiotom i o dzierżawie przez Spółkę majątku od innych podmiotów.....	78
4.1.4. Informacja o służebnościach przesyłu	80
4.1.5. Wykaz głównych należności wraz ze strukturą	80
4.1.6. Polityka egzekwowania należności.....	81
4.2. Pasywa.....	82
4.2.1. Kapitał własny Spółki.....	83
4.2.2. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania.....	83
4.2.3. Wykaz głównych zobowiązań.....	84
4.2.4. Zobowiązania wobec podmiotów publicznych.....	84
4.2.5. Informacja o kredytach i leasingu.....	85
5. Przepływy pieniężne.....	86
6. Wskaźniki finansowe	88
6.1. Wskaźniki płynności	88
6.2. Wskaźniki zadłużenia.....	88
6.3. Poziom kapitału pracującego	89
6.4. Wskaźniki rentowności	89
VIII. INFORMACJE O POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH I KAPITAŁOWYCH	90

IX. OPIS ISTOTNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I ZAGROŻEŃ KONTYNUOWANIA DZIAŁALNOŚCI	92
1. opis przewidywanej sytuacji finansowej Spółki	92
2. opis stosowanych instrumentów finansowych	92
3. informacja o innych ryzykach jakie mogą wystąpić w dalszej przyszłości i strategiach zarządzania danym ryzykiem	94
X. OPIS DOKONANYCH W SPÓŁCE ZEWNĘTRZNYCH KONTROLI I AUDYTÓW WRAZ Z WNIOSKAMI I NIEZGODNOŚCIAMI	97
1. Kontrole	97
2. Audyty.....	99
XI. UZYSKANA POMOC PUBLICZNA, ROZLICZENIE DOKAPITALIZOWANIA I WYNAGRODZENIA (REKOMPENSATY) ZA POWIERZONE PRZEZ GMINĘ ZADANIA	102
1. Uzyskana pomoc publiczna	102
2. Rozliczenie dokapitalizowania i wynagrodzenia (rekompensaty) za powierzone przez Gminę zadania	109
XII. KLUCZOWE PROGRAMY LUB PROJEKTY	110
1. Programy i projekty związane z działalnością Spółki wpisujące się w cele Strategii Rozwoju Krakowa oraz związane z nimi zadania.	110
2. Usługi publiczne świadczone w sposób ciągły, istotne dla jakości w mieście oraz związane z nimi zadania.	112
3. Inne kluczowe zadania i projekty.	112

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

Tabela 1	Przychody i koszty według rodzajów działalności
Tabela 2	Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi
Tabela 3	Koszty działalności operacyjnej w układzie rodzajowym
Tabela 4	Wynik finansowy
Tabela 5	Zatrudnienie i płace
Tabela 6	Przepływy pieniężne
Tabela 7	Bilans-Aktywa
Tabela 8	Bilans-Pasywa
Tabela 9	Wydatki inwestycyjne i źródła ich finansowania
Tabela 10	Wskaźniki (1)
Tabela 11	Wskaźniki (2)
Tabela 12	Zbiorcze (nowa ustawa kominowa)
Tabela 13	Informacje o danych finansowych i niefinansowych związanych z realizacją SRK i Usług Publicznych wraz z objaśnieniami do tabeli

I. WPROWADZENIE

„Sprawozdanie z działalności Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. z siedzibą w Krakowie za 2023 rok” jest opisową i graficzną prezentacją realizacji zadań powierzonych MPK S.A. w Krakowie przez Gminę Miejską Kraków. Składa się z dwóch części. W części pierwszej, opisowej, zaprezentowano organy Spółki, jej pozycję rynkową, najważniejsze zrealizowane przedsięwzięcia oraz cele zarządcze wyznaczone dla Zarządu MPK S.A. w Krakowie, politykę inwestycyjną i remontową, sytuację kadrową, przychody, koszty oraz wyniki finansowe osiągnięte w okresie sprawozdawczym, opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń kontynuowania działalności, strategię zarządzania ryzykami, a także rozliczenia rekompensaty za powierzone przez Gminę zadania. Część druga, tabelaryczna jest prezentacją danych ekonomiczno-finansowych Spółki za rok sprawozdawczy.

Podstawą rozliczenia zadań realizowanych w okresie sprawozdawczym był „Plan rzeczowo-finansowy na 2023 rok Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. z siedzibą w Krakowie” zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 23 lutego 2023 roku.

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O SPÓŁCE

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne jest spółką akcyjną, zorganizowaną w sposób ustalony Kodeksem Spółek Handlowych, Statutem Spółki oraz Regulaminem Organizacyjnym.

Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym dla Krakowa Śródmieścia. Czas trwania Spółki jest nieograniczony.

Posiada numery:

KRS 0000025692

NIP 679-008-56-13

REGON 003911311

W 2023 roku MPK S.A. w Krakowie świadczyło usługi w ramach systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie, zgodnie z warunkami zawartymi w długoletnich umowach z Gminą Miejską Kraków, w tym w szczególności:

- Umową na świadczenie tramwajowych usług przewozowych w systemie Komunikacji Miejskiej w Krakowie (KMK) z dnia 1 kwietnia 2019 roku, która obowiązuje do 31 marca 2035 roku;
- Umową na świadczenie autobusowych usług przewozowych w publicznym transporcie zbiorowym w ramach systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie (KMK) z dnia 7 sierpnia 2014 roku, która obowiązuje do 31 grudnia 2024 roku;
- Umową wykonawczą nr 90/ZTP/2021 z dnia 30 czerwca 2021 roku o świadczenie usług publicznych w zakresie utrzymania infrastruktury przystankowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków. ZTP poinformowało Spółkę o planowanym rozwiązaniu ww. umowy z dniem 30 czerwca 2024 roku pismem z dnia 20 listopada 2023 roku znak TU.433.1.1.2023;

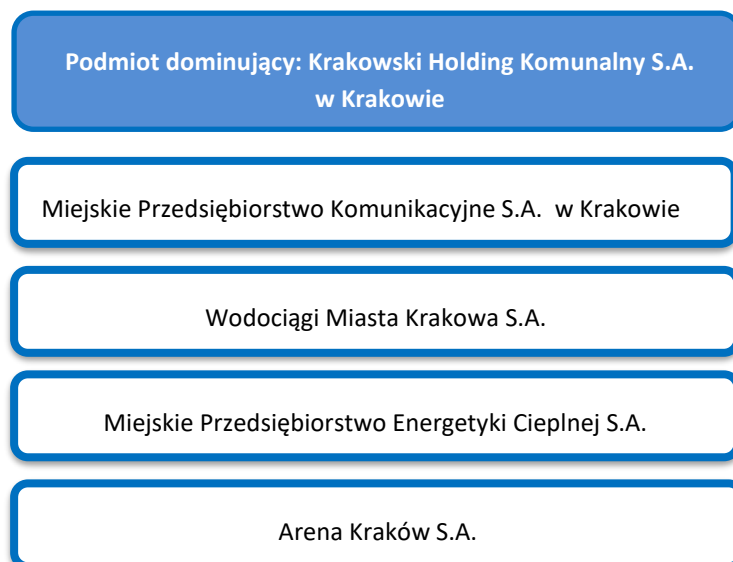
- Umową wykonawczą nr 92/ZTP/2021 z dnia 30 czerwca 2021 roku w zakresie dystrybucji biletów Komunikacji Miejskiej w Krakowie, która zgodnie z aneksem nr 2 obowiązuje do dnia 31 marca 2025 roku oraz w zakresie kontynuacji windykacji i egzekucji należności z tytułu opłaty dodatkowej i należności przewozowej powstałej przed dniem 1 lutego 2016 roku, która obowiązuje do dnia 30 czerwca 2025 roku;
- Umową w sprawie realizacji Programu „Karta Krakowska” nr W/I/495/SZ/115/2022 z dnia 10 marca 2022 roku. Zgodnie z oświadczeniem o wypowiedzeniu umowy L. Dz. SZ-04.032.11.2022 złożonym przez UMK dnia 22.03.2023 roku Spółka zaprzestała świadczenia niniejszej usługi z dniem 1 lipca 2023 roku.

Ponadto w 2023 roku działalność Spółki wyznaczały:

- Umowy kredytowe z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI): Umowa z dnia 6 lipca 2015 roku, Umowa z dnia 28 listopada 2018 roku, zmieniona i ujednolicona na podstawie Aneksu nr 1 z dnia 21 października 2020 roku oraz Umowa z dnia 19 stycznia 2023 roku;
- Umowa wsparcia zawarta w dniu 30 listopada 2018 roku pomiędzy Gminą Miejską Kraków oraz KHK S.A. w Krakowie oraz MPK S.A. w Krakowie oraz EBI wraz z Aneksem Nr 1 do Umowy wsparcia z dnia 30 października 2020 roku;
- Umowa wsparcia zawarta w dniu 21 października 2010 roku pomiędzy Gminą Miejską Kraków oraz KHK S.A. w Krakowie oraz MPK S.A. w Krakowie oraz Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz Europejskim Bankiem Inwestycyjnym wraz z Umową zmieniającą do Umowy Wsparcia z dnia 29 lipca 2015 roku;
- Umowa generalna o zasadach działania Podatkowej Grupy Kapitałowej zawarta w dniu 28 lutego 2018 roku pomiędzy Krakowskim Holdingiem Komunalnym Spółką Akcyjną w Krakowie, Miejskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Spółką Akcyjną w Krakowie, Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Spółką Akcyjną w Krakowie obecnie po zmianie nazwy Wodociągi Miasta Krakowa Spółka Akcyjna, Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym Spółką Akcyjną w Krakowie oraz Agencją Rozwoju Miasta Spółką Akcyjną - obecnie po zmianie nazwy Arena Kraków S.A.

W okresie sprawozdawczym **Spółka była członkiem Podatkowej Grupy Kapitałowej**, której skład zaprezentowano na poniższym schemacie. Jednostką dominującą w Podatkowej Grupie Kapitałowej był Krakowski Holding Komunalny S.A. w Krakowie, który posiadał 100% kapitałów pozostałych spółek.

Schemat 1. Skład grupy kapitałowej Krakowskiego Holdingu Komunalnego S.A. w Krakowie w 2023 roku

Nadrzędnym celem funkcjonowania Podatkowej Grupy Kapitałowej jest możliwość korzystania z przywilejów, jakie daje status podatkowej grupy kapitałowej. Jednocześnie współpraca w ramach PGK prowadzi do dalszej poprawy organizacji i zarządzania w sferze krakowskiej gospodarki komunalnej, a tym samym przyczynia się do zwiększenia niezawodności i jakości usług świadczonych na rzecz mieszkańców Krakowa.

Ze względu na strukturę właścicielską oraz otoczenie organizacyjno-prawne, kluczowe kierunki działania Spółki były podporządkowane realizacji polityki Gminy Miejskiej Kraków, w zakresie transportu publicznego, zawartej m.in. w następujących dokumentach prawnych:

- „Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030” uchwała nr XCIV/2449/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 lutego 2018 roku;
- „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków i gmin sąsiadujących, z którymi Gmina Miejska Kraków zawarła porozumienie w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego” uchwała nr LXXX/1220/13 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 sierpnia 2013 roku;
- „Polityka transportowa dla Miasta Krakowa na lata 2016 – 2025” uchwała nr XLVII/848/16 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 czerwca 2016 roku;
- „Program dostosowania systemu komunikacji miejskiej do obsługi osób niepełnosprawnych” uchwała nr LX/775/08 Rady Miasta Krakowa z dnia 17 grudnia 2008 roku;
- „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Kraków” uchwała aktualizująca nr CXIV/3002/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 24 października 2018 roku;
- „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego”.

MPK S.A. w Krakowie posiada wdrożony i utrzymywany Zintegrowany System Zarządzania Jakością i Środowiskiem (ZSZ), zgodny z wymaganiami norm ISO 9001:2015 oraz ISO 14001:2015. Obejmuje on zarządzanie całością organizacji, zarówno z punktu widzenia ciągłego doskonalenia zgodności wyrobów i usług z wymaganiami Klientów, jak i dążenia do możliwie najmniejszego negatywnego oddziaływania działalności Spółki na środowisko naturalne. Zakres certyfikacji obejmuje świadczenie usług:

- Przewozowych pasażerów tramwajami i autobusami;
- Remontowych wagonów tramwajowych i autobusów;
- Diagnostycznych;
- Reklamowych;
- Wynajmu powierzchni użytkowych.

Potwierdzeniem, że Zintegrowany System Zarządzania Jakością i Środowiskiem jest zgodny z wymaganiami wymienionych norm oraz daje dowody skuteczności w osiąganiu celów, określonych w Polityce Jakości i Zarządzania Środowiskiem, są certyfikaty przyznane Spółce przez:

- Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (2003 rok);
- RWTÜW (2006 rok);
- Dekra Certification (2009 rok);
- Bureau Veritas Polska z siedzibą w Warszawie (2012 rok);
- Polski Rejestr Statków S.A. (2015 rok, 2018 rok, 2021 rok).

2. PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki według PKD był: 49.31.Z transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski. Działalność Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie koncentrowała się na realizacji usług w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, w tym w szczególności **tramwajowych i autobusowych usług przewozowych, utrzymania infrastruktury przystankowej oraz dystrybucji biletów Komunikacji Miejskiej w Krakowie** w ramach systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie. Ponadto, na rzecz Gminy Miejskiej Kraków, Spółka prowadziła **windykację należności z tytułu opłaty dodatkowej i opłaty przewozowej powstałych przed dniem 1 lutego 2016 roku.**

W celu optymalnego wykorzystania posiadanych zasobów i ponoszonych kosztów MPK S.A. w Krakowie prowadziło sprzedaż pozostałą, w tym wynajem pomieszczeń, sprzedaż usług szkoleniowych, wynajem powierzchni reklamowych, wynajem pojazdów na doraźne usługi przewozowe jak np. śluby i wycieczki.

3. ZARZĄDZANIE SPÓŁKĄ

Struktura organizacyjna Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie na koniec 2023 roku została zaprezentowana na schemacie 2.

W pionie Prezesa Zarządu znajdowały się: Dział Personalny, Dział Kontrolingu, Dział Głównego Księgowego, Dział Informatyki, Dział Marketingu, Dział Inwestycji, Remontów i Obsługi Infrastruktury, Dział Zarządzania Projektami, Dział Obsługi Pasażera oraz Dział Kontroli Wewnętrznej i Inspektorat BHP.

W pionie Wiceprezesa Zarządu ds. Eksploatacji i Rozwoju znajdowały się: Dział Kontroli Techniczno-Eksploatacyjnej, Dział Techniczny, Stacje Obsługi Autobusów oraz Tramwajów, jak również Stacja Obsługi i Remontów.

W pionie Wiceprezesa Zarządu ds. Zarządzania Przewozami znajdowały się: Dział Zarządzania Ruchem, Dział Obsługi Technicznej, Dział Projektowania Przewozów i Analiz Eksploatacyjnych oraz Zajezdnie Autobusowe i Tramwajowe.

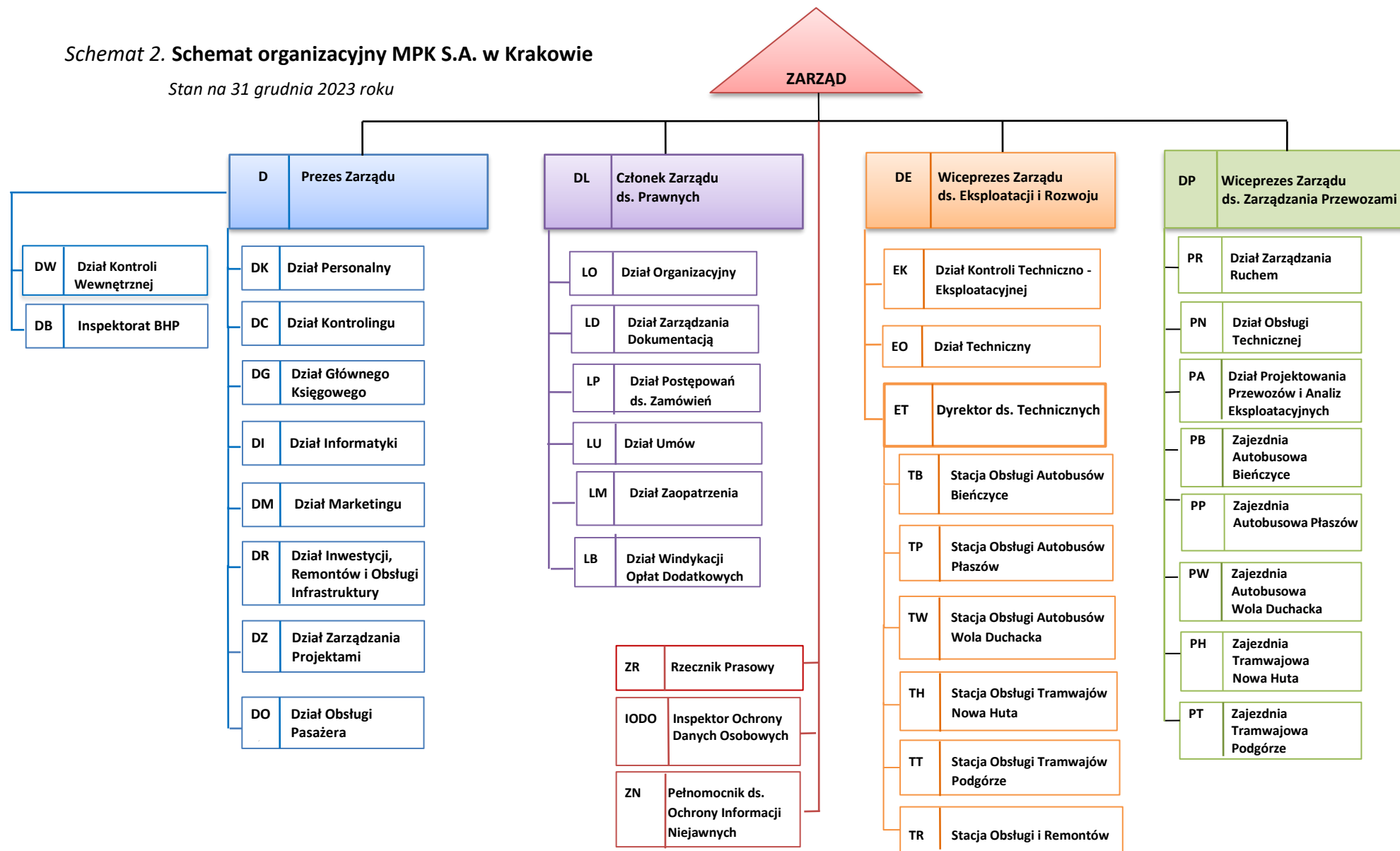
W pionie Członka Zarządu ds. Prawnych znajdowały się: Dział Organizacyjny, Dział Zarządzania Dokumentacją, Dział Postępowań ds. Zamówień, Dział Umów, Dział Zaopatrzenia oraz Dział Windykacji Opłat Dodatkowych.

Bezpośrednio Zarządowi podlegają: Rzecznik Prasowy, Inspektor Ochrony Danych Osobowych oraz Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych.

MPK S.A. w Krakowie wdrożyło i utrzymuje Zintegrowany System Zarządzania Jakością i Środowiskiem, zgodny z wymaganiami norm ISO 9001:2015 oraz ISO 14001:2015. Jego zakres został zaprezentowany w pkt 1 niniejszego rozdziału pt. „Podstawowe informacje o Spółce”.

Schemat 2. Schemat organizacyjny MPK S.A. w Krakowie

Stan na 31 grudnia 2023 roku

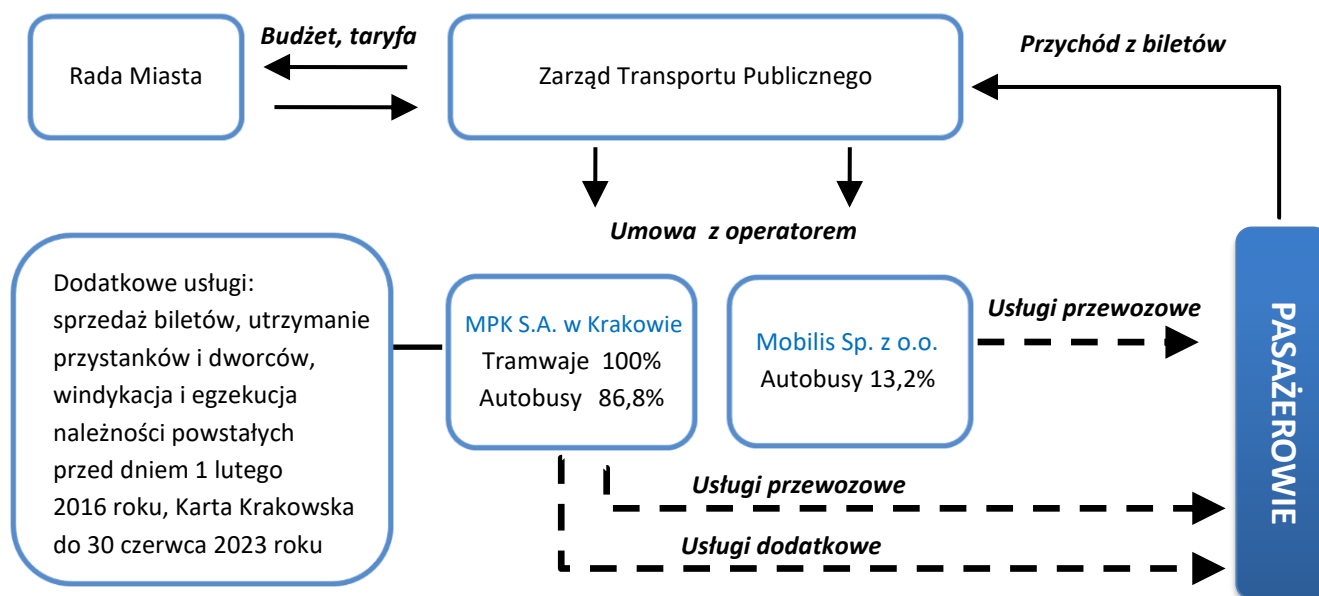
II. CHARAKTERYSTYKA ZEWNĘTRZNYCH I WEWNĘTRZNYCH CZYNNIKÓW ISTOTNYCH DLA ROZWOJU SPÓŁKI

1. POZYCJA RYNKOWA, ODBIORCY USŁUG I DOSTAWCY

Obowiązujący system Komunikacji Miejskiej w Krakowie (KMK) był oparty na następujących zasadach:

- MPK S.A. w Krakowie było podmiotem wewnętrznym Gminy, posiadało status Operatora Wewnętrznego i wykonywało na rzecz Gminy Miejskiej Kraków zadania z zakresu przewozu regularnego w ramach lokalnego transportu zbiorowego. Na koniec 2023 roku Spółka posiadała 100% udziału w przewozach tramwajowych oraz 86,8% udziału w przewozach autobusowych;
- Organizowanie i zarządzanie przewozami o charakterze użyteczności publicznej na liniach komunikacyjnych objętych porozumieniami międzygminnymi na obszarze Miasta Krakowa i aglomeracji krakowskiej realizowane było przez Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie (ZTP);
- Dystrybucja biletów dla pasażerów korzystających z systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie, kontrola dokumentów przewozu oraz windykacja i egzekucja należności powstałych z tytułu wystawienia wezwań do zapłaty za przejazd bez ważnego biletu lub ważnego dokumentu uprawniającego do przejazdu bezpłatnego, bądź ulgowego należały do Gminy i były zlecane innym podmiotom, w tym MPK S.A. w Krakowie, na podstawie długoletnich umów. Wpływy z realizacji tych zadań stanowiły dochód budżetu Miasta;
- Ceny biletów, ulgi i zwolnienia z opłat ustalane były przez Radę Miasta Krakowa. Do jej kompetencji należało także dokonywanie zmian w przepisach porządkowych dotyczących przewozu osób i bagażu pojazdami komunikacji miejskiej w Krakowie.

Schemat 3. System Komunikacji Miejskiej w Krakowie według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Na koniec 2023 roku Spółka świadczyła usługi przewozowe na obszarze Gminy Miejskiej Kraków oraz na terytorium 19 miast i gmin, które przystąpiły do porozumień z Gminą Miejską Kraków w celu wspólnej realizacji zadań z zakresu lokalnego transportu zbiorowego: Biskupic, Brzeźnicy, Czernichowa, Iwanowic, Jerzmanowic–Przegini; Kocmyrzowa – Luborzycy, Krzeszowic, Liszek, Michałowic, Mogilan, Niepołomic, Skąty, Skawiny, Słomnik, Świątnik Górnych, Wieliczki, Wielkiej Wsi, Zabierzowa i Zielonek.

Najważniejszym odbiorcą Spółki w 2023 roku była Gmina Miejska Kraków. Najważniejszymi dostawcami Spółki w 2023 roku byli:

- Stadler Polska Sp. z o.o. - dostawca wagonów Tango Kraków Lajkonik II;
- KrakTransRem Sp. z o.o. - spółka córka, której działalność szerzej opisano w rozdziale VIII pt. „Informacja o powiązaniach organizacyjnych i kapitałowych”;
- Aramco Fuels Poland Sp. z o.o. - dostawca paliwa;
- ENEA S.A., Tauron Dystrybucja S.A. - dostawcy energii elektrycznej.

2. OCHRONA ŚRODOWISKA

MPK S.A. w Krakowie przywiązuje dużą wagę do stosowania rozwiązań mających na celu zapobieganie, redukowanie lub eliminowanie negatywnego oddziaływania komunikacji miejskiej na środowisko naturalne. W okresie sprawozdawczym Spółka zrealizowała m.in.:

1. Przedsięwzięcia zmierzające do ograniczenia emisji komunikacyjnych:

- a) **Odebrano i wprowadzono do ruchu 48 sztuk wagonów tramwajowych Tango Kraków Lajkonik II.** Temat został szerzej opisany w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.2 pt. „Zakup taboru tramwajowego”;
- b) **Zakupiono i skierowano do ruchu 42 autobusy elektryczne** w celu zwiększenia udziału taboru zeroemisyjnego. Temat został szerzej opisany w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. II pt. „Zakupy realizowane przy wsparciu ze środków UE”, tiret a i b;
- c) **Zakupiono i skierowano do ruchu 4 autobusy midi w celu lepszego dostosowywania oferty przewozowej do popytu**, w tym zapewnienia możliwości kierowania taboru o mniejszej pojemności w rejony, gdzie zapotrzebowanie na przewozy jest mniejsze. **Kolejne 4 sztuki autobusów mini zostały dostarczone i odebrane w styczniu 2024 roku**, w ramach umowy zawartej w 2023 roku;
- d) **Testowano autobusy zasilane wodorem na regularnych liniach komunikacji miejskiej w Krakowie.** Temat szerzej opisano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.7 pt. „Pozostałe zadania/projekty optymalizacyjne”;
- e) **Prowadzono rozbudowę infrastruktury ładującej autobusy elektryczne** (w Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka i na terenie Miasta Krakowa). Więcej informacji zaprezentowano w rozdziale V, pkt. 1. pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.5 pt. „Modernizacja budynków i budowli”;
- f) **Wdrożono oprogramowanie wspierające kolejkovanie autobusów elektrycznych do ładowania w Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka**, w celu zapewnienia właściwej organizacji procesu ładowania baterii trakcyjnych i przygotowania wymaganej ilości

naładowanych pojazdów. Temat szerzej opisano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.7 pt. „Pozostałe zadania/projekty optymalizacyjne”;

- g) **Dobierano ogumienie do autobusów w oparciu o wskaźnik oporu toczenia;**
- h) **Wspierano rozwój alternatywnego transportu w Mieście poprzez eksploatację autobusów wyposażonych w bagażniki oraz przyczepy dla rowerów;**
- i) **Kontynuowano usługi „Tele-busa” autobusu na życzenie**, skierowane do pasażerów podróżujących na terenie Rybitw i Płaszowa. Dzięki zastosowaniu małych autobusów, przeznaczonych do niewielkich potoków pasażerskich Spółka dostosowywała ofertę do potrzeb, redukowała koszty funkcjonowania komunikacji i zmniejszała poziom emisji w związku z ograniczeniem pustych przebiegów;
- j) **Kontynuowano eksploatację siedmiu autobusów wyposażonych w system technologii fotowoltaicznej**, który wspomaga zasilanie instalacji pokładowej autobusu i dostarcza energię m.in.: do automatów biletowych, kasowników, tablic elektronicznych oraz oświetlenia, co przekłada się na mniejsze zużycie paliwa;
- k) **Uczestniczono w wydarzeniach ekologicznych organizowanych przez Miasto oraz prowadzono własne działania edukacyjne.** Temat omówiono w rozdziale II pkt. 3, pt. „Realizacja polityki i zidentyfikowanych potrzeb Gminy Miejskiej Kraków oraz opis kluczowych działań powierzonych Spółce przez Gminę Miejską Kraków”, cel IV.3 pt. „Zrównoważone środowisko”;
- l) **Kontynuowano najem 2 elektrycznych samochodów osobowych**, które pozyskano w wyniku udziału w Grupie Zakupowej „E-mobilność dla GMK” organizowanej przez KHK S.A.;
- m) **Zachęcano do odbywania podróży komunikacją miejską i podkreślano, że transport publiczny jest znacznie bardziej efektywny energetycznie niż samochód osobowy i ma znacznie niższy średni koszt energetyczny jednego przewożonego pasażera.** Działania Spółki w tym temacie omówiono w rozdziale II, pkt. 3 pt. „Realizacja polityki i zidentyfikowanych potrzeb Gminy Miejskiej Kraków oraz opis kluczowych działań powierzonych Spółce przez Gminę Miejską Kraków”, Cel operacyjny IV.3 „Zrównoważone środowisko”.

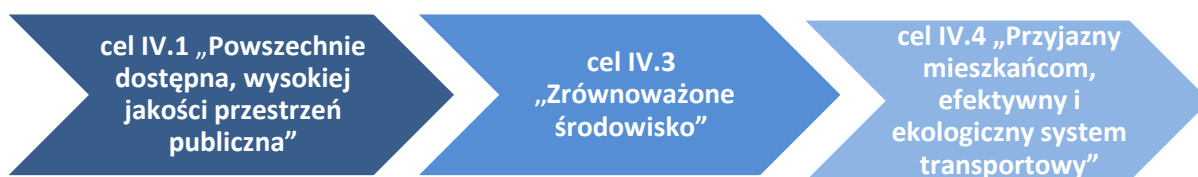
2. Przedsięwzięcia zmierzające do zmniejszenia zużycia mediów, redukcji strat ciepła z budynków, ograniczenia hałasu komunikacyjnego:

- a) **Eksploatowano i utrzymywano zbiorniki retencyjne zlokalizowane w Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta**, które zabezpieczają przed zalewaniem kanały przeznaczone do przeglądu tramwajów oraz pomieszczenia położone poniżej poziomu „0”;
- b) **Zbierano i wykorzystywano wodę deszczową, pierwotnie zgromadzoną w zasobnikach, w myjniach taboru tramwajowego;**
- c) **Monitorowano jakość ścieków** zrzucanych do kanalizacji we wszystkich obiektach Spółki;
- d) **Monitorowano środowisko gruntowo-wodne w rejonie stacji paliw**, pod kątem zawartości substancji ropopochodnych oraz zapobiegania wyciekom;
- e) **Zarządzano odpadami i opakowaniami**, w tym zbywano wysegregowane partie odpadów posiadające wartość rynkową, prowadzono utylizację pozostałych odpadów przez firmy certyfikowane, posiadające właściwe decyzje. Ze sprzedaży odpadów uzyskano wpływy w wysokości 1 694 tys. zł netto;
- f) **Zobowiązywano kontrahentów Spółki do wywiązywania się z obowiązków należytej gospodarki odpadami, przestrzegania przepisów związanych z używaniem niektórych substancji chemicznych oraz stosowaniem materiałów zawierających lotne związki organiczne** podczas realizacji zamówień na rzecz MPK S.A. w Krakowie;

- g) Ograniczono ilość plastiku wykorzystywanego w Spółce** poprzez zakup wody w szklanych opakowaniach zwrotnych oraz mniejsze zużycie folii do pakowania;
- h) Uzyskano nowe pozwolenia wodno-prawne** dla dwóch Stacji Obsługi Tramwajów oraz dla Stacji Obsługi i Remontów;
- i) Uzyskano nowe pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów** do powietrza dla instalacji technologicznej hali napraw tramwajów zlokalizowanej przy ul. Jana Brożka 3 w Krakowie (Stacja Obsługi Tramwajów Podgórze);
- j) Kontynuowano procedurę uzyskania nowych pozwoleń na wytwarzanie odpadów dla wszystkich instalacji użytkowanych przez MPK S.A. w Krakowie;**
- k) Wykorzystywano platformę Regulis w zakresie nadzoru nad aspektami środowiskowymi** oraz identyfikacji wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska;
- l) Dbano o stan zieleni na terenach Spółki:**
 - Wykonano nasadzenia zastępcze w ilości 8 sztuk (7 sztuk klonów kulistych, 1 dąb kolumnowy);
 - Usunięto 10 drzew na podstawie wydanych decyzji. Drewno pozostałe po wycince zostało sprzedane;
 - Przesadzono 13 sztuk drzew z uwagi na prowadzone inwestycje w Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka. Drzewa przeniesiono na teren Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta;
 - Wykonano cięcia pielęgnacyjne krzewów i drzew wraz z uzupełnieniem kory w rabatach.

3. REALIZACJA POLITYKI I ZIDENTYFIKOWANYCH POTRZEB GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW ORAZ OPIS KLUCZOWYCH DZIAŁAŃ POWIERZONYCH SPÓŁCE PRZEZ GMINĘ MIEJSKĄ KRAKÓW

W 2023 roku Spółka realizowała działania ujęte w „Planie rzeczowo-finansowym na 2023 rok Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. z siedzibą w Krakowie” oraz planie wieloletnim, które wpisują się w wykonanie IV celu operacyjnego ze „Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030”. Poniżej zaprezentowano realizację celów szczegółowych ww. strategii:

Cele te były realizowane w następujący sposób:

1. **Podejmowano działania na rzecz poprawy komfortu podróży oraz zwiększenia dostępności komunikacji miejskiej, przy zachowaniu zasady efektywności i ekologii systemu transportowego:**
 - a) **Odebrano i wprowadzono do ruchu 48 sztuk niskopodłogowych, przegubowych wagonów tramwajowych Tango Kraków Lajkonik II.** Opis wyposażenia oraz udogodnień jakie posiadają nowe wagony tramwajowe zaprezentowano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.2 pt. „Zakup taboru tramwajowego”;
 - b) **Odebrano i wprowadzono do ruchu 42 sztuki autobusów zasilanych energią elektryczną wraz z urządzeniami ładującymi typu plug-in. Dzięki tym zakupom Spółka posiadała na koniec 2023 roku 121 autobusów zeroemisyjnych.** Opis wyposażenia oraz udogodnień jakie posiadają nowe pojazdy zaprezentowano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. II pt. „Zakupy realizowane przy wsparciu ze środków UE”;
 - c) **Ogłoszono postępowania przetargowe w celu wyłonienia dostawców wagonów tramwajowych ujętych w planie wieloletnim Spółki.** Temat został opisany w rozdziale III, pkt. 1 pt. „Najważniejsze przedsięwzięcia”;
 - d) **Zakupiono i skierowano do ruchu 4 autobusy midi w celu lepszego dostosowywania oferty przewozowej do popytu, w tym zapewnienia możliwości kierowania taboru o mniejszej pojemności w rejon, gdzie zapotrzebowanie na przewozy jest mniejsze.** Zakup zrealizowano w ramach leasingu finansowego. **Kolejne 4 sztuki autobusów mini zostały dostarczone w styczniu 2024 roku, w ramach umowy zawartej w 2023 roku.** Opis wyposażenia oraz udogodnień, jakie posiadają nowe pojazdy zaprezentowano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. III pt. „Leasing taboru autobusowego”;

- e) Zamontowano platformy najazdowe dla wózków inwalidzkich i dziecięcych w 8 wagonach typu EU8N oraz 1 wagonie N8 w celu zwiększenia dostępności tych pojazdów dla osób o ograniczonej mobilności;
- f) Zamontowano klimatyzację przedziału pasażerskiego w 11 wagonach typu NGT6;
- g) Zmodernizowano 1 wagon GT8SU z 3 przeznaczonych do odnowy;
- h) Na liniach autobusowych miejskich utrzymywano wysoki odsetek (około 60%) kilometrów wykonanych przez autobusy przegubowe, zwiększając wygodę podróżnych;
- i) Kontynuowano testy autobusów wodorowych w ruchu komunikacyjnym w ramach świadczonych usług przewozowych w celu oceny przydatności zastosowanych rozwiązań technicznych przed przystąpieniem do opracowywania własnych wymagań przetargowych na dostawy autobusów wodorowych. Temat opisano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I. 7 pt. „Pozostałe zadania /projekty optymalizacyjne”;
- j) Kontynuowano realizację projektu pt. „Testowanie autobusu autonomicznego w rzeczywistych warunkach komunikacyjnych”. Zaawansowanie prac opisano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.7 pt. „Pozostałe zadania /projekty optymalizacyjne”- ostatecznie projekt zawieszono;
- k) Poszukiwano możliwości współfinansowania zewnętrznego dla działalności inwestycyjnej Spółki związanej z zakupami taboru komunikacji miejskiej. Zakres uzyskanego dofinansowania oraz opis projektu biorącego udział w aktualnym naborze przedstawiono w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. II pt. „Zakupy realizowane przy wsparciu ze środków UE”.

2. Zapewniano czytelność informacji pasażerskiej na przystankach komunikacji zbiorowej:

- a) Kontynuowano oznakowanie na rozkładach jazdy linii obsługiwanych taborem wyłącznie niskopodłogowym (piktogram wózka dla osób niepełnosprawnych). W rozkładach jazdy umieszczonych na stronie internetowej Spółki dokonano oznakowania linii częściowo lub w całości obsługiwanych taborem wysokopodłogowym, w celu umożliwienia pasażerom wyboru dogodnego środka transportu;
- b) Kontynuowano wyposażanie przystanków komunikacji miejskiej w informacje o obowiązującym cenniku przejazdów i systemie ulg (w języku polskim i angielskim) oraz w mapy wielkoformatowe na wybranych przystankach;
- c) Dokonano wymiany starych elementów na nowe (213 sztuk);
- d) Nadawano komunikaty Głównej Dyspozytorni Ruchu MPK na pokład pojazdów.

3. Udostępniano dla pasażerów w Google maps lokalizacje autobusów wykonujących pracę na liniach oraz umożliwiono prowadzącym pojazdy zdalne sprawdzanie lokalizacji autobusu na Zajeźdni, przed rozpoczęciem pracy.

4. Współpracowano w ramach Zespołu ds. Bezpieczeństwa i Organizacji Ruchu w Krakowie w celu poprawy płynności ruchu komunikacji miejskiej, uprzywilejowania pojazdów transportu zbiorowego (buspasy), modernizacji i rozbudowy infrastruktury transportowej (przystanki, dworce oraz węzły przesiadkowe), likwidacji barier architektonicznych.

5. Emitowano na monitorach pojazdów komunikacji miejskiej filmy edukacyjne przygotowane przez Spółkę oraz jej partnerów o możliwych sposobach oszczędzania energii elektrycznej, energii cieplnej, wody oraz zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, w tym m.in. w ramach miejskiej kampanii „Kraków w dobrym klimacie”.
6. **Aktywnie uczestniczono w obchodach „Dnia Ziemi”.** W dniu 22 kwietnia 2023 roku przy Nowohuckim Centrum Kultury zaprezentowano autobus elektryczny i elektryczny radiowóz. Pracownicy Spółki informowali o działaniach MPK S.A. w Krakowie z zakresu ekologii. Zwracali uwagę uczestników, jak dużo samochodów może zastąpić jeden pojazd komunikacji miejskiej. Dla najmłodszych przygotowano konkursy, w których nagrodami były m.in. kartonowe modele pojazdów.
7. **Aktywnie uczestniczono w obchodach Europejskiego Tygodnia Mobilności 2023,** który był przeprowadzony w dniach od 16 do 22 września 2023 roku. We współpracy z innymi organizatorami, prowadzono liczne kampanie promujące wybór niskoemisyjnych form podróżowania po Mieście i gminach ościennych, w tym m.in.:
- a) W dniach od 18 do 21 września 2023 roku na ulicach Krakowa, wokół pierwszej obwodnicy Miasta oraz na ul. Długiej, **prowadzono akcję „Wystarczy 1 metr”**, której celem było edukowanie kierowców w zakresie prawidłowego parkowania i nie blokowania przejazdu pojazdom komunikacji zbiorowej. Działania prowadzono we współpracy ze Strażą Miejską Miasta Krakowa;
 - b) W dniu 22 września 2023 roku w godzinach od 20:00 do 4:00 nad ranem 23 września 2023 roku **przeprowadzono akcję „Bezpieczny Powrót”**. Inspektorzy ruchu MPK S.A. w Krakowie oraz policjanci Komendy Miejskiej Policji w Krakowie czuwali nad bezpieczeństwem pasażerów podróżujących tramwajami w godzinach wieczornych i nocnych oraz nad przestrzeganiem przez kierowców samochodów przepisów ruchu drogowego w rejonie linii tramwajowych. W wyniku tej akcji Policjanci skierowali do sądu 1 wniosek, wystawili 6 mandatów oraz 16 pouczeń (dla kierowców samochodów za niestosowanie się do przepisów, a dla pasażerów tramwajów za zakłócanie porządku publicznego, spożywanie alkoholu, palenie papierosów, zaśmiecanie miejsca publicznego i wulgarność).
 - c) **Udział w marszu pod hasłem „Pieszko do celu”** przeznaczonym dla dzieci z krakowskich szkół podstawowych zorganizowanym w dniu 20 września 2023 roku we współpracy ze Strażą Miejską Miasta Krakowa, Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Krakowie oraz Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Krakowa. Celem akcji było zwrócenie uwagi, że droga jest dla wszystkich i każdy uczestnik ruchu drogowego ma na niej swoje miejsce, a także przypomnienie, że stosowanie się do zasad i przepisów przyczynia się do zmniejszenia zagrożenia na drodze. W marszu udział wzięły maskotki organizatorów, w tym Trambuś oficjalna maskotka MPK S.A. w Krakowie;
 - d) Aktywny **udział w Wielkiej Lekcji Ekologii** zorganizowanej w dniu 17 września 2023 roku. Zaprezentowano nowoczesny, niskoemisyjny tabor, w tym: niskopodłogowy autobus elektryczny, autobus wodorowy i hybrydowy;

- e) W dniu 17 września 2023 roku zorganizowano paradę historycznych oraz współczesnych tramwajów MPK S.A. w Krakowie. Pojazdy wraz z pasażerami przejechały trasą z Zajezdni Tramwajowej Podgórze przy ul. J. Brożka, następnie ul. Kapelanka, ul. Dietla, ul. Stradomską, ul. św. Gertrudy, ul. Westerplatte, ul. Lubicz, ul. Mogilską, al. Jana Pawła II, pl. Centralny, al. Solidarności do Zajezdni Tramwajowej Nowa Huta przy ul. Ujastek 12, gdzie na uczestników parady czekało wiele atrakcji, w tym m.in.:

przejazdy potrójnym składem wagonów typu N z Warszawy, Krakowa i Poznania (wycieczki odbywały się co 30 minut z Zajezdni Tramwajowej Nowa Huta do pl. Centralnego), przejazdy na terenie Zajezdni zabytkowym Tarpanem i radiowozem, możliwość wejścia do kabiny tramwaju oraz gry i zabawy dla dzieci. Swoje stoiska miały także Policja i Straż Miejska;

- f) W dniu 18 września 2023 roku zaprezentowano nową odsłonę biletu KKM, w ramach kampanii informacyjnej pt. „Możesz zmniejszyć swój ślad węglowy każdego dnia”. Na bloczku biletu komunikacji miejskiej oraz w aplikacji mobilnej dodano informację o śladzie węglowym przejazdu. Jest to element kampanii edukacyjnej, w której Miasto Kraków chce upowszechniać wiedzę na temat wpływu działalności człowieka na środowisko naturalne i zachęcać do dokonywania codziennych wyborów w trosce o jego poprawę. W ramach kampanii na 3 tramwajach zamontowano reklamę całopojazdową z bohaterami, którzy edukują mieszkańców w temacie śladu węglowego: Smokiem Wawelskim i Lajkonikiem (umowa została zawarta do września 2024 roku). Będą oni zachęcali do wybierania komunikacji miejskiej także w różnych działaniach przygotowanych przez Miasto. Ponadto na monitorach w pojazdach komunikacji miejskiej prowadzono emisję filmików i informacji przygotowanych przez Miasto w temacie śladu węglowego;

Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie
i Koleje Małopolskie sp. z o.o.
Public Transport Authority in Kraków and Koleje Małopolskie sp. z o.o.

Aktualne informacje na temat Komunikacji Miejskiej w Krakowie
znajdziesz na stronie internetowej kmkrakow.pl
For up-to-date information on Public Transport in Kraków, visit kmkrakow.pl

Skasuj bilet natychmiast po wejściu do pojazdu i zachowaj go do kontroli
Validate your ticket immediately on boarding the vehicle and keep for inspection

Wybierając komunikację miejską zamiast samochodu ograniczasz 7-krotnie
emisję CO₂ każdego dnia. Twoja średnia dzienna podróż to tylko 0,07 kg CO₂
By choosing public transport instead of a car you reduce CO₂ emissions
by 7 times each day. Your average daily trip is only 0.07 kg CO₂

g) W dniu 22 września 2023 roku w ramach Europejskiego Dnia bez Samochodu obowiązywała bezpłatna komunikacja dla wszystkich pasażerów. W tym dniu kasowniki we wszystkich pojazdach Spółki były nieczynne. Ponadto, informowano o tym wydarzeniu na stronie internetowej Spółki, na Facebooku oraz na monitorach BUS TV w pojazdach.

8. Prowadzono działania na rzecz zwiększenia udziału transportu zbiorowego w ruchu. W tym celu:

a) Kontynuowano działania mające na celu poprawę jakości usług sprzedaży biletów komunikacji miejskiej, w tym:

- Zachęcano pasażerów do zakupu biletów okresowych w aplikacji mKKM, dzięki której zakup biletów jest możliwy bez wychodzenia z domu oraz oczekiwania w kolejce w Punktach Sprzedaży Biletów;
- Rozbudowywano funkcjonalności portalu Elektronicznego Konta Pasażera (eKP) w celu umożliwienia pasażerom zarządzania biletami. Temat szerzej opisano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. 1.7 pt. „Pozostałe zadania/projekty optymalizacyjne”.
- Zachęcano kierowców samochodów osobowych do korzystania z komunikacji miejskiej w Krakowie m.in.: poprzez podejmowanie działań edukacyjnych, promujących zalety podróżowania pojazdami komunikacji miejskiej, w tym: informowano o zakupach nowych, ekologicznych pojazdów komunikacji miejskiej oraz propagowano komunikację zbiorową jako wygodny, bezpieczny i ekologiczny środek transportu (media społecznościowe, prasa, strona internetowa Spółki, monitory LCD w pojazdach, itp.);

b) Kontynuowano wraz z Urzędem Miasta Krakowa projekt pt. „Akademia Młodego Krakowianina”, w ramach którego Spółka organizuje dla dzieci akcję pod nazwą „Trambusiowa trasa”. Jej celem jest propagowanie bezpiecznego korzystania z komunikacji miejskiej, uświadomienie zagrożeń związanych m.in.: z nietrzymaniem się uchwytów podczas jazdy lub przebieganiem przed nadjeżdżającym tramwajem oraz kształtowanie dobrych nawyków wśród najmłodszych (ustępowanie miejsca starszym, zachowanie odpowiedniej kultury podczas podróży: nie śmieć, nie rysujemy po szybach, itp.). Ponadto dzieci poznają miejsca, gdzie tramwaje są naprawiane i przechodzą przeglądy, a dzięki przejazdowi tramwajem przez myjnię, mogą zobaczyć jak myte są pojazdy MPK S.A. w Krakowie.

9. **Od 4 września 2023 roku prowadzono obsługę nowego odcinka linii tramwajowej do Górki Narodowej**, na który Zarząd Transportu Publicznego skierował linie 18 i 50, obsługiwane taborem niskopodłogowym. Uruchomienie regularnych połączeń było poprzedzone jazdami testowymi.

cel IV.5 „Wysoki poziom bezpieczeństwa w Krakowie” był realizowany w następujący sposób:

1. **Kontynuowano współpracę z Komendą Miejską Policji w Krakowie oraz Strażą Miejską Miasta Krakowa**, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa na terenie Miasta Krakowa, walka z przestępczością, eliminacja zjawisk o charakterze chuligańskim oraz lepsze wykorzystanie nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych w celu sprawnego rozwiązywania przypadków naruszania prawa w pojazdach oraz na przystankach komunikacji zbiorowej. Przeprowadzono następujące akcje:
- a) **„Bezpieczny powrót”** - wspólne działania Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie, Komendy Miejskiej Policji w Krakowie oraz ZTP w Krakowie (kontrolerzy), które poprawiały bezpieczeństwo w pojazdach komunikacji miejskiej w godzinach wieczornych i nocnych. Zmierzały one do zapobiegania przypadkom zakłócania porządku publicznego, palenia papierosów na przystankach oraz spożywania alkoholu w pojazdach komunikacji miejskiej, itp. Zrealizowano 3 wspólne akcje w pojazdach komunikacji miejskiej. Policja ukarała mandatami karnymi 23 osoby, pouczyła 33 osoby. Kontrolerzy biletowi nałożyli 153 opłaty oraz wystawili 52 wezwania za brak biletów;
 - b) **„Wystarczy 1 metr”** - we współpracy ze Strażą Miejską Miasta Krakowa przeprowadzono 23 wspólne patrole, które zmierzały do zmniejszenia liczby przypadków blokowania torowisk przez nieprawidłowo zaparkowane samochody. Funkcjonariusze Straży Miejskiej Miasta Krakowa ukarali mandatami 114 osób, pouczyli 45 osób, sporządzili 12 wniosków do sądu. Odnotowano 76 przypadków tamowania i blokowania ruchu pojazdom komunikacji zbiorowej. Były to głównie przypadki pozostawienia pojazdów zbyt blisko torowiska oraz blokowania zatok przystankowych, które narażały pasażerów na utrudnienia przy wsiadaniu i wysiadaniu z pojazdów. Największe problemy pojawiły się w ciągu komunikacyjnym na ul. Długiej (55 zatrzymań), na ul. Zwierzynieckiej (10 zatrzymań), na ul. Rakowickiej (5 zatrzymań) oraz na ul. Karmelickiej (4 zatrzymania);
 - c) **Współpracowano z funkcjonariuszami Wydziału Ruchu Drogowego i Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Krakowie** w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ruchu drogowego przez uczestników ruchu;
 - d) **Przeprowadzono szkolenia dla policjantów z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Krakowie dotyczące pojazdów szynowych** w celu zwiększenia świadomości funkcjonariuszy na temat specyfiki pracy motorniczego oraz zagrożeń związanych z ruchem tramwajów;
 - e) **Współpracowano w Zespole ds. bezpieczeństwa i organizacji ruchu w ramach** cyklicznych spotkań z przedstawicielami Zarządu Transportu Publicznego, Zarządu Dróg Miasta Krakowa, Miejskiego Inżyniera Ruchu, Małopolskiego Ośrodka Ruchu Drogowego, Policji i Straży Miejskiej Miasta Krakowa.

2. **Współpracowano z Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie** w celu walki z przestępczością, eliminowania zjawisk o charakterze chuligańskim oraz efektywniejszego wykorzystania narzędzi teleinformatycznych dla zapewnienia bezpieczeństwa podróżnym i prowadzącym pojazdy na terenie gmin aglomeracji krakowskiej, gdzie kursują autobusy Spółki.
3. **Zacieśniano współpracę z Komendą Miejską Policji w Krakowie zgodnie z porozumieniem zawartym w dniu 19 grudnia 2022 roku w zakresie wykorzystania monitoringu w pojazdach.** Spółka udostępniła specjalną platformę informatyczną, dzięki której uprawniony policjant z Komendy Miejskiej Policji w Krakowie, a także funkcjonariusze z komisariatów podległych Komendzie Powiatowej Policji w Krakowie oraz Komendzie Powiatowej Policji w Wieliczce mogą niezwłocznie zamówić potrzebny monitoring. Dzięki z informatyzowaniu procesu udostępniania monitoringu potrzebne nagrania są dostępne dla Policji w możliwie jak najkrótszym czasie po zdarzeniu. **Kontynuowano współpracę ze Strażą Miejską Miasta Krakowa, Zarządem Transportu Publicznego w zakresie zabezpieczania monitoringu z pojazdów komunikacji miejskiej.** Zarejestrowano w systemie 9 229 wniosków, które dotyczyły 10 649 pojazdów. Rozpatrzono 1 004 wnioski złożone przez Policję (dotyczyły 2 218 pojazdów), 3 wnioski Straży Miejskiej Miasta Krakowa (dotyczyły 3 pojazdów), 370 wniosków złożonych przez ZTP oraz 1 576 wniosków w temacie kontroli biletowej (dotyczyły 1 599 pojazdów).
4. **Kontynuowano realizację programu „Narkotest”.** Na obecność w organizmie środków odurzających i substancji psychotropowych przebadano 293 kierowców, motorowych oraz pozostałych pracowników.
5. **Wykonywano rutynowe badania prowadzących pojazdy na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu** (łącznie blisko 205 tys. badań).
6. Inspektorzy ruchu MPK S.A. w Krakowie **przeprowadzili 3 975 kontroli przestrzegania ograniczeń prędkości przez prowadzących pojazdy komunikacji miejskiej.**
7. **Kontynuowano akcję rozpoczętą pod koniec 2022 roku mającą na celu przypomnienie kierowcom samochodów o obowiązku ustępowania pierwszeństwa kierowcom autobusów, którzy po zakończeniu wymiany pasażerów na przystanku próbują włączyć się do ruchu.** Akcję realizowano poprzez specjalne naklejki na tyłach autobusów z hasłem: „Kierowco! Ustąp pierwszeństwa. Dziękuję” oraz w mediach społecznościowych.
8. **Kontynuowano walkę z nielegalnym graffiti na pojazdach, infrastrukturze przystankowej, automatach Krakowskiej Karty Miejskiej, budynkach zarządzanych przez Spółkę:**
 - a) **Patrowano ciągi komunikacyjne wspólnie ze Strażą Miejską Miasta Krakowa** i zgłaszano do Głównej Dyspozytorni Ruchu MPK informacje, dotyczące graffiti naniesionych na budynkach, budowlach i infrastrukturze przystankowej;
 - b) **Współpracowano ze Strażą Miejską Miasta Krakowa w celu szybkiego ujmowania sprawców;**
 - c) **Współpracowano z Zespołem Zadaniowym ds. Ograniczenia Bazgrołów w Krakowie.** Wysłano 134 zgłoszenia graffiti, w tym 87 na obiektach będących własnością MPK S.A. w Krakowie;
 - d) **Na bieżąco usuwano ujawnione przypadki graffiti z urządzeń przystankowych, automatów, obiektów, itp.** Odnawiano zabezpieczenia powierzchni preparatami AGS. Usunięto graffiti z urządzeń przystankowych (1 419 razy) i z automatów (166 razy);
 - e) **Współtworzono interaktywną mapę zgłoszeń graffiti.**

9. **Kontynuowano montaż platform najazdowych dla wózków inwalidzkich i dziecięcych w tramwajach.** Temat szerzej opisano w rozdziale V pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.1 pt. „Modernizacja taboru tramwajowego”.
10. Podtrzymywano współpracę z Katedrą Pojazdów Szynowych i Transportu Politechniki Krakowskiej polegającą na **wykorzystaniu symulatora tramwaju NGT6 w szkoleniu kandydatów na motorniczych.** Ta forma szkolenia ma pomóc kandydatom do pracy na stanowisku motorniczego w jak najlepszym przygotowaniu do zawodu.
11. **Na monitorach pojazdów komunikacji miejskiej wyświetlano filmy z zakresu profilaktyki bezpiecznego zachowania się na przystankach, w zatłoczonych miejscach, zachowania ostrożności przy przechodzeniu przez tory tramwajowe, itp.**
12. **Na monitorach pojazdów komunikacji miejskiej wyświetlano filmy przygotowane przez Komendę Miejską Policji w Krakowie zawierające porady dla seniorów jak nie zostać oszukany.**
13. **Kontynuowano wraz z Urzędem Miasta Krakowa projekt pt. „Akademia Młodego Krakowianina”.** Zaangażowanie Spółki opisano w realizacji celu IV.4 pt. „Przyjazny mieszkańcom, efektywny i ekologiczny system transportu”.
14. **Inspektorzy MPK S.A. w Krakowie i Strażnicy Miejscy przeprowadzili wspólnie 25 godzin zajęć w szkołach,** podczas których dzieci i młodzież zostały zapoznane z najważniejszymi aspektami bezpieczeństwa w komunikacji, co powinno przełożyć się na ich pozytywne zachowanie jako uczestników ruchu drogowego.
15. **W dniach 18-21 września 2023 roku podjęto wspólne działania w ramach „Europejskiego Tygodnia Mobilności 2023”.** Zaangażowanie Spółki opisano w realizacji celu IV.3 pt. „Zrównoważone środowisko”, pkt. 7.

cel IV.6 „Powszechność realizacji idei zdrowego i aktywnego życia” był realizowany w następujący sposób:

1. **Spółka wspomagała Wydziały Urzędu Miasta Krakowa, krakowskie szpitale i inne instytucje w zakresie propagowania informacji o dostępnych programach profilaktyki prozdrowotnej.** Na monitorach pojazdów komunikacji miejskiej emitowano przekazane przez te instytucje spoty informacyjne z zakresu profilaktyki prozdrowotnej, m.in.: o szczepieniach, o bezpłatnych profilaktycznych badaniach dla mieszkańców, takich jak: spirometria, cholesterol, ciśnienie tętnicze, o zrealizowanych inwestycjach miejskich wpływających na aktywność, jak również o działaniach miejskich instytucji w celu aktywizacji mieszkańców.
2. W ramach stałej współpracy z Okręgową Izbą Lekarską w Krakowie, z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Krakowie oraz z krakowskimi szpitalami promowano **honorowe oddawanie krwi, zachęcano do bycia dawcą osocza,** itp.
3. **Spółka prowadziła obsługę linii rekreacyjnych,** dzięki którym mieszkańcy mogli wygodnie dotrzeć komunikacją zbiorową, do terenów rekreacyjnych położonych poza Miastem.
4. **W pogodne weekendy do obsługi linii do krakowskiego ZOO kierowano autobusy wyposażone w bagażniki do przewozu rowerów, natomiast do obsługi linii LR0 do Ojcowa pojazdy wyposażone w haki holownicze oraz przyczepy do przewozu rowerów,** które zostały zakupione przez ZTP w 2022 roku.

1. W świadomości pasażerów **utrwalano wizerunek MPK S.A. w Krakowie jako firmy przyjaznej, która dba o komfort i bezpieczeństwo pasażerów, bierze czynny udział w życiu kulturalno-społecznym Krakowa:**
 - a) **Zorganizowano kolędowanie w tramwaju** w dniu 5 stycznia 2023 roku;
 - b) **Przygotowano Tramwaj Walentynkowy**, w którym 14 lutego 2023 roku pasażerowie mogli wspólnie zaśpiewać znane romantyczne piosenki, a także zadeklamować swoim ukochanym fragmenty utworów poświęconych miłości;
 - c) **Z okazji Dnia Kobiet** w dniu 8 marca 2023 roku na stronie internetowej MPK S.A. w Krakowie oraz na Facebooku, **umieszczono życzenia dla wszystkich kobiet**. Podkreślono, że aktualnie 66 pań kieruje autobusami, 146 pań tramwajami;
 - d) **Udział w projekcie pt. „Akademia Młodego Krakowianina”**, w ramach którego Spółka przygotowała dla dzieci akcję pod nazwą „Trambusiowa trasa”. Zaangażowanie Spółki opisano w realizacji celu IV.4 pt. „Przyjazny mieszkańcom, efektywny i ekologiczny system transportu”, tiret 8b.
 - e) **Udział w obchodach Dnia Flagi**. Temat szerzej opisano w realizacji „Działań edukacyjnych”;
 - f) **Udział w obchodach Nocy Muzeów**. Temat szerzej opisano w realizacji „Działań edukacyjnych”;
 - g) W dniu 28 maja 2023 roku **zorganizowano Dzień Dziecka** w Stacji Obsługi Tramwajów Podgórze przy ul. Jana Brożka 3, podczas którego dzieci zostały zaproszone do przejazdu tramwajem przez myjnię, mogły zasiąść na miejscu motorniczego i poprowadzić Bombardiera, Krakowiaka lub Lajkonika, zwiedzić miejsca, w których tramwaje są naprawiane, jak również zobaczyć pojazdy techniczne oraz historyczne, które w przeszłości kursowały po ulicach Miasta;
 - h) **Informowano o przypadających rocznicach wydarzeń komunikacyjnych**, jak: 122-lecia kursowania tramwajów elektrycznych w Krakowie, 2 rocznicy wprowadzenia do ruchu przegubowych autobusów elektrycznych Solaris Urbino 18 electric, 10 rocznicy wycofania z ruchu wagonów GT6, 100 rocznicy wyjazdu na linię pierwszego autobusu;
 - i) **Udział w obchodach Roku Wisławy Szymborskiej**. Temat szerzej opisano w realizacji „Działań edukacyjnych”;
 - j) W dniu 6 grudnia 2023 roku zorganizowano **przejazd Mikołaja i 148 jego pomocników, którzy zawieźli prezenty dla podopiecznych Szpitala Specjalistycznego im. S. Żeromskiego w Krakowie**. Po tym wydarzeniu Mikołaj rozdawał upominki pasażerom w tramwaju;
 - k) Podobnie jak w latach ubiegłych przygotowano Tramwaj Świąteczny, na którym umieszczone były życzenia świąteczne oraz dekoracje świetlne, który kursował na regularnych liniach od 6 grudnia 2023 roku do 6 stycznia 2024 roku;
 - l) W okresie od 16 do 30 grudnia 2023 roku **kursował świąteczny tramwaj złożony z zabytkowych wagonów**: lokomotywy tramwajowej z lat 20-tych XX wieku wraz z doczepionym wagonem technicznym (tzw. lorą) **ozdobiony życzeniami dla mieszkańców i turystów**.

2. **Uruchomiono Krakowską Linie Muzealną**, w ramach której w każdą niedzielę i święta od dnia 4 czerwca 2023 roku do 24 września 2023 roku można było skorzystać z przejazdów zabytkowymi tramwajami i autobusami. Temat opisano w realizacji „Działań edukacyjnych”;
3. **Informowano o odbiorach nowych pojazdów oraz prezentowano zabytkowe pojazdy podczas wydarzeń:**
 - a) Prezentacja w dniu 14 marca 2023 roku 2 SCANI CN112 I CN113 wyremontowanych przez pracowników MPK S.A. w Krakowie na zlecenie szwedzkiego kontrahenta;
 - b) Prezentacja taboru zeroemisyjnego Spółki podczas „7. Wielkiej Lekcji Ekologii w plenerze” w TAURON Arenie Kraków w dniu 17 września 2023 roku. Promocja przyjaznych dla środowiska środków transportu poprzez gry i zabawy edukacyjne dla dzieci, informowanie o zaletach ekologicznego transportu, o zakupach nowych pojazdów przez MPK SA w Krakowie;
 - c) Parada Tramwajów w dniu 17 września 2023 roku. Temat omówiono w realizacji celu IV.3, pkt. 7e;
 - d) Prezentacja w dniu 6 lipca 2023 roku w Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka 20 sztuk Solarisów elektrycznych zakupionych w ramach projektu dofinansowanego przez NFOŚiGW;
 - e) Prezentacja w dniu 26 października 2023 roku w Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka 18 sztuk Solarisów elektrycznych zakupionych w ramach projektu ZIT3;
 - f) Prezentacja w dniu 23 listopada 2023 roku na pętli przy ul. Stojałowskiego 4 sztuk autobusów marki Irizar, zakupionych w ramach projektu ZIT3;
 - g) Prezentacja w dniu 21 listopada 2023 roku w Zajeźdni Tramwajowej Podgórze zabytkowego wagonu doczepnego wykonanego przez pracowników Spółki dla MPK Poznań;
 - h) Prezentacja w dniu 13 grudnia 2023 roku w Stacji Obsługi Autobusów Bieńczyce 4 sztuk autobusów midi wyprodukowanych przez firmę Solaris Bus&Coach, zakupionych w ramach leasingu finansowego.
4. **Promowano przejazdy komunikacją miejską poprzez emitowanie modułu MPK NEWS we wszystkich tramwajach i autobusach posiadających monitory LCD.** Wyświetlano informacje nt. działalności MPK S.A. w Krakowie oraz aktualności z Miasta Krakowa.

1. Na monitorach pojazdów komunikacji miejskiej emitowano filmy z zakresu profilaktyki bezpiecznego zachowania się na przystankach, w zatłoczonych miejscach, zachowania ostrożności przy przechodzeniu przez tory tramwajowe, itp.
2. Aktywnie uczestniczano w projekcie pt. „Akademia Młodego Krakowianina”, której celem jest kształtowanie wśród najmłodszych dobrych nawyków dotyczących bezpiecznego korzystania z komunikacji miejskiej. Zaangażowanie Spółki opisano w realizacji celu IV.4 pt. „Przyjazny mieszkańcom, efektywny i ekologiczny system transportu”, tiret 8b.
3. Pojazdy komunikacji miejskiej oraz budynki Spółki dekorowano flagami w rocznice wydarzeń ważnych dla Miasta Krakowa i Polski.
4. W ramach wspierania kampanii „Płacę podatki w Krakowie” zachęcano do płacenia podatków w Mieście. Na monitorach pojazdów komunikacji miejskiej, na stronie internetowej oraz na Facebooku MPK S.A. w Krakowie umieszczano informacje o zaletach płacenia podatków w Krakowie oraz informowano w jaki sposób to zrobić.
5. Aktywnie uczestniczano w obchodach „Dnia Ziemi”. Zaangażowanie Spółki szerzej zaprezentowano w opisie realizacji celu IV.3, tiret 6.
6. Aktywnie uczestniczano w obchodach Europejskiego Tygodnia Mobilności 2023, w tym w szczególności zorganizowano paradę zabytkowych i współczesnych tramwajów. Temat szerzej zaprezentowano w opisie realizacji celu IV.3, tiret 7 e.
7. Współpracowano z Urzędem Miasta Krakowa w zakresie rozpowszechniania informacji na temat redukcji śladu węglowego podczas korzystania z komunikacji miejskiej zamiast samochodu osobowego. Zaangażowanie Spółki zaprezentowano w opisie realizacji celu IV.3, tiret 7 f.
8. Udostępniono 2 historyczne autobusy Ikarus 620 oraz Jelcz 272 MEX w ramach udziału w obchodach Dnia Flagi, zorganizowanego przez Małopolski Urząd Wojewódzki w dniu 2 maja 2023 roku na Małym Rynku w Krakowie.
9. Aktywnie uczestniczano w Nocy Muzeów – udostępniono tabor zabytkowy do obsługi linii okolicznościowych nr 60 i 600.

10. Udostępniano pasażerom tabor zabytkowy będący w posiadaniu MPK S.A. w Krakowie oraz czasowo pozyskany z innych Spółek w ramach wymiany, w tym wagon doczepny ND wypożyczony z Poznania oraz wagon typu N wypożyczony z Warszawy. Tabor zabytkowy

kursował na **Krakowskiej Linii Muzealnej**, w każdą niedzielę i święta od dnia 4 czerwca 2023 roku do 24 września 2023 roku. W okresie sprawozdawczym linia tramwajowa nr 0 kursowała 18 razy, linia nr 15 na trasie Cichy Kącik – Pleszów kursowała 3 razy, linia nr 23 2 razy. Specjalne linie autobusowe uruchomiono 4 razy. Przejazd zabytkowymi pojazdami to nie tylko popularna atrakcja turystyczna, ale także okazja do przekonania się jak wyglądały pojazdy komunikacji miejskiej kilkadziesiąt lat temu. Pomoc w tym temacie świadczyła obsługa konduktorska, zrzeszona w Krakowskim Klubie Modelarzy, która nie tylko zapewniała bezpieczeństwo pasażerom ale także przybliżała historię transportu miejskiego, zapoznawała z historią danego typu pojazdów, pokazywała mechanizm jego działania, itp.

- 11. W dniu 25 czerwca 2023 roku w rejonie pętli autobusowej Kurdwanów zorganizowano wystawę zabytkowych pojazdów technicznych z kolekcji MPK S.A. w Krakowie.**

- 12. W ramach obchodów Roku Wisławy Szymborskiej**, we współpracy z Fundacją Wisławy Szymborskiej, przygotowano specjalny tramwaj noblistki, który został ozdobiony grafiką zawierającą fragmenty wyklejanki – kolaży, które poetka tworzyła dla przyjaciół oraz cytata z wiersza „Przemówienie w biurze znalezionych rzeczy”. Tramwaj kursował m.in.: na linii nr 8.

- 13. Wspólnie z Urzędem Miasta Krakowa i Radą Krakowskich Seniorów przygotowano i prowadzono kampanię edukacyjną „Bądź wrażliwy - ustąp miejsca”**, która zwraca uwagę na potrzebę wzajemnej życzliwości i wrażliwości w komunikacji miejskiej i zachęca do ustępowania miejsca siedzącego pasażerom o ograniczonej mobilności: seniorom, kobietom w ciąży, opiekunom jadącym z małymi dziećmi i osobom chorym.

Plakaty z hasłem akcji „Bądź wrażliwy – ustąp miejsca” były widoczne we wszystkich monitorach w tramwajach i autobusach, pojawiły się na części oparcia foteli pojazdów Spółki oraz na niektórych wiatkach przystankowych. Hasło można było także usłyszeć z głośników w tramwajach i autobusach.

1. **Spółka wzięła udział w kampanii** przygotowanej przez Ministerstwo Zdrowia **w ramach Ogólnopolskiego Dnia Walki z Depresją**, który był obchodzony w dniu 23 lutego 2023 roku. Na Facebooku MPK S.A. w Krakowie umieszczono informacje, gdzie szukać pomocy w kryzysie psychicznym.
2. **Spółka wzięła udział w kampanii społecznej w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Mukowiscydozy**. W dniach od 27 lutego do 3 marca 2023 roku w wybranym tramwaju w godzinach od 9:00 do 17:00 prowadzono kwestę na rzecz Fundacji Pomocy Rodzinom i Chorym na Mukowiscydozę „MATIO” w ramach XXII Ogólnopolskiego Tygodnia Mukowiscydozy.
3. **Kontynuowano współpracę z Klubem „Honorowych Dawców Krwi” PCK działającym przy MPK S.A. w Krakowie**. Członkowie klubu systematycznie oddawali krew, a w dniach od 8 do 10 maja 2023 roku, w godzinach od 8:30 do 17:00, przeprowadzili kwestę dla Hospicjum Świętego Łazarza w jednym z tramwajów kursujących na linii nr 6 (Mały Płaszów P+R – Cichy Kącik).
4. **Grupa biegowa MPK Runners wzięła udział w:**
 - **19-tym Krakowskim Półmaratonie Marzanny**, którego celem było zebranie funduszy na potrzeby Fundacji „Schola Cordis”, zajmującej się wspieraniem Kardiochirurgii Dziecięcej;
 - Charytatywnym biegu **Poland Business Run**, którego celem była pomoc osobom z niepełnosprawnościami narządów ruchu.
5. **Pracownicy MPK S.A. w Krakowie włączyli się do udziału w Krakowskiej Zbiórce Żywności**. W dniach od 9 do 13 października 2023 roku pracownicy ofiarowali 410 kg żywności, która została przewieziona do magazynu Banku Żywności w Krakowie, a następnie przekazana m.in. osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym, rodzinom wielodzietnym czy osobom samotnym.
6. W dniu 16 grudnia 2023 roku **zorganizowano Świąteczny Koncert Gwiazd w tramwaju**, który kursował w godzinach od 16:00 do 20:00 na trasie: Kapelanka - rondo Grunwaldzkie - Wawel - plac Wszystkich Świętych - Filharmonia - Stary Kleparz - Bratysławska - Bociana - Papierni Prądnickich, a następnie wokół Plant. W pojeździe artyści oraz wolontariusze zapraszali do odwiedzenia „Żywej Szopki”, w której były zbierane datki dla Fundacji Anny Dymnej „Mimo wszystko”.
7. **Prowadzono kampanię edukacyjną „Bądź wrażliwy - ustąp miejsca”**, która została szerzej zaprezentowana w opisie przeprowadzonych działań edukacyjnych, tiret 13.
8. **Kontynuowano udział w projekcie „Mecenas Dziecięcych Talentów”**, w ramach którego Spółka wraz z Krakowskim Holdingiem Komunalnym S.A., Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania S.A., Wodociągami Miasta Krakowa S.A. i Miejskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej SA. wspierała utalentowane krakowskie dzieci w rozwijaniu pasji i zainteresowań.

9. Kontynuowano program aktywizacji osób niepełnosprawnych, w ramach którego na koniec 2023 roku zatrudnione były 4 osoby.

10. Kontynuowano współpracę ze Środowiskowym Domem Samopomocy „VITA” i Środowiskowym Domem Samopomocy „Leonardo” w Krakowie. W ramach projektu podopieczni tych ośrodków wykonywali raz w miesiącu lekkie prace na rzecz Spółki.

W 2023 roku Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie zostało odznaczone następującymi nagrodami, certyfikatami, uprawnieniami:

- **Tytułem „Dźwigacz Kultury”** przyznany przez Krakowskie Biuro Festiwalowe za zaangażowanie Spółki w proces tworzenia życia kulturalnego Miasta;
- **Tytułem „Mecenas Dziecięcych Talentów”** za udział w projekcie, którego celem jest pomoc utalentowanym dzieciom, uczęszczającym do szkół podstawowych na terenie Miasta Krakowa, które z różnych względów (na przykład trudnej sytuacji finansowej lub rodzinnej) nie mogą w pełni rozwijać swoich uzdolnień i pasji. MPK S.A. w Krakowie uczestniczy w projekcie od samego początku, tj. od 11 lat. W tym czasie objęto pomocą blisko 78 osób;
- **Tytułem „Najlepsi w bezpieczeństwie 2022”** przyznany przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, który zajmuje się problematyką badania i oceny skuteczności procesów zarządzania bezpieczeństwem oraz higieną pracy;
- **Wyróżnieniem w 49 edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poprawy Warunków Pracy** przyznany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej za opracowanie i wdrożenie narzędzia informatycznego do prezentacji lokalizacji pojazdów, które pozwala obserwować dokładną lokalizację autobusów i tramwajów zarówno tych parkujących na terenie stacji obsługi jak i tych będących w ruchu. Udogodnienie ułatwia pracę kierowcom i motorniczym, którzy bardzo szybko mogą odnaleźć na terenie zajezdni pojazd, który będą prowadzić, a także pracownikom zaplecza, którzy bez problemu mogą zlokalizować pojazd na stacji obsługi.

4. CELE ZARZĄDCZE WYZNACZONE DLA ZARZĄDU MPK S.A. W KRAKOWIE

CEL 1.1. Wskaźnik realizacji łącznych kosztów rodzajowych bez amortyzacji

Lp.	Wyszczególnienie	Plan 2023	Wykonanie 2023	Wymaganie	Wykonanie
1.	Koszty rodzajowe bez amortyzacji	732 943 tys. zł	697 507 tys. zł	Max 100%	95,2%

Wykonanie na podstawie danych z Tabeli nr 16 niniejszego Sprawozdania. Wykonanie kosztów bez amortyzacji to suma pozycji: I.2), I.3), I.4), I.5), I.6), I.7).

CEL 2.1. Wskaźnik realizacji zadań remontowych (systemem gospodarczym i zleconym)

Lp.	Wyszczególnienie	Plan 2023	Wykonanie 2023	Wymaganie	Wykonanie
1.	Remonty ogółem	10 793 tys. zł	20 331 tys. zł	Min 95%	188,4%

Wykonanie na podstawie tabeli nr 10 niniejszego Sprawozdania. Realizację remontów ogółem wykazano w pozycji I.

CEL 2.3. Wskaźnik realizacji najważniejszych zadań inwestycyjnych

Lp.	Wyszczególnienie	Plan 2023	Wykonanie 2023	Wymaganie	Wykonanie
A.	NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA INWESTYCYJNE	396 826 tys. zł	396 826 tys. zł	Min 95%	100,0%
I.	Zakup taboru tramwajowego typu Tango Kraków Lajkonik II	396 826 tys. zł	396 826 tys. zł	Min 95%	100,0%

Wykonanie na podstawie danych z tabeli nr 9, poz. I.2 niniejszego Sprawozdania.

CEL 3.1. Wskaźnik wydajności pracowników zaplecza i administracji

Wskaźnik wydajności pracowników zaplecza i administracji to iloraz rocznego wykonania pracy przewozowej w komunikacji tramwajowej i w komunikacji autobusowej do średniorocznego zatrudnienia w etatach pracowników zaplecza i pracowników umysłowych.

Wymaganie	Wykonanie
Min 52,92	54,53

Wykonanie na podstawie danych z tabeli nr 8 niniejszego Sprawozdania pt. Realizacja pracy przewozowej, suma pozycji: 1, 2, podzielona przez ilość pracowników ujętych w tabeli nr 11 pt. Średnie zatrudnienie, suma pozycji: 3, 4 i 5.

Cel 4.1. Wskaźnik wzrostu przeciętnego wynagrodzenia

Wymaganie	Wykonanie
Max 109,9%	109,9%

Wykonanie na podstawie tabeli nr 14 pt. Przeciętne wynagrodzenie.

CEL 5.1. Wskaźnik niezawodności komunikacji tramwajowej mierzony roczną liczbą pociągokilometrów niewykonanych kursów tramwajowych

Wymaganie	Wykonanie
Max 16 336 pockm	21 903,63 pockm

CEL 5.2. Wskaźnik niezawodności komunikacji autobusowej mierzony roczną liczbą wozokilometrów niewykonanych kursów autobusowych

Wymaganie	Wykonanie
Max 42 284 wozokm	45 487,63* wozokm

**w tym 7 440,74 wozokm nie zostało wykonanych z powodu siły wyższej związanej z intensywnymi opadami śniegu oraz niskimi temperaturami, które miały wpływ na funkcjonowanie ładowarek i autobusów elektrycznych.*

Cel 5.3. Wskaźnik komfortu przewozu w komunikacji autobusowej mierzony udziałem wozokilometrów realizowanych typami pojazdów zgodnymi z załącznikiem do umowy przewozowej zatwierdzonym przez ZTP w ogólnej liczbie kilometrów pracy eksploatacyjnej

Wymaganie	Wykonanie
Min. 99,9%	99,9%

Cel 6.1. Wskaźnik realizacji statutowych obowiązków informacyjnych wobec Gminy Miejskiej Kraków

Wymaganie	Wykonanie
Zrealizowanie wszystkich statutowych obowiązków informacyjnych wobec Gminy Miejskiej Kraków	Spełniony

Spółka na bieżąco wywiązywała się z obowiązków informacyjnych wobec Gminy Miejskiej Kraków oraz Krakowskiego Holdingu Komunalnego S.A. w Krakowie wynikających z §36 Statutu Spółki. Informacje przygotowane dotyczyły:

- Sprawozdań kwartalnych w zakresie przychodów, kosztów i wyników finansowych oraz działalności inwestycyjnej Spółki;
- Zmiany Statutu Spółki;
- Zmian w schemacie organizacyjnym Spółki;
- Zawarcia przez Spółkę umów kredytu, pożyczki, poręczenia, zastawu na aktywach Spółki, gwarancji lub innych podobnych umów, których wartość przekracza 500 000 zł;
- Przekazania kopii protokołów Walnych Zgromadzeń oraz kopii uchwał podjętych przez Radę Nadzorczą wraz z protokołami z jej posiedzeń;
- Przekazania kwartalnych informacji o wynikach przeprowadzonych w Spółce kontroli przez jednostki inne niż komórki Urzędu Miasta Krakowa oraz o postępowaniach sądowych, w których Spółka jest stroną.

CEL 7.1. Wskaźnik zadowolenia pasażerów z punktualności kursowania tramwajów

wg raportu „Usługi komunalne w opiniach i budżetach mieszkańców Krakowa”

Wymaganie	Wykonanie
Min. 8,79	8,40

CEL 7.2. Wskaźnik zadowolenia pasażerów z punktualności kursowania autobusów

wg raportu „Usługi komunalne w opiniach i budżetach mieszkańców Krakowa”

Wymaganie	Wykonanie
Min. 7,61	7,99

5. POLITYKA CENOWA

Spółka jest podmiotem wewnętrznym Gminy, który otrzymuje zlecenia wykonywania umów w postępowaniach bezprzetargowych i nie prowadzi polityki cenowej. Świadczenie usług komunikacji zbiorowej w 2023 roku odbywało się na podstawie stawek wynagrodzenia, które zostały określone w długoletnich umowach przewozowych i są corocznie waloryzowane o wskaźniki zawarte w ww. umowach. Stawki obowiązujące od 1 stycznia 2023 roku wynikające z ww. waloryzacji zostały określone:

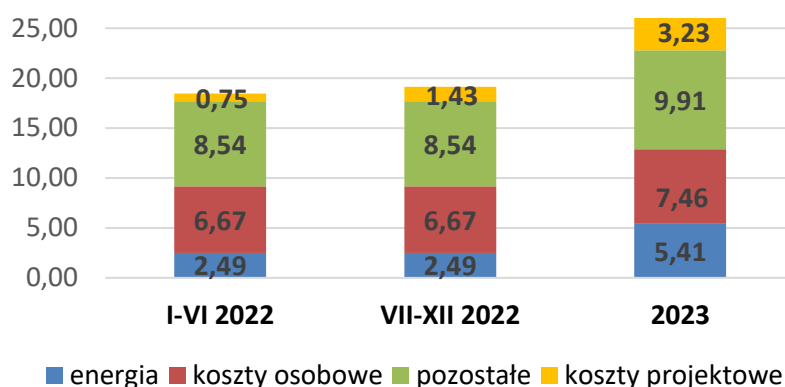
- dla przewozów tramwajowych w aneksie nr 38 z dnia 2 lutego 2023 roku do umowy na świadczenie tramwajowych usług przewozowych, obowiązującym od 1 stycznia 2023 roku;
- dla przewozów autobusowych realizowanych na liniach miejskich i aglomeracyjnych w aneksie nr 63 z dnia 4 listopada 2022 roku oraz w aneksie nr 72 z dnia 9 listopada 2023 roku (dotyczy wzrostu stawki na niektórych liniach aglomeracyjnych) do umowy na świadczenie autobusowych usług przewozowych.

Tabela 1. Zestawienie stawek wynagrodzenia za usługi przewozowe

Wyszczególnienie	2022		2023	
	stawka I-VI 2022	stawka VII-XII 2022	stawka I-IX 2023	stawka X-XII 2023
Stawka za 1 pockm na liniach tramwajowych	18,45 zł	19,13 zł	26,01 zł	26,01 zł
Stawka za 1 wzkm na liniach miejskich autobusowych	9,31 zł	10,96 zł	11,34 zł	11,34 zł
Stawka za 1 wzkm na liniach aglomeracyjnych autobusowych	7,34 zł	8,61 zł	8,93 zł	8,93 zł
Stawka za 1 wzkm na liniach aglomeracyjnych autobusowych realizowane taborem wielkopojemnym	x	x	x	11,34 zł*

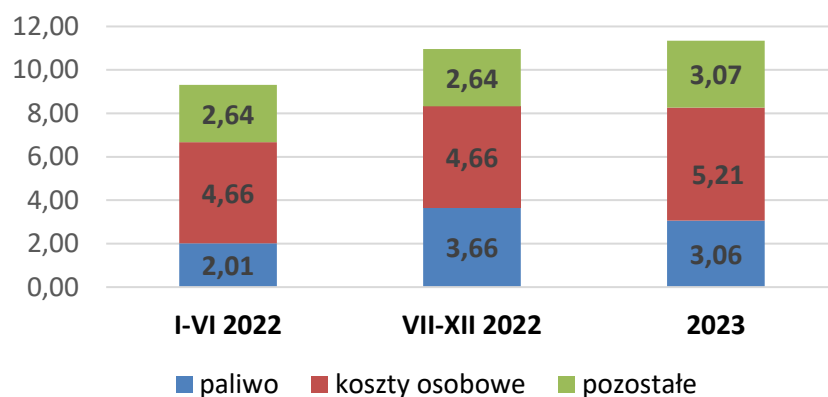
**Zmiana zgodnie z aneksem nr 72 z dnia 9 listopada 2023 roku*

Wykres 1. Struktura stawek za przewozy tramwajowe
w zł/1 pockm

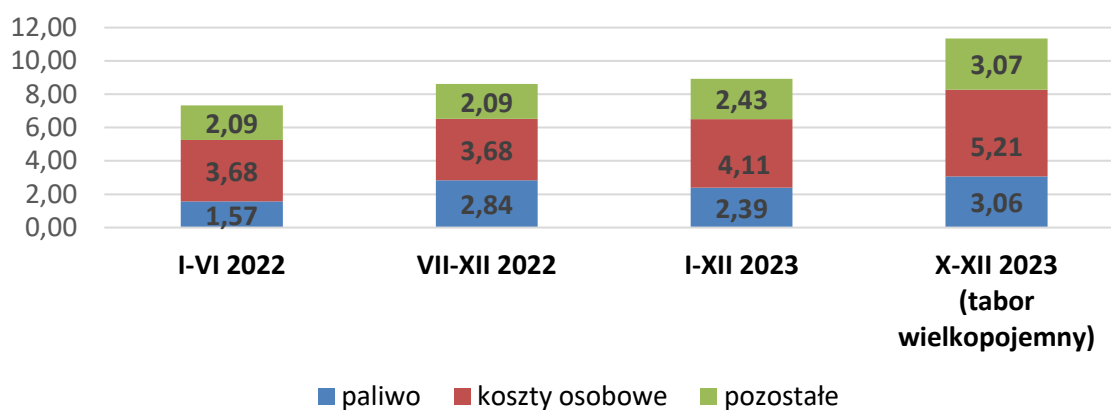

Koszty projektowe ujęte w stawce za przewozy tramwajowe związane są z realizacją umowy kredytowej z EBI z dnia 28 listopada 2018 roku i obejmowały zaplanowaną na 2023 rok spłatę rat kapitałowych i odsetkowych.

Wykres 2. Struktura stawek za przewozy autobusowe na liniach miejskich
w zł/1 wzkm

Wykres 3. Struktura stawki za przewozy autobusowe na liniach aglomeracyjnych
w zł/1 wzkm

Weryfikacja i rozliczenie rekompensaty z tytułu realizacji umów z Gminą Miejską Kraków odbywa się corocznie, po zakończonym roku bilansowym, zgodnie z zapisami umowy na świadczenie tramwajowych usług przewozowych w systemie Komunikacji Miejskiej w Krakowie (KMK) z dnia 1 kwietnia 2019 roku, w tym w szczególności zgodnie z zapisami §7 tej umowy oraz Załącznikiem nr 11. Badania nadmierności rekompensaty dokonuje podmiot zewnętrzny działający na zlecenie organizatora publicznego transportu zbiorowego.

III. WAŻNIEJSZE ZDARZENIA ROKU SPRAWOZDAWCZEGO ISTOTNIE WPŁYWAJĄCE NA DZIAŁALNOŚĆ I ROZWÓJ SPÓŁKI

1. NAJWAŻNIEJSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA

1. Odebrano i włączono do eksploatacji 48 sztuk wagonów Tango Kraków Lajkonik II. Tym samym w inwentarzu Spółki znajduje się łącznie 110 wagonów tego typu. Dzięki temu zakupowi 90,4% pociągów tramwajowych MPK S.A. w Krakowie to pojazdy z niską podłogą, wyposażone w monitoring oraz głosowe zapowiadanie przystanków. Nowy tabor wyposażony jest w liczne udogodnienia dla pasażerów, które zostały szerzej opisane w rozdziale V, pkt. 1, ppkt. I. 2 pt. „Zakup taboru tramwajowego”.

2. W celu wyłonienia dostawców wagonów tramwajowych Spółka ogłosiła postępowania przetargowe:

- Na zawarcie umowy ramowej na wyprodukowanie i dostarczenie nie więcej niż 30 niskopodłogowych, przegubowych wagonów tramwajowych o długości ok. 32-34 metry. Jeżeli w ramach umowy ramowej będą zawierane umowy realizacyjne, to pierwsza umowa realizacyjna obejmie co najmniej 10 wagonów tramwajowych;
- Na zawarcie umowy ramowej na wyprodukowanie i dostarczenie nie więcej niż 30 niskopodłogowych, przegubowych wagonów tramwajowych o długości ok. 42-45 metrów. Jeżeli w ramach umowy ramowej będą zawierane umowy realizacyjne, to pierwsza umowa realizacyjna obejmie co najmniej 10 wagonów tramwajowych;
- Na zawarcie umowy ramowej na wyprodukowanie i dostarczenie nie więcej niż 30 niskopodłogowych, przegubowych, dwukierunkowych wagonów tramwajowych o długości ok. 32-34 metry. Jeżeli w ramach umowy ramowej będą zawierane umowy realizacyjne, to pierwsza umowa realizacyjna obejmie co najmniej 10 wagonów tramwajowych.

Docelowa struktura planowanych do zakupu wagonów tramwajowych będzie zależeć od wyników postępowań przetargowych oraz wielkości i czasu pozyskania środków z Krajowego Programu Odbudowy.

3. Stan taboru autobusowego powiększył się o 42 autobusy elektryczne. Tym samym Spółka posiada w inwentarzu 121 autobusów zeroemisyjnych. Nowy tabor wyposażony jest w liczne udogodnienia dla pasażerów, które zostały szerzej opisane w rozdziale V, pkt. 1, ppkt. II pt. „Zakupy realizowane przy wsparciu ze środków UE”. Jednocześnie zwiększano liczbę ładowarek na terenie Miasta.

4. Zakupiono i skierowano do ruchu 4 autobusy midi w celu lepszego dostosowywania oferty przewozowej do popytu i zapewnienia możliwości kierowania taboru o mniejszej

pojemności w rejonach, gdzie zapotrzebowanie na przewozy jest mniejsze. Zakup zrealizowano w ramach leasingu finansowego. **Kolejne 4 sztuki autobusów mini zostały dostarczone i odebrane w styczniu 2024 roku**, w ramach umowy zawartej w 2023 roku. Opis wyposażenia oraz udogodnień, jakie posiadają nowe pojazdy zaprezentowano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. III pt. „Leasing taboru autobusowego”.

5. **Kontynuowano testowanie autobusów zasilanych wodorem na regularnej linii komunikacji miejskiej w Krakowie.** Temat opisano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.7 pt. „Pozostałe zadania/projekty optymalizacyjne”.
6. **Od 4 września 2023 roku prowadzono obsługę nowego odcinka linii tramwajowej do Górki Narodowej**, na które Zarząd Transportu Publicznego skierował linie 18 i 50 obsługiwane taborami niskopodłogowymi.
7. **Poszukiwano możliwości współfinansowania zewnętrznego dla działalności inwestycyjnej Spółki, w tym do zakupu nowoczesnych tramwajów.** Temat omówiono w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. II pt. „Zakupy realizowane przy wsparciu ze środków UE”.
8. **Zamontowano system klimatyzacji przestrzeni pasażerskiej w 11 wagonach NGT6.** Temat opisano w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.1 pt. „Modernizacja taboru tramwajowego”.
9. **Podejmowano intensywne działania rekrutacyjne zmierzające do pozyskiwania nowych pracowników zwłaszcza w grupie prowadzących pojazdy.** Temat opisano w rozdziale VI, pkt. 1 pt. „Polityka personalna”.

2. OPIS ISTOTNYCH ROSZCZEŃ WOBEC SPÓŁKI

W 2023 roku w odniesieniu do Spółki wpłynęło istotne roszczenie od dostawcy wagonów tramwajowych Tango Kraków Lajkonik – konsorcjum złożonego z firm: Stadler Sp. z o.o. z siedzibą w Siedlcach oraz Stadler Środa Sp. z o.o. z siedzibą w Środzie Wielkopolskiej. Pismem z dnia 12 września 2023 roku konsorcjum ww. firm wystąpiło do MPK S.A. w Krakowie z wezwaniem do zmiany Umowy Ramowej oraz Umów realizacyjnych i Umów dostaw poprzez zawarcie aneksów podwyższających cenę towarów oraz cenę materiałów do czynności profilaktyczno – naprawczych oraz do zapłaty kwoty 138 572 761,36 zł brutto. Wykonawca swoje żądania uzasadniał nasileniem się zjawisk gospodarczych, w szczególności wzrostu przeciętnego poziomu cen, spowodowanych nasileniem i utrzymywaniem się Stanu Epidemii związanej z wirusem SARS-CoV2 oraz inwazji zbrojonej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Spółka odrzuciła żądanie Wykonawcy, w konsekwencji czego Stadler sp. z o.o. wniósł pozew przeciwko MPK S.A. w Krakowie do Sądu Okręgowego w Krakowie (IX Wydział Gospodarczy), a MPK S.A. złożyło replikę na pozew Stadler sp. z o.o. i Stadler Środa Sp. z o.o. w dniu 22 stycznia 2024 roku. Sprawa sądowa jest w toku.

Pozostałe - nie mające istotnego charakteru - roszczenia finansowe, zgłaszane do MPK S.A. w Krakowie przez osoby trzecie, są rozpatrywane rzetelnie, zgodnie z zapisami Procedury Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością i Środowiskiem P-7.2.04 pt. „Rozpatrywanie roszczeń finansowych”. Obejmuje ona wszystkie czynności poczynszone od wpłynięcia do Spółki wniosku o wypłatę odszkodowania z tytułu szkody, aż do wypłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela lub uznania, że roszczenie jest niezasadne. Szczegółowe zestawienie liczby zgłoszonych w 2023 roku roszczeń zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 2. Zestawienie roszczeń zgłoszonych do MPK S.A. w Krakowie

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023
1.	Liczba zgłoszonych spraw roszczeniowych ogółem, w tym:	107	105
	<i>Ilość spraw niezakwalifikowanych jako roszczenie, gdyż dotyczyły roszczeń wobec innego przewoźnika</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
2.	Ilość zdarzeń potwierdzonych przez MPK S.A. w Krakowie	90	89

W 2023 roku zgłoszono o dwa roszczenia odszkodowawcze mniej niż w roku poprzednim. Najwięcej roszczeń odszkodowawczych skierowanych do MPK S.A. w Krakowie w 2023 roku dotyczyło zdarzeń związanych z ruchem pojazdów komunikacji miejskiej, w których pasażerowie doznali obrażeń ciała. Największą grupę (75 osób) stanowili poszkodowani w trakcie gwałtownego hamowania pojazdu MPK S.A. w Krakowie oraz osoby poszkodowane w zdarzeniach podczas wsiadania lub wysiadania z pojazdu MPK S.A. w Krakowie.

Powodem była nieuwaga samych poszkodowanych tzn. wsiadanie lub wysiadanie w chwili, gdy drzwi już były zamykane np. podczas samoczynnego zamykania drzwi wyposażonych w fotokomórkę lub nie trzymanie się poręczy w trakcie jazdy w pojazdach.

W 12 przypadkach hamowanie wymuszone było przez innych uczestników ruchu drogowego.

Ponadto wpłynęły 3 roszczenia od osób poszkodowanych, które uczestniczyły w zdarzeniu najechania dwóch tramwajów oraz 1 roszczenie najechania tramwaju w inny pojazd.

Wpłynęło również kilka roszczeń dotyczących uszkodzeń mienia osobistego w trakcie przejazdu autobusem lub tramwajem, które zniszczone zostały podczas tego typu zdarzenia (wózki dziecięce, okulary, telefony, laptop).

Oprócz tego jedno roszczenie dotyczyło wybitej szyby w oknie domu przez przewrócony słupek przystankowy, dwa roszczenia w sprawie zniszczonej odzieży przez wyciek płynu chłodniczego w autobusach oraz wpłynęły dwa roszczenia dotyczące uszkodzenia prywatnego ogrodzenia posesji.

IV. DZIAŁALNOŚĆ EKSPLOATACYJNO-PRODUKCYJNA W UJĘCIU RZECZOWYM

1. TABOR SPÓŁKI

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Spółka posiadała w inwentarzu:

- 365 wagonów, które stanowiły 334 pociągi tramwajowe, w tym 1 wagon testowany typu 126N;
- 621 autobusów. Stan inwentarzowy autobusów nie uwzględnia pojazdów użytkowanych w ramach długoterminowych umów najmów.

Tabela 3. Charakterystyka taboru Spółki i jego wykorzystanie

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
1.	Stan taboru na koniec okresu						
-	tramwaje	pociągi	315	337*	334	106,0	x
-	autobusy	wozy	640	627*	621	97,0	x
2.	Średnia liczba pociągów tramwajowych w ruchu (w dni powszednie)	pociągi	220,9	233,3	227,6	103,0	97,6
3.	Średnia liczba autobusów w ruchu (w dni powszednie)	sztuki	504,9	515,6	499,3	98,9	96,8
4.	Średnia prędkość eksploatacyjna						
-	tramwaje	km/godz	14	x	14,1	100,7	x
-	autobusy	km/godz	16,5	x	16,5	100,0	x
5.	Średnia prędkość komunikacyjna (w dni powszednie)						
-	tramwaje	km/godz	19,1	x	19,0	99,5	x
-	autobusy	km/godz	24,6	x	24,3	98,8	x

* Plan na 2023 rok nie uwzględniał pojazdów dzierżawionych w ramach umów długookresowych oraz testowanych.

Tabor w komunikacji tramwajowej

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Spółka posiadała w inwentarzu 365 wagonów, które stanowiły 334 pociągi tramwajowe, w tym 1 testowany wagon typu 126N.

Tabor komunikacji tramwajowej na koniec 2023 roku:

- 90,4% pociągów niskopodłogowych;
- 89,2% pociągów klimatyzowanych, w tym 81,4% pociągów wyposażonych w klimatyzację przestrzeni pasażerskiej;
- 100,0% pociągów wyposażonych w monitoring toru jazdy;
- 90,4% pociągów wyposażonych w monitoring wnętrza pojazdu;
- 100,0% pociągów wyposażonych w automat biletowy;
- 92,0% pociągów wyposażonych w głosową informację pasażerską.

Szczegółowe zestawienie typów wagonów oraz strukturę taboru tramwajowego według długości pojazdów zaprezentowano poniżej.

Tabela 4. Struktura ilościowa taboru tramwajowego na dzień 31 grudnia 2023 roku

pociągi tramwajowe

Lp.	Typ wagonu	Ilości w Stacjach Obsług		Razem
		Podgórze	Nowa Huta	
1.	GT8N	29	0	29
2.	E1+C3	0	11	11
3.	E1	0	8	8
4.	EU8N	0	40	40
5.	N8	0	12	12
6.	2x105Na	4	0	4
7.	3x105Na	8	0	8
8.	405N	0	1	1
9.	NGT6	50	0	50
10.	NGT8	24	0	24
11.	2014N	14	22	36
12.	Tango Kraków Lajkonik	30	80	110
13.	126N	1*	0	1*
14.	Razem	160	174	334

* wagon typu 126N wynajmowany w celach testowych

Tabela 5. Struktura taboru tramwajowego na dzień 31 grudnia 2023 roku
według długości

pociągi tramwajowe

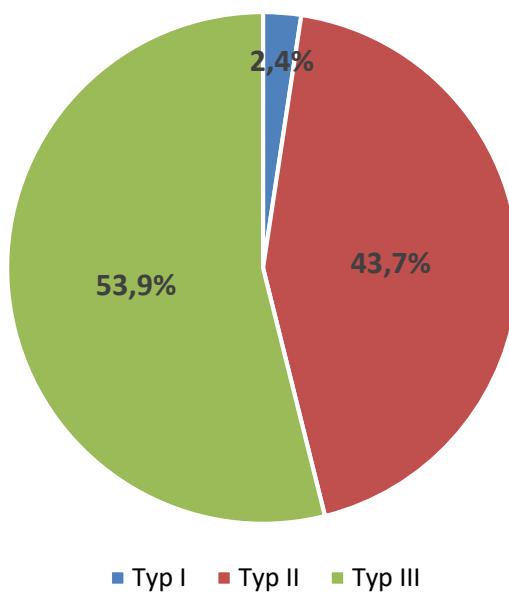
Lp.	Typ wagonu	Ilości w Stacjach Obsług		Razem
		Podgórze	Nowa Huta	
1.	Typ I	0	8	8
2.	Typ II	83	63	146
3.	Typ III	77	103	180
4.	Razem	160	174	334

Typ I obejmuje pociągi typu E1.

Typ II obejmuje pociągi typu: 2x105, NGT6, N8, EU8N, GT8N, E1+C3.

Typ III obejmuje pociągi typu: 3x105, 405N, NGT8, 2014N, 126N, Tango Kraków Lajkonik I/II.

Wykres 4. Struktura taboru komunikacji tramwajowej na dzień 31 grudnia 2023 roku
pociągi tramwajowe

Tabor w komunikacji autobusowej

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Spółka posiadała w inwentarzu 621 autobusów własnych.

Tabor komunikacji autobusowej na koniec 2023 roku:

- 100,0% pojazdy niskopodłogowe;
- 100,0% pojazdy klimatyzowane;
- 100,0% pojazdy ekologiczne (silniki spełniające normy emisji spalin EURO 5 lub wyższe);
- 100,0% pojazdów wyposażonych w automat biletowy;
- 73,3% pojazdów wyposażonych w głosowe zapowiadanie przystanków (w przestrzeni pasażerskiej i na zewnątrz);
- 19,5% pojazdów elektrycznych.

Szczegółowe zestawienie typów autobusów oraz strukturę taboru według długości pojazdów zaprezentowano poniżej.

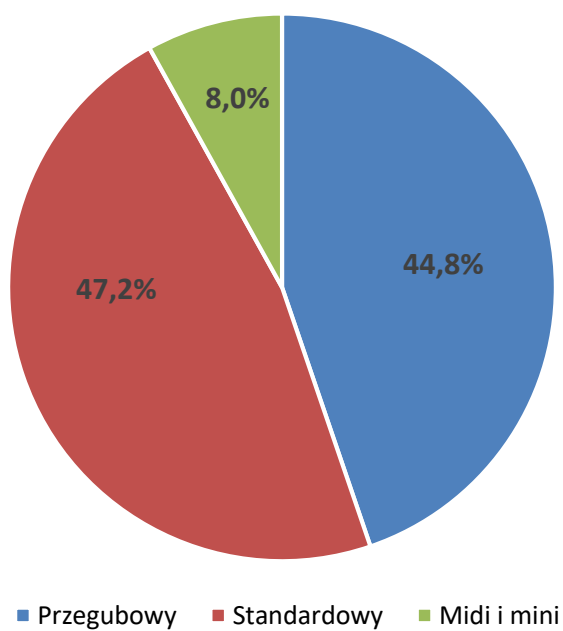
*Tabela 6. Struktura ilościowa taboru autobusowego MPK S.A. w Krakowie według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku**

sztuki

Lp.	Wyszczególnienie	Ilości w Stacjach Obsług			Razem
		Bieńczyce	Płaszów	Wola Duchacka	
1.	Autosan M09 LE	18	0	18	36
2.	Solaris Urbino 18	36	52	66	154
3.	Solaris Urbino 18 Hybrid	12	0	0	12
4.	Solaris Urbino 12,9 Hybrid	4	0	5	9
5.	Solaris Urbino 12	64	70	18	152
6.	Solaris Urbino 12 E	0	0	32	32
7.	Solaris Urbino 8.9 E	0	0	4	4
8.	Solaris Urbino 18 E	0	0	81	81
9.	Solaris Urbino 8.9 LE	4	0	0	4
10.	Volvo 7900 BASC Hybrid	13	0	0	13
11.	Mercedes Citaro/Conecto	40	30	26	96
12.	Mercedes O530G Citaro	0	0	18	18
13.	Mercedes Automet- Sprinter	0	4	0	4
14.	Karsan M2 HDV JEST+	0	2	0	2
15.	IRIZAR ieBUS	0	0	4	4
16.	Razem	191	158	272	621

* Stan inwentarzowy autobusów nie uwzględnia pojazdów użytkowanych w ramach długoterminowych umów najmów.

Wykres 5. **Struktura własnego taboru komunikacji autobusowej na 31 grudnia 2023 roku**
według długości

3. ZAKRES USŁUG KOMUNIKACYJNYCH

Na koniec 2023 roku MPK S.A. w Krakowie obsługiwało:

- **27 linii tramwajowych** (w tym: 24 linie dzienne i 3 linie nocne);
- **173 linie autobusowe** (w tym: 77 linii dziennych miejskich na terenie Miasta Krakowa, 77 linii dziennych aglomeracyjnych, 19 linii nocnych).

MPK S.A. w Krakowie podczas realizacji pracy przewozowej, korzystało z sieci komunikacyjnej na którą składało się 196 pętli komunikacyjnych oraz 3 485 przystanków.

Tabela 7. Podstawowe parametry sieci komunikacyjnej obsługiwanej przez MPK S.A. w Krakowie

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na 31.12.2022	Stan na 31.12.2023	Dynamika 2023/2022 %
1.	Liczba linii:	szt	196	200	102,0
	▪ Tramwajowych	szt	27	27	100,0
	<i>dziennych</i>	<i>szt</i>	<i>24</i>	<i>24</i>	<i>100,0</i>
	<i>nocnych</i>	<i>szt</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>100,0</i>
	▪ autobusowych	szt	169	173	102,4
	<i>dziennych</i>	<i>szt</i>	<i>149</i>	<i>154</i>	<i>103,4</i>
	<i>nocnych</i>	<i>szt</i>	<i>20</i>	<i>19</i>	<i>95,0</i>
2.	Długość linii:	km	2 714	2 830	104,3
	▪ tramwajowych	km	364	373	102,5
	<i>dziennych</i>	<i>km</i>	<i>318</i>	<i>327</i>	<i>102,8</i>
	<i>nocnych</i>	<i>km</i>	<i>46</i>	<i>46</i>	<i>100,0</i>
	▪ autobusowych	km	2 350	2 457	104,6
	<i>dziennych</i>	<i>km</i>	<i>2 018</i>	<i>2 127</i>	<i>105,4</i>
	<i>nocnych</i>	<i>km</i>	<i>332</i>	<i>330</i>	<i>99,4</i>
3.	Długość tras:	km	1 145	1 169	102,1
	▪ tramwajowych	km	95	99	104,2
	▪ autobusowych	km	1 050	1 070	101,9
	<i>na terenie Miasta Krakowa</i>	<i>km</i>	<i>484</i>	<i>476</i>	<i>98,3</i>
	<i>poza granicami M. Krakowa</i>	<i>km</i>	<i>566</i>	<i>594</i>	<i>104,9</i>
4.	Liczba pętli	szt	195	196	100,5
	▪ tramwajowych	szt	24	23	95,8
	▪ autobusowych	szt	171	173	101,2
5.	Liczba przystanków	szt	3 409	3 485	102,2
	▪ tramwajowych	szt	368	377	102,4
	▪ autobusowych	szt	3 041	3 108	102,2

4. REALIZACJA PRACY PRZEWOZOWEJ

W 2023 roku MPK S.A. w Krakowie na liniach systemu Komunikacji Miejskiej wykonało pracę przewoową:

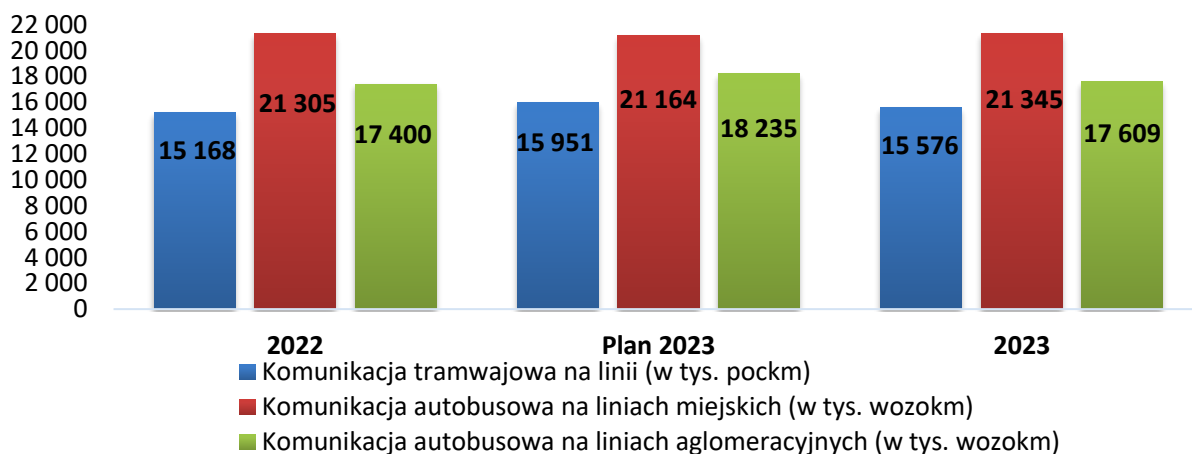
- **15 576 tys. pociągokilometrów na liniach tramwajowych** (o 375 tys. pociągokilometrów mniej niż zakładał plan i o 2,7% więcej niż w 2022 roku);
- **21 345 tys. wozokilometrów na liniach autobusowych miejskich** (o 181 tys. wozokilometrów więcej niż zakładał plan i o 0,2% więcej niż w 2022 roku);
- **17 609 tys. wozokilometrów na liniach autobusowych aglomeracyjnych** (o 626 tys. wozokilometrów mniej niż zakładał plan i o 1,2% więcej niż w 2022 roku).

Tabela 8. Realizacja pracy przewozowej

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
1.	Komunikacja tramwajowa ogółem	tys. pockm	16 258	16 951	16 852	103,7	99,4
	<i>w tym: na linii</i>	<i>tys. pockm</i>	<i>15 168</i>	<i>15 951</i>	<i>15 576</i>	<i>102,7</i>	<i>97,6</i>
	<i>dojazdy</i>	<i>tys. pockm</i>	<i>1 090</i>	<i>1 000</i>	<i>1 276</i>	<i>117,1</i>	<i>127,6</i>
2.	Komunikacja autobusowa ogółem	tys. wozokm	42 407	42 428	42 857	101,1	101,0
	<i>w tym: na linii ogółem</i>	<i>tys. wozokm</i>	<i>38 705</i>	<i>39 399</i>	<i>38 954</i>	<i>100,6</i>	<i>98,9</i>
	<i>linie miejskie</i>	<i>tys. wozokm</i>	<i>21 305</i>	<i>21 164</i>	<i>21 345</i>	<i>100,2</i>	<i>100,9</i>
	<i>linie aglomeracyjne</i>	<i>tys. wozokm</i>	<i>17 400</i>	<i>18 235</i>	<i>17 609</i>	<i>101,2</i>	<i>96,6</i>
	<i>dojazdy</i>	<i>tys. wozokm</i>	<i>3 702</i>	<i>3 029</i>	<i>3 903</i>	<i>105,4</i>	<i>128,9</i>

Niezrealizowanie planu pracy przewozowej na liniach tramwajowych i autobusowych aglomeracyjnych wynika przede wszystkim z rozpoczynanych remontów w mieście w ciągu całego roku, a także decyzji podejmowanych przez ZTP o zmianach takich jak zmiany tras linii, likwidacja linii, zmiana częstotliwości kursowania linii.

Wykres 6. Praca przewozowa na liniach komunikacyjnych

V. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA I REMONTOWA

1. DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

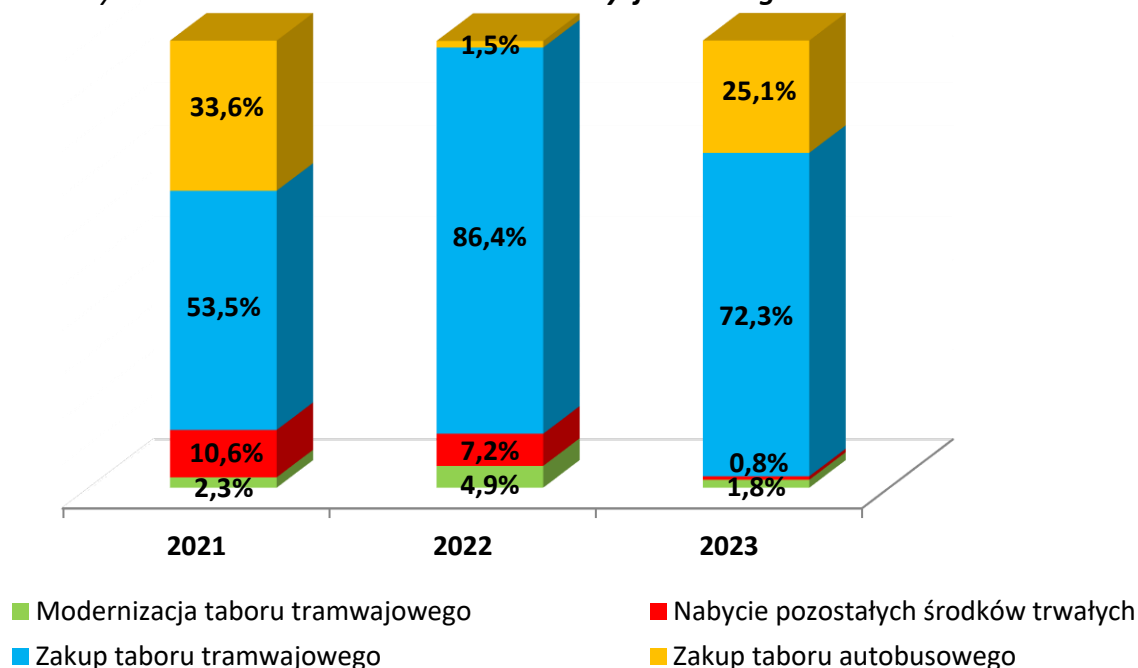
W 2023 roku Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie przeznaczyło na inwestycje kwotę 548 588 tys. zł.

Szczegółowe zestawienie wydatków inwestycyjnych zostało zaprezentowane w poniższej tabeli i na wykresie 7.

Tabela 9. Zestawienie nakładów inwestycyjnych

w tys. zł							
Lp.	Wyszczególnienie	Nakłady inwestycyjne				Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
		2021	2022	Plan 2023	2023		
ŁĄCZNE NAKŁADY INWESTYCYJNE		407 406	115 939	548 002	548 588	473,2	100,1
I.	Zadania inwestycyjne realizowane ze środków własnych, w tym:	54 729	115 939	408 256	410 994	354,5	100,7
1.	Modernizacja taboru tramwajowego	9 406	5 641	6 187	9 673	171,5	156,3
2.	Zakup taboru tramwajowego	0	100 150	396 826	396 826	396,2	100,0
3.	Zakup taboru autobusowego	2 252	1 703	0	182	10,7	x
4.	Zakup maszyn, urządzeń i pojazdów specjalistycznych	1 205	3 447	315	868	25,2	275,6
5.	Modernizacja budynków i budowli	38 224	755	2 371	769	101,9	32,4
6.	Informatyzacja	1 917	2 254	1 500	1 634	72,5	108,9
7.	Pozostałe zadania/projekty optymalizacyjne	1 725	1 989	950	1 042	52,4	109,7
8.	Koszt obsługi prawnej nowego kredytu EBI	0	0	107	0	x	x
II.	Zakupy realizowane przy wsparciu ze środków UE	352 677	0	132 194	132 242	x	100,0
1.	Zakup 50 wagonów tramwajowych	218 104	0	0	0	x	x
2.	Zakup 50 sztuk przegubowych autobusów elektrycznych	134 509	0	0	0	x	x
3.	Rozliczenie kosztów obsługi prawnej i kredytu	64	0	0	50	x	x
4.	Projekt "Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusowej w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie" (NFOŚiGW)	0	0	56 714	56 713	x	100,0
5.	Projekt "Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusów elektrycznych w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie - kontynuacja" (ZIT)	0	0	75 480	75 479	x	100,0
III.	Leasing taboru autobusowego	0	0	7 552	5 352	x	70,9

Wykres 7. *Struktura nakładów na inwestycje i leasing w latach 2021-2023*

I. Zadania inwestycyjne realizowane ze środków własnych

1. Modernizacja taboru tramwajowego

W ramach odnowy taboru tramwajowego **zamontowano platformy najazdowe dla wózków inwalidzkich i dziecięcych w 8 wagonach EU8N oraz w 1 wagonie N8**. Dzięki tym modernizacjom poprawiła się dostępność ww. pojazdów dla osób o ograniczonej mobilności. Ponadto **zamontowano system klimatyzacji przestrzeni pasażerskiej w 11 wagonach NGT6**, która poprawia komfort podróżowania szczególnie w okresie letnim.

Zrealizowano projekt modernizacji 1 wagonu GT8SU z 3 przeznaczonych do odnowy. Zakupiono 3 człony niskopodłogowe do modernizacji tych wagonów. **Prowadzono modernizację wagonów zabytkowych**. Zakończono prace i oddano do użytkowania wagon zabytkowy SN3. W trakcie modernizacji są wagony zabytkowe typu SN1, S2D oraz ND.

Wyższa realizacja modernizacji niż planowano jest związana z podjęciem decyzji dostosowania jednego z zakupionych wagonów GT8SU do przyjętego dla tego typu pojazdu standardu. W wyniku modernizacji pojazd posiada człon niskopodłogowy oraz system klimatyzacji przestrzeni pasażerskiej.

2. Zakup taboru tramwajowego

W okresie sprawozdawczym **odebrano 48 sztuk wagonów Tango Kraków Lajkonik II**. Nowe

tramwaje to trzyczęściowe pojazdy niskopodłogowe z czterema wózkami jezdnymi. Przewożą jednocześnie 238 pasażerów, w tym 75 osób na miejscach siedzących. Drzwi wejściowe o większej niż standardowo szerokości zapewniają szybką wymianę pasażerów. Pojazdy są wyposażone w udogodnienia dla osób o ograniczonej mobilności, klimatyzację, automaty biletowe

z możliwością zapłaty kartą i systemem BLIK, system informacji pasażerskiej, monitoring oraz porty USB do ładowania smartfonów. Nowością są specjalne podparcia lędźwiowe zamontowane dla osób stojących. Ergonomiczna kabina i wygodny fotel zapewniają motorniczemu komfortowe warunki pracy.

W grudniu 2023 roku ogłoszono 3 postępowania przetargowe w celu wyłonienia dostawców tramwajów ujętych w planie wieloletnim Spółki na lata 2024-2028. Temat opisano w rozdziale III, pkt. 1 pt. „Najważniejsze przedsięwzięcia”.

3. Zakup taboru autobusowego

Zakupiono autobus zabytkowy SCANIA CR111, pojazd pogotowia technicznego JELCZ PR 110 M, wykonany na bazie autobusu miejskiego oraz autobus Ikarus 260.

4. Zakup maszyn, urządzeń i pojazdów specjalistycznych

W ramach zakupu maszyn, urządzeń i pojazdów specjalistycznych zakupiono m.in.:

- Szczotkę rotacyjną oraz smarownicę do pojazdu drogowo-szynowego w Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta, zakupionego w 2022 roku, który posiada funkcję odśnieżania, czyszczenia, posypywania;
- Osuszacz automatyczny spustu kondensatu gromadzącego się w sieci sprężonego powietrza i w instalacji dystrybucji piasku, stację lutowniczą, kamerę termowizyjną, aparat fotograficzny, 2 klimatyzatory dla Stacji Obsługi Tramwajów Podgórze;
- Drukarkę 3D, wiertarkę z mocowaniem elektromagnetycznym, prasę prostującą, stację lutowniczą dla Stacji Obsługi i Remontów;
- Podest do pracy na dachach autobusów, klucz elektryczny do kół autobusowych, szlabany dla Stacji Obsługi Autobusów Bieńczyce;
- Urządzenia do czyszczenia układów klimatyzacji wraz z niezbędnymi złączami do autobusów dla Stacji Obsługi Autobusów Płaszów;
- Prostownik dla Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka;
- Analizator antenowy dla Działu Informatyki;
- Aparat fotograficzny, kamerę termowizyjną, miernik natężenia dźwięku dla Działu Kontroli Techniczno-Eksploatacyjnej;
- Poduszkę wysokociśnieniową, podnoszącą, do usprawniania pojazdów na linii, miernik, pochłaniacz oparów wraz z wyposażeniem; wyposażenie dodatkowe dla samochodu dostawczego do 3,5 tony zakupionego w grudniu 2022 roku dla Działu Obsługi Technicznej.

Realizacja zakupów maszyn, urządzeń i pojazdów specjalistycznych jest wyższa od przyjętego planu z uwagi na:

- Zakup środków trwałych finansowanych w ramach funduszu prewencyjnego pozyskanego od ubezpieczyciela, w tym wózka paletowego elektrycznego do przewożenia automatów biletowych stacjonarnych, 3 aparatów fotograficznych, alcotestów wraz z zasilaczem, walizką oraz drukarką dla inspektorów ruchu MPK do pomiaru trzeźwości prowadzących pojazdy oraz alcotesty dla Zajezdni do pomiaru trzeźwości prowadzących pojazdy;
- Zakup samochodu dostawczego marki Fiat Ducato Maxi Furgon dla Działu Zarządzania Ruchem;
- Modernizację pojazdów zabytkowych.

5. Modernizacja budynków i budowli

Wydatki na modernizację budynków i budowli dotyczyły:

- Wykonania dokumentacji powykonawczej dla automatu KKM przy al. Andersa w kierunku Domu Handlowego Wanda;
- Wykonania prac budowlanych i instalacyjnych oraz montaż automatu KKM przy ul. Kruszwickiej;
- Opracowania projektu technicznego budowy punktu ładowania autobusów elektrycznych na pętli autobusowej Rząka;
- Rozliczenia kosztu opracowania projektu budowlano-wykonawczego przebudowy wjazdu na teren Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka po uzyskaniu decyzji pozwolenia na budowę;
- Wymiany trzech dystrybutorów ON na stacji paliw w Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka;
- Robót budowlanych polegających na przystosowaniu miejsca pod stanowisko ładowania autobusów elektrycznych przy ul. Piaszycznej pod drugi słup z kopułą;
- Robót budowlanych polegających na przystosowaniu miejsca pod stanowisko ładowania autobusów elektrycznych za pomocą pantografu w Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka;
- Wykonania stanowiska ładowania z sieci AC na ulicy Pawiej obok wejścia głównego do galerii.

Niższe niż planowano wydatki na modernizację budynków i budowli są związane m.in. z przesunięciem części środków na realizację zwiększonego zakresu modernizacji taboru tramwajowego.

6. Informatyzacja

Wydatki na informatyzację w 2023 roku związane były z zakupem specjalistycznych urządzeń komputerowych, oprogramowania oraz sprzętu biurowego (m.in.: monitory, komputery, urządzenia wielofunkcyjne) niezbędnego do wykonywania pracy.

Dla zapewnienia legalności posiadanego oprogramowania oraz bezpieczeństwa na serwerach, zakupiono oprogramowanie niezbędne do działania Active Directory w wersji 2022. Zakupione oprogramowanie posłuży do partycjonowania i zarządzania dyskami. Zakupiono również oprogramowanie zapewniające zgodność licencyjną Microsoft. Licencje

pozwolą na instalowanie najnowszych wersji systemów Windows Server. Do wydatków na oprogramowanie należy również zaliczyć oprogramowanie przydatne w bieżącej pracy.

Do rozszerzenia zasobów serwerowych oraz platformy VMWare zakupiono nowy serwer. Dzięki temu urządzeniu możliwy będzie rozwój systemów wspomagających pracę Zajezdni i Stacji. Ponadto zostanie zapewniona ciągłość działania systemów pojazdowych poprzez ich migrację na nowe serwery.

W celu sukcesywnego zastępowania macierzy dyskowych z rodziny EMC VNX2 i przenoszenia części zasobów udostępnianych z macierzy dyskowych z rodziny Dell EMC Unity systemem serwerowym, zakupiono macierz dyskową. Przenoszone zasoby w przeważającej części stanowią będą blokowe zasoby udostępniane serwerom i składające dane multimedialne. Pozostałą część danych stanowią dane blokowe w postaci wolumenów udostępniających przestrzeń systemom wirtualizacyjnym pod składowanie wirtualnych maszyn o niskim profilu potrzeb wydajnościowych.

W ramach środków rozbudowano sieć WI-FI na Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka.

W związku z dynamicznym rozwojem infrastruktury serwerowo-sieciowej w całej firmie oraz dla zapewnienia funkcji tzw. Cyberbunkra zakupiono Deduplikator Data Domain. Cyberbunkier służy przede wszystkim do ochrony przed wieloma groźnymi atakami oraz służy do tworzenia kopii zapasowych i odzyskiwania danych. Macierz dyskowa przechowująca backupy pełni rolę magazynu systemu backupowego, odizolowanego od środowiska MPK S.A. w Krakowie w celu zabezpieczenia przed nieautoryzowanym dostępem do danych oraz ich zaszyfrowaniem. Zakup był niezbędny w celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz ciągłości działania systemu Backupowego.

W celu realizacji bieżącej obsługi w zakresie zasobów systemowych oraz dla realizacji przyszłych projektów informatycznych zakupiono dyski. Zapewniają one szybki dostęp, do zasobów krytycznych systemów, opierających się o środowisko wirtualne Vmware oraz OraVM.

Dla zapewnienia możliwości rozszerzenia systemu kopii zapasowych o urządzenie do zapisu na taśmę zakupiono bibliotekę taśmową. Pozwoli ona na zapisanie i wyniesienie kopii zapasowych poza serwerownię oraz offline'owe przechowywanie ich np. w sejfie ogniotrwałym. Urządzenie to zakłada możliwość automatycznego zmieniania nośników, tak aby bez ingerencji administratora było w stanie zapisać w czasie jednej sesji do 80TB danych (w przybliżeniu 5-8 automatycznych zmian nośników taśmowych w zależności od przyjętego standardu). Urządzenie daje również możliwość zdefiniowania polity, która pozwoli na ukrycie przed oprogramowaniem systemu kopii zapasowych istnienia zapisanych nośników do czasu konieczności odtworzenia kopii oraz zapewni ochronę przed złośliwym oprogramowaniem (ransomware).

7. Pozostałe zadania/projekty optymalizacyjne

Kontynuowano realizację projektu pt. „Testowanie autobusu wodorowego w rzeczywistych warunkach komunikacji miejskiej w Krakowie”. W 2023 roku pasażerowie mieli do dyspozycji trzy autobusy zasilane wodorem: Solaris Urbino 12 hydrogen, ARTHUR 12 H2 ZERO oraz SANCITY 12LFH.

Wszystkie testowane pojazdy są całkowicie bezemisyjne, a jedyną substancją wydzielaną podczas jazdy jest woda lub para wodna. Pojazdy są niskopodłogowe, dostosowane do przewozu osób o ograniczonej mobilności. Posiadają klimatyzację, monitoring i system informacji pasażerskiej. Autobusy obsługiwały m.in. linie: 123, 128 i 304.

Kontynuowano testy autobusu wodorowego Solaris Urbino 12 hydrogen, o długości 12 metrów i zasięgu do nawet 350 kilometrów na jednym tankowaniu. Testy tego autobusu są realizowane od czerwca 2022 roku. Autobus charakteryzuje się niskim poziomem hałasu, brakiem wibracji oraz komfortowym wnętrzem. Tankowanie do pełna trwa tylko kilka minut. W czasie testów autobusu wodorowego ARTHUR 12 H2 ZERO, realizowanych w okresie od 15 lutego 2023 roku do 24 kwietnia 2023 roku autobus wykonał przebieg prawie 10 tys. km. Pojazd o zasięgu do 500 km jest dostosowany do szybkiego tankowania wodorem. Może jednorazowo przewieźć 78 pasażerów, w tym 32 na miejscach siedzących.

W marcu 2023 roku rozpoczęto testy autobusu wodorowego SANCITY 12LFH, o długości 12 metrów, który na pokład może zabrać do 85 pasażerów. Zasięg wynosi do 400 kilometrów na jednym tankowaniu. Testy tego autobusu były już realizowane przez Spółkę w 2022 roku.

Do tankowania wodoru w MPK S.A. w Krakowie służy mobilna stacja ORLEN Południe, zlokalizowana na terenie Zajezdni Autobusowej Płaszów. Jest to pierwsza mobilna stacja do tankowania wodoru w Polsce. Ponadto, do tankowania wykorzystywany jest również kontener ze zbiornikiem wypełnionym wodorem, dostarczony przez ORLEN Południe.

Zadanie związane z testowaniem autobusów wodorowych będzie kontynuowane w 2024 roku, w ramach działalności bieżącej Spółki.

W dniu 17 kwietnia 2023 roku w naborze ogłoszonym przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do Programu Priorytetowego 6.2. „Zielony Transport Publiczny (ZTP 3.0)” MPK S.A. w Krakowie złożyło wniosek o dofinansowanie projektu, którego zakres obejmuje między innymi zakup 10 sztuk autobusów wodorowych. Trwa ocena wniosku przez NFOŚiGW. Temat opisano w pkt. II niniejszego rozdziału pt. „Zakupy realizowane przy wsparciu środków UE”.

W sierpniu 2023 roku Politechnika Krakowska dostarczyła opracowanie pt. „Uwarunkowania formalno – prawne i rekomendacje dla infrastruktury tankowania, magazynowania wodoru i zaplecza do obsługi pojazdów zasilanych wodorem”, przygotowane na zlecenie Spółki.

Kontynuowano realizację projektu pt. „Testowanie autobusu autonomicznego w rzeczywistych warunkach komunikacyjnych”. W dniu 10 stycznia 2023 roku został obustronnie podpisany list intencyjny, zawarty pomiędzy MPK S.A. w Krakowie a Blees Sp. o.o. z siedzibą w Gliwicach, w którym strony formalnie potwierdziły wolę współpracy w zakresie oceny możliwości przystąpienia do realizacji pilotażowego wykorzystania dostarczonego przez Blees pojazdu wyposażonego w system jazdy autonomicznej, dla celu przewozu pasażerów na jednej z wybranych i wspólnie uzgodnionych tras na terenie Miasta Krakowa. Zważywszy na aktualnie obowiązujące w Polsce przepisy prawa dotyczące testowania pojazdów autonomicznych, MPK S.A. w Krakowie zwróciło się do Ministerstwa Infrastruktury (MI) z prośbą o wsparcie w wypracowaniu formuły prawnej, pozwalającej na przeprowadzenie testów pojazdu autonomicznego na drodze publicznej w Krakowie. Na podstawie odbytych spotkań i przeprowadzonej analizy prawnej, wspólnie z MI, Blees oraz Instytutem Transportu Samochodowego ustalono, że najbardziej realną opcją wdrożenia będzie testowanie pojazdu autonomicznego rozumiane jako przewóz pasażerów w ramach prowadzonych prac badawczych.

Niestety, proces produkcji pojazdu BB-1, zaprojektowanego przez firmę BLEES, wydłużył się, i zamiast w połowie 2023 roku pojazd opuścił linię produkcyjną dopiero w październiku 2023 roku. Pierwsze testy pojazdu BLEES przeprowadził w terenie zamkniętym publicznym, na trasach w Katowicach i Gliwicach. Jednocześnie BLEES nie wyraził zgody aby realizacja projektu odbywała się na zasadzie porozumienia o współpracy, gdzie każda ze stron realizowałaby przydzielone jej zadania na własny koszt i ryzyko. Przeprowadzenie testów w ruchu drogowym w Krakowie, zostało przesunięte przez BLEES na 2024 rok, co w praktyce oznacza możliwość ich realizacji najwcześniej w III kwartale 2024 roku, po uzyskaniu wymaganych zgód i dokumentów.

Podczas wizyty w firmie BLEES w dniu 22 listopada 2023 roku Zespół Projektowy miał możliwość zobaczenia pojazdu BB-1 oraz przejazdu na krótkiej trasie, na terenie zamkniętym Politechniki Śląskiej, bez udziału innych uczestników ruchu. Pojazd prezentuje się dobrze, a w jego wnętrzu przewidziane jest wydzielone miejsce dla operatora. Natomiast jazda, pomimo bardzo prostego przebiegu trasy, nie była w pełni autonomiczna i wymagała ingerencji operatora.

Podczas spotkania firma BLEES, mając na uwadze swoje dotychczasowe niewielkie doświadczenie, potwierdziła brak możliwości zrealizowania testów na trasie przebiegającej przez centrum Krakowa (Kazimierz).

Spośród wielu zaproponowanych przez MPK S.A. w Krakowie i ZTP tras firma BLEES potwierdziła chęć realizacji wdrożenia na trasie BABA JAGA – ZOO. Przy czym zgodnie z wynikami wstępnej analizy tej trasy, przeprowadzonej przez BLEES, wystąpi konieczność jej dostosowania do wymagań systemu i bezpieczeństwa, nie wykluczając rozwiązania polegającego na postawieniu specjalistycznych barier ochronnych na jednym z odcinków, co mogłoby znacząco zwiększyć koszty projektu.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania, działania zmierzające do podpisania szczegółowej umowy o współpracy z firmą BLEES rodzącej już na tym etapie zobowiązania finansowe po stronie MPK S.A. w Krakowie, zostały czasowo zawieszone.

Wdrożone w styczniu 2023 roku dodatkowe funkcjonalności systemu informatycznego pt. „Bilet 2020” miały na celu optymalizację procesów związanych ze sprzedażą biletów komunikacji miejskiej w Krakowie, zarówno po stronie pasażera, jak również operacji wykonywanych w Punktach Sprzedaży Biletów. Zmiany te objęły:

- a) System „Bilet 2020” – część back office’owa (dostępna w PSB i Dziale Obsługi Pasażera):
 - Rozbudowa modułu sprzedaży biletów w PSB o nowe funkcjonalności: „kup taki sam” (bilet), „przedłuż bilet”;
 - Rozbudowa modułu faktur: korekta, anulowanie, ręczne wystawianie faktur;
 - Rozbudowa modułu do zarządzania Klientami - dalsza integracja z IFS.
- b) Systemy i aplikacje front-office’owe, dostępne dla pasażerów:
 - Rozszerzenie funkcjonalności portalu eKP (Elektroniczne Konto Pasażera), umożliwiającym użytkownikom zarządzanie biletami: zmianę nr linii, przenoszenie biletów między nośnikami, wygenerowanie i pobranie faktury, otrzymywanie powiadomień, wysyłanie formularzy reklamacyjnych, śledzenie historii transakcji, śledzenie historii poszczególnych biletów, itp.

W ramach projektu pt. **„Wymiana skanerów wjazdowych do Zajezdni”**, w marcu 2023 roku, **dokonano zmiany technologii stosowanej do identyfikowania pojazdów autobusowych wjeżdżających i wyjeżdżających z zajezdni autobusowych, z radiowej (odczyt identyfikatorów RFID) na optyczną (rozpoznawanie tablic rejestracyjnych)**, która cechuje się podobną niezawodnością i niższymi kosztami eksploatacji. Projekt został zakończony w sierpniu 2023 roku.

Od 1 stycznia 2023 roku **w ramach projektu pt. „Optymalizacja procesu realizacji Obsług Technicznych (OT) dla Stacji Obsługi Autobusów i Tramwajów w systemie IFS” wdrożono w Stacjach Obsługi Autobusów i Stacjach Obsługi Tramwajów rozwiązanie umożliwiające dokumentowanie wykonania czynności obsługi technicznej pojazdów eksploatowanych w MPK S.A. w Krakowie w systemie informatycznym IFS.** W wyniku wdrożenia nastąpiła eliminacja dotychczas stosowanych, papierowych protokołów, z użyciem których dokumentowano wykonanie obsługi technicznych. Obecnie, w ramach wsparcia powdrożeniowego, prowadzone są prace optymalizujące zarządzanie zmianami oraz procesem obsługi technicznych w IFS, w tym implementacja nowych funkcjonalności w aplikacjach przeglądarkowych używanych przez pracowników Stacji Obsługi i dodatkowych raportów na potrzeby Kierowników Stacji/Działów. Planuje się zakończenie prac projektowych w I kwartale 2024 roku.

W kwietniu 2023 roku **w ramach projektu pt. „Wdrożenie oprogramowania wspierającego kolejowanie autobusów elektrycznych do ładowania baterii trakcyjnych w Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka” uruchomiono produkcyjnie oprogramowanie zarządzające kolejnością ładowania autobusów elektrycznych w taki sposób, by w wyznaczonym czasie zmaksymalizować ilość autobusów gotowych do realizacji prac przewozowych.** Z uwagi na kolejne dostawy nowych autobusów elektrycznych oraz obecne uwarunkowania techniczne na terenie Stacji Obsługi liczba miejsc postojowych przystosowanych do codziennego ładowania autobusów elektrycznych będzie mniejsza niż łączna ilość autobusów wymagających obsługi. Ww. oprogramowanie staje się zatem istotnym elementem zestawu narzędzi i procesów służących do zapewnienia sprawności floty autobusowej MPK S.A. w Krakowie. Projekt został zakończony w sierpniu 2023 roku.

Zakończono prace montażowe planowane do wykonania w ramach projektu pt. „Wymiana urządzeń monitoringu wizyjnego”. W wyniku realizacji projektu wskaźnik urządzeń monitoringu stosujących technologię cyfrową osiągnął poziom 91,5%.

Zakończono także projekt pt. „Opracowanie modelu LCC (Life Cycle Cost) do oceny efektywności zakupu i modernizacji taboru komunikacji zbiorowej”. Politechnika Krakowska przekazała MPK S.A. w Krakowie opracowanie modelu LCC, który może zostać wykorzystany dla potrzeb opracowania wymagań technicznych stawianych na etapie postępowań przetargowych na dostawy taboru tramwajowego.

W dniu 30 czerwca 2023 roku zakończono projekt pt. „Przekazywanie do Miasta obsługi Programu „Karta Krakowska”. Procesy obsługi mieszkańców, prowadzone dotąd stacjonarnie w Punktach Sprzedaży Biletów MPK S.A. w Krakowie zostały przekazane do ZTP. Obsługa Infolinii, reklamacji oraz obsługa Partnerów Programu, prowadzone dotąd w Dziale Obsługi Pasażera MPK S.A. w Krakowie zostały przekazane do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK, a obsługa Systemu Karty Krakowskiej (system operacyjny, aplikacja mKK oraz strona internetowa www.kk.krakow.pl) zostały przekazane do Centrum Obsługi Informatycznej UMK. MPK S.A. w Krakowie podpisało z GMK umowę na jedyny, pozostający w Spółce proces, polegający na zapisywaniu uprawnień Karty Krakowskiej na nośnikach plastikowych w biletomatach stacjonarnych oraz mobilnych (zapisy regulujące tę usługę zostały włączone do Aneksu do Umowy Wykonawczej, podpisanego z ZTP). W grudniu 2023 roku Rada Nadzorcza Spółki wyraziła zgodę na podpisanie z UMK „Umowy nieodpłatnego przekazania Gminie majątku Spółki” (dotyczy: czytników uprawnień, koderów oraz kart plastikowych), a Zarząd Spółki podpisał jednostronnie dokument Umowy, który został przekazany do UMK do podpisu.

W dniu 30 czerwca 2023 roku zakończono projekt pt. „Przekazywanie do ZTP Punktów Sprzedaży Biletów MPK S.A. wraz ze wszystkimi procesami, które były w nich realizowane”. Do ZTP zostały przekazane wszystkie procesy sprzedażowe i okołosprzedażowe dotyczące biletów KMK. Przejął on także pracowników Punktów PSB. Podpisane zostały protokoły przekazania do ZTP wybranych środków trwałych, niskocennych oraz materiałów eksploatacyjnych, a także dwóch lokali: Centrum D oraz Podwale. Umowa najmu lokalu na dworcu została rozwiązana przez Spółkę z uwagi, iż ZTP nie było zainteresowane jego przejęciem. Na mocy podpisanego z ZTP Aneksu do Umowy Wykonawczej, w MPK S.A. w Krakowie pozostają następujące procesy: dokonywanie rozliczeń sprzedaży biletów KMK, obsługa informatyczna systemów biletowych oraz dystrybucja biletów w stacjonarnych i mobilnych biletomatach, a także proces zapisywania uprawnień Karty Krakowskiej w biletomatach. W dniu 22 września 2023 roku Spółka wystawiła ZTP fakturę, na podstawie której ZTP zobowiązane zostało do zapłaty na rzecz Spółki kwoty 765 495,17 zł brutto, za majątek Spółki przekazany do ZTP w przekazanych PSB. W dniu 29 grudnia 2023 roku po dokonaniu korekty faktury (zwrot do MPK S.A. 3 sztuk drukarek typu Zebra), ZTP dokonało na rzecz Spółki zapłaty kwoty 757 749,86 zł, stanowiącej wynagrodzenie za wszystkie przekazane Gminie składniki majątku MPK S.A. w Krakowie.

W czerwcu 2023 roku rozpoczęto prace w ramach projektu pt. **„Integracja IFS z Krajowym Systemem e-Faktur”**, którego celem jest spełnienie wymagań wynikających z Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF), tj. rozpoczęcie korzystania przez MPK S.A. w Krakowie z KSeF z dniem 1 lipca 2024 roku. Obecnie prowadzone są testy rozwiązania podstawowego, opartego o manualne procedowanie faktur zakupowych i kosztowych, którego wdrożenie jest zaplanowane do

końca 2024 roku. Rozpoczęto prace związane z wdrożeniem rozwiązania docelowego, zakładającego automatyzację większości czynności manualnych. Zakończenie prac jest zaplanowane na II kwartał 2024 roku. Rozwiązanie podstawowe będzie używane jako rozwiązanie awaryjne na wypadek awarii rozwiązania docelowego.

8. Koszt obsługi prawnej nowego kredytu EBI

Faktury w łącznej kwocie 110 582,65 zł wystawione przez Europejski Bank Inwestycyjny obejmujące koszty opłat prawnych związanych z przygotowaniem nowych oraz aktualizacją istniejących dokumentów transakcyjnych zostały zaksięgowane na koncie „Usługi bankowe”.

II. Zakupy realizowane przy wsparciu ze środków UE

a) Realizacja projektu pt. „Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusowej w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie” (NFOŚiGW).

W 2023 roku odebrano **20 sztuk autobusów komunikacji miejskiej zasilanych energią elektryczną**, w tym 13 sztuk pojazdów standardowych (12 metrowych) i 7 sztuk pojazdów wielkopojemnych (18 metrowych) **wraz z urządzeniami ładującymi typu plug – in**, których dostawcą był Solaris Bus&Coach Spółka z o.o. Wskaźniki dotyczące efektu rzeczowego przedsięwzięcia zostały osiągnięte na wymaganym poziomie (100%). Zakup został dofinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Spółce wypłacono dotację w wysokości 41 700 tys. zł, zgodnie z umową podpisaną w dniu 31 grudnia 2021 roku. Realizacja projektu została zakończona pod względem rzeczowym i finansowym. Z dniem 13 grudnia 2023 roku zawarto Aneks nr 3/1455 do Umowy dotacji nr 2775/2021/Wn06/OA-TP-FN/D z dnia 31 grudnia 2021 roku, wprowadzający zmiany w zakresie Metodyki wyliczenia i potwierdzenia efektu ekologicznego, które zostaną wzięte pod uwagę podczas opracowywania rocznych sprawozdań z trwałości przedsięwzięcia.

b) Realizacja projektu pt. „Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusów elektrycznych w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie - kontynuacja" (ZIT3).

W ramach ww. projektu w 2023 roku zakupiono i wprowadzono do ruchu **22 sztuki autobusów komunikacji miejskiej zasilanych energią elektryczną** (wraz z 22 urządzeniami ładującymi typu plug-in), w tym: 18 autobusów przegubowych marki Solaris Bus & Coach Sp. z o.o. oraz 4 autobusy standardowe marki Irizar E-mobility S.L. Projekt uzyskał dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w wysokości 58 724 719,47 zł, zgodnie z podpisaną w dniu 6 października 2022 roku umową dotacyjną. Ponadto, w piśmie o sygnaturze FE.VI.433.80.2022 z dnia 14 listopada 2023 r. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego wyraził zgodę na wzrost kwoty dofinansowania projektu do poziomu 67 950 072,29 zł. Wzrost dofinansowania wynika z ostatniej aktualizacji Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (październik 2023 roku kwota UE na poziomie 90% wydatków kwalifikowanych) oraz zmian do Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego (wersja 4.13) zaproponowanych przez Gminę Miejską Kraków i zaakceptowanych przez Instytucję Pośredniczącą – Stowarzyszenie Metropolia Krakowska.

W wyniku przeprowadzonych mediacji w dniu 6 listopada 2023 roku MPK S.A. w Krakowie i IRIZAR zawarły Ugodę Mediacyjną przed mediatorem z Centrum Mediacji przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Krakowie, zgodnie z którą został zmieniony termin realizacji Umowy na zakup 4 sztuk autobusów IRIZAR na „do 12 (dwunastu) miesięcy od daty zawarcia Umowy”. W dniu 9 stycznia 2024 roku Spółka odebrała postanowienie sądu o zatwierdzeniu w całości Ugody mediacyjnej opisanej powyżej.

W grudniu 2023 r. zawarto aneksy do Umowy o dofinansowanie: aneks nr 2 z dnia 4 grudnia 2023 r. wprowadzający nowy termin zakończenia realizacji projektu, określony na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz aneks nr 3 wprowadzający nową wartość całkowitą projektu, nową wartość wydatków kwalifikowalnych oraz nową kwotę dofinansowania ze środków UE w wysokości 67 950 072,29 zł.

Wyższe niż planowano wydatki są związane z zaliczeniem w inwestycje części odsetek od kredytu zaciągniętego w celu finansowania wkładu własnego do projektów ZIT i NFOŚiGW.

c) Działania Spółki w zakresie poszukiwania możliwości współfinansowania zewnętrznego dla działalności inwestycyjnej Spółki w zakresie zakupów nowego taboru komunikacji miejskiej:

- W dniu 31 lipca 2023 r. z Centrum Unijnych Projektów Transportowych **zawarto umowę o dofinansowanie projektu polegającego na zakupie 10 sztuk wagonów Tango Kraków Lajkonik II, które zostały odebrane pod koniec 2022 roku** w ramach Pierwszej Umowy Realizacyjnej zawartej z konsorcjum Stadler Polska Sp. z o.o. - lider konsorcjum oraz Stadler Środa Sp. z o.o. - partner konsorcjum. Zakup został dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego, Priorytet: XI REACT-EU, Działanie: 11.4. Transport Miejski. W dniu 27 października 2023 r. zawarto Aneks nr POIS.11.04.00-00-0026/22-02 do umowy o dofinansowanie, podwyższający kwotę środków UE do wysokości 68 001 093,82 zł;
- W związku ze zidentyfikowaniem dodatkowych środków w ramach VI osi priorytetowej POIiŚ 2014-2020, **Spółce zostało przyznane dodatkowe dofinansowanie dla projektu zakończonego pod względem rzeczowym i finansowym polegającego na zakupie 50 sztuk wagonów Tango Kraków Lajkonik I** pt. „Zakup niskopodłogowego taboru tramwajowego w celu usprawnienia i poprawy, jakości miejskiej komunikacji zbiorowej w Krakowie – część I i II”. W związku z powyższym zawarto dwa aneksy do umowy o dofinansowanie: aneks POIS.06.01.00-00-0002/16-04 z dnia 5 grudnia 2023 roku, wprowadzający nową kwotę dofinansowania w wysokości 127 622 827,27 zł (czyli wzrost środków UE o kwotę 2 762 827,27 zł) i aneks nr POIS.06.01.00-00-0002/16-05 z dnia 22 grudnia 2023 roku, wprowadzający nową kwotę dofinansowania w wysokości 133 088 596,27 zł (czyli wzrost środków UE o kwotę 5 465 769,00 zł). Ponadto, na podstawie pisma Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, znak sprawy DPI-XVII.6611.88.3.2023.KRP z dnia 9 listopada 2023 roku, skierowanego do Zastępcy Prezydenta Miasta Krakowa rozpoczęto działania zmierzające do zawarcia aneksu nr POIS.06.01.00-00-0002/16-06, na mocy którego ma po raz kolejny wzrosnąć wartość dotacji UE dla projektu, tym razem o kwotę około 16 mln zł, która pochodzi z niewykorzystanych środków UE w projektach realizowanych przez Gminę Miejską Kraków (w szczególności z projektu „Modernizacja torowisk tramwajowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą”);

- W kwietniu 2023 roku **Spółka złożyła** do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej **wniosek o dofinansowanie projektu obejmującego zakup 32 autobusów elektrycznych** (w tym 22 autobusów standardowych, 10 przegubowych), **10 autobusów wodorowych standardowych oraz 22 ładowarek plug-in** w ramach programu priorytetowego nr 6.2 „Zeroemisyjny transport Zielony transport publiczny”. Realizację projektu zaplanowano do końca 2025 roku. Zakup autobusów zeroemisyjnych w ramach ww. projektu będzie możliwy, o ile zostaną zachowane: płynność finansowa Spółki, wskaźniki finansowe wymagane przez EBI w umowach kredytowych oraz poziom dofinansowania nie mniejszy niż 63%, zgodnie z opublikowaną w dniu 17 stycznia 2019 roku przez Gminę Miejską Kraków *Analizą kosztów i korzyści związanych z wykorzystaniem autobusów zeroemisyjnych, w celu świadczenia usług komunikacji miejskiej na terenie aglomeracji krakowskiej*. W dniu 4 lipca 2023 roku MPK S.A. w Krakowie dokonało uzupełnienia wniosku o dofinansowanie zgodnie ze wskazaniemi NFOŚiGW. Trwa dalsza ocena wniosku o dofinansowanie. Przyznanie dofinansowania zależy od uruchomienia środków z Krajowego Programu Odbudowy.

III. Leasing taboru autobusowego

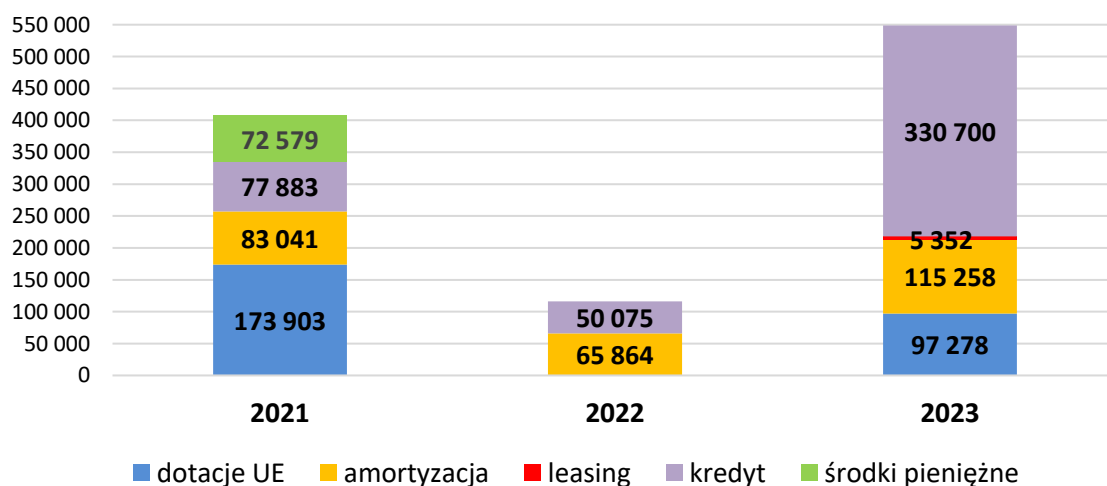
Spółka zawarła umowy na dostawę w formie leasingu finansowego 8 sztuk autobusów zasilanych olejem napędowym, w tym 4 sztuk autobusów o długości do 8 metrów i 4 sztuk o długości do 9,6 metra. Dostawa 4 sztuk autobusów midi nastąpiła w grudniu 2023 roku, natomiast 4 sztuk autobusów mini w styczniu 2024 roku.

Wszystkie autobusy są niskopodłogowe, wyposażone w platformę dla osób o ograniczonej mobilności, klimatyzację i monitoring. Silniki autobusów spełniają europejską normę emisji spalin Euro 6. Zakup umożliwi uzupełnienie liczby taboru do obsługi linii, na których ze względu na warunki techniczne infrastruktury drogowej, mogą kursować wyłącznie autobusy tego typu.

Źródła finansowania inwestycji

Źródła finansowania nakładów na inwestycje zostały przedstawione na wykresie oraz w Załączniku nr 1 do niniejszego Sprawozdania w tabeli 9 pt. „Wydatki inwestycyjne i źródła ich finansowania”.

Wykres 8. **Struktura finansowania inwestycji w latach 2021-2023**

W latach 2021-2023 z tytułu rozliczenia efektu działalności Podatkowej Grupy Kapitałowej Spółka otrzymała łącznie środki w wysokości 14 650 tys. zł. Zgodnie z wolą Walnego Zgromadzenia Spółki zostały one rozdysponowane w następujący sposób:

- Środki z rozliczenia efektu działalności Podatkowej Grupy Kapitałowej za 2020 rok w kwocie 400 tys. złotych otrzymane w 2021 roku przeznaczone były na pokrycie wydatków związanych z projektem badawczym autobusu autonomicznego, które są kosztami, dlatego nie zostały wykazywane na wykresie 8. Aktualne zaawansowanie prac związanych z testowaniem autobusu autonomicznego opisano w rozdziale V, ppkt. I.7;
- Środki z rozliczenia efektu działalności Podatkowej Grupy Kapitałowej za 2021 rok w kwocie 750 tys. zł otrzymane w 2022 roku przeznaczono na kontynuację badań w zakresie publicznego transportu wodorowego, które są kosztami, dlatego nie zostały wykazywane na wykresie 8. Aktualne zaawansowanie prac związanych z testowaniem autobusów wodorowych opisano w rozdziale V, ppkt. I.7;
- Środki z rozliczenia efektu działalności Podatkowej Grupy Kapitałowej za 2022 rok w kwocie 13 500 tys. zł przeznaczono zgodnie z wolą Walnego Zgromadzenia Spółki na poprawę płynności Spółki, a nie na inwestycje, dlatego nie zostały wykazywane na wykresie 8.

2. DZIAŁALNOŚĆ REMONTOWA

Na działalność remontową wydatkowano kwotę

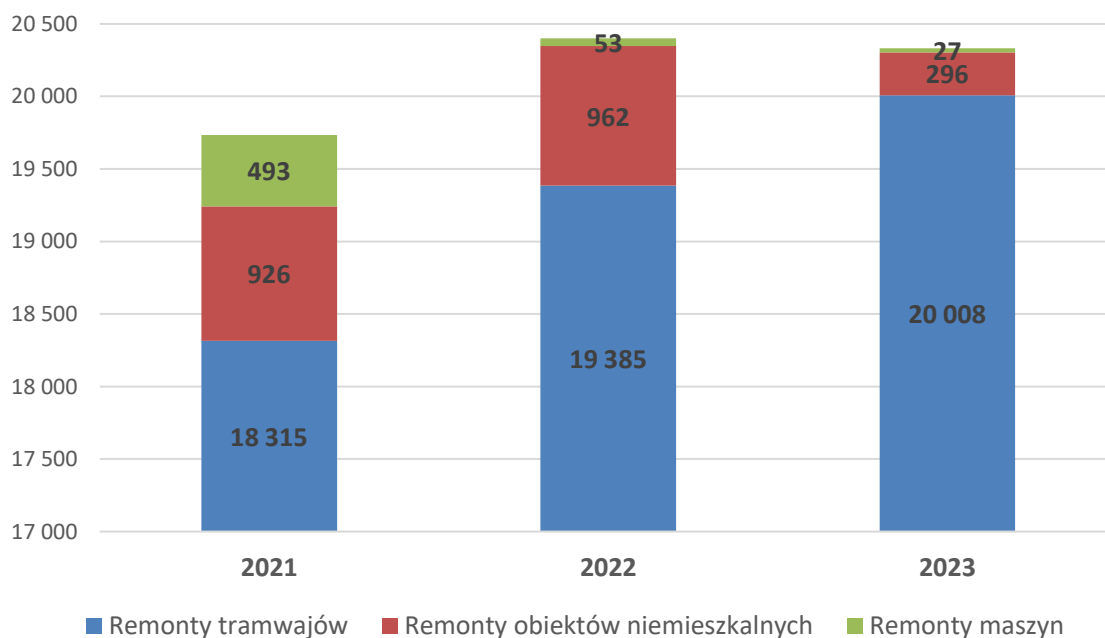
20 331 tys. zł.

Tabela 10. Realizacja remontów

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Nakłady rzeczowe				Dynamika 2023/2022 %	Realizacja planu %
		2021	2022	Plan 2023	2023		
I.	REMONTY OGÓŁEM (A+B)	19 734	20 400	10 793	20 331	99,7	188,4
A.	Remonty systemem gospodarczym	18 315	19 385	10 427	20 008	103,2	191,9
1.	Remonty tramwajów	18 315	19 385	10 427	20 008	103,2	191,9
B.	Remonty systemem zleconym	1 419	1 015	366	323	31,8	88,3
1.	Remonty obiektów niemieszkalnych	926	962	256	296	30,8	115,6
2.	Remonty maszyn i urządzeń	493	53	110	27	50,9	24,5

Wykres 9. Wielkość i struktura wydatków na remonty w latach 2021-2023

Na remonty taboru tramwajowego wydatkowano kwotę**20 008 tys. zł.**

Zgodnie z przyjętą polityką odnowy taboru komunikacji tramwajowej wynikającą z cyklu obsługowo - naprawczego w 2023 roku realizowane były przeglądy okresowe i zachowawcze, które wykonywane są w ustalonych przedziałach kilometrów zrealizowanej pracy przewozowej. Przeglądy te są obowiązkowe, jak również mają decydujący wpływ na bezpieczeństwo oraz eksploatację tramwajów. Były one wykonywane systemem gospodarczym w Stacji Obsługi i Remontów.

W okresie sprawozdawczym wykonano:

- 14 przeglądów OT-5 wagonów 2014N;
- 7 przeglądów OT-4 wagonów EU8N (w tym 2 w toku);
- 5 przeglądów OT-4 kompletów wózków wagonów EU8N;
- 1 przegląd OT-4 kompletu wózków wagonu N8;
- 4 przeglądy OT-4 kompletów wózków wagonów E1;
- 3 przeglądy OT-4 kompletów wózków wagonów C3;
- 10 przeglądów OT-4 kompletów wózków wagonów 105 Na;
- 1 przegląd OT-4 kompletu wózków wagonu 2014N;
- Prace remontowe dotyczące wagonu zabytkowego typu N;
- Prace remontowe dotyczące wagonu EU8N;
- Prace remontowe dotyczące wózków tramwajowych.

Wyższe niż planowano wykonanie remontów taboru tramwajowego wynika z realizacji większej ilości usług technicznych oraz prac remontowych wagonów tramwajowych. Poza przyjętym planem wykonano: 2 przeglądy OT-5 wagonów 2014N, 7 przeglądów OT-4 wagonów EU8N (w tym 2 w toku) oraz 1 przegląd OT-4 kompletu wózków wagonu 2014N.

Na realizację remontów realizowanych systemem zleconym wydatkowano 323 tys. zł.

W ramach remontów obiektów niemieszkalnych zrealizowano:

- Usunięcie występujących przecieków z dachu na styku hali głównej z halą północną w Stacji Obsługi i Remontów;
- Remont dróg i placów po okresie zimowym w Stacjach Obsługi Autobusów;
- Awaryjną naprawę nawierzchni drogowej wraz z podbudową przy wjeździe do hali NB w Stacji Obsługi Autobusów Bieńczyce;
- Remont odwodnienia liniowego na Dworcu Autobusowym Czyżyny, usunięcie ubytków krawężników oraz zapadniętej kostki na wjeździe jak i na wyjeździe z i do ulicy;
- Remont PS Aleja Przyjaźni, zapadnięta opaska wokół budynku, malowanie ścian wewnątrz punktu, likwidacja zapadliska przy budynku remont dachu;
- Wymianę głównych drzwi wejściowych do Działu Obsługi Technicznej;
- Wymianę uszkodzonych elementów drewnianych ogrodzenia zewnętrznego oraz naprawę drewnianych balustrad tarasowych wraz z wymianą drzwi balkonowych w DW Patusia Zakopane.

W ramach remontów maszyn i urządzeń wymieniono szczotki w myjni na torze 5 w Stacji Obsługi Tramwajów Podgórze oraz wykonano remont wózka widłowego w Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta.

VI. SYTUACJA KADROWO-PŁACOWA

1. POLITYKA PERSONALNA

Polityka personalna Spółki w 2023 roku skoncentrowana była na odtwarzaniu oraz utrzymaniu posiadanych zasobów ludzkich. W związku z tym podtrzymywano intensyfikację działań rekrutacyjnych zmierzających do pozyskiwania nowych pracowników, zwłaszcza w grupie prowadzących pojazdy. Informacje o rekrutacji pojawiały się we wszystkich dostępnych kanałach dystrybucji: na tramwajach i autobusach, na banerach i monitorach reklamowych, w automatach KKM oraz ogłoszeniach rekrutacyjnych. Zadanie utrzymania zasobów na oczekiwanym poziomie było szczególnie trudne ze względu na ekspansywną politykę konkurencyjnych pracodawców, stosujących drenaż wykwalifikowanych kierowców.

Jako wiodący pracodawca na małopolskim rynku pracy, uczestniczyliśmy w lokalnych wydarzeniach, związanych z prezentacjami oferty dla potencjalnych kandydatów do pracy. Spółka brała udział w organizowanych w 2023 roku: Festiwalu Zawodów EXPO 2023, Targach Pracy i debacie Zespołu Szkół w Gdowie, Targach Pracy i Przedsiębiorczości oraz „Majówce z pracą” organizowanych przez Grodzki Urząd Pracy oraz Targach Pracy w Bochni. Na płatny staż absolwencki przyjęto 3 chętne osoby, a 2 z nich zostały zatrudnione na stałe. Pozyskano środki z Urzędu Pracy na program stażowy dla 7 osób, ponadto Spółka angażuje się w organizację praktyk zawodowych, skorzystało z nich 7 studentów oraz 71 uczniów. Regularnie gościśmy wycieczki uczniów ze szkół technicznych, dzięki którym uczestnicy mogą poznać specyfikę i warunki pracy w MPK S.A. w Krakowie.

W 2023 roku zaplanowano realizację zadań komunikacyjnych przez osoby zatrudnione na umowę o pracę, przy udziale usług, polegających na prowadzeniu pojazdów komunikacji miejskiej, realizowanych przez KrakTransRem oraz Fundację „Wzajemnie Wsparcie”, a także zleceniobiorców MPK S.A. realizujących doraźnie świadczenie usług prowadzenia autobusów.

W 2023 roku (nie wliczając umów na zastępstwo) przyjęto do pracy 282 osoby, odeszło ich 218. W analizowanym okresie Ośrodek Szkolenia zorganizował 4 kursy dla kandydatów na motorniczych oraz podpisał 74 umowy na dofinansowanie kursów kategorii D dla kandydatów na kierowców autobusów. Realizacja kursów pozwala na uzupełnianie braków, ale wymaga ono czasu koniecznego do domknięcia cyklu zdobywania kwalifikacji.

W efekcie wszystkich realizowanych działań omówionych powyżej, a także dzięki podejmowanym od kilku lat staraniom zmierzającym do zwiększenia atrakcyjności wynagrodzenia, w tym również dla nowo przyjmowanych pracowników, w ubiegłym roku zatrudniono 55 motorniczych oraz 149 kierowców autobusów. Dzięki temu zrealizowany został plan zatrudnienia kierowców. Na brak realizacji planu u motorniczych wpływ miała dynamika odejść. W planie zatrudnienia pracowników zaplecza ujęci byli pracownicy Punktów Sprzedaży Biletów, którzy z dniem 1 lipca 2023 roku zostali przekazani do ZTP na podstawie art. 23¹ kodeksu pracy.

Tabela 11. Średnie zatrudnienie *

w etatach

Lp.	Wyszczególnienie	2022	Plan 2023	2023	Stan na 31.12. 2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
A.	ZATRUDNIENIE OGÓŁEM	2 287	2 392	2 347	2 361	102,6	98,1
1.	Kierowcy	709	750	753	764	106,2	100,4
2.	Motorniczowie	475	520	499	510	105,1	96,0
3.	Zaplecze	671	685	662	653	98,7	96,6
4.	Służby techniczno-ruchowe	259	262	261	262	100,8	99,6
5.	Służby administracyjne	173	175	172	172	99,4	98,3

* Wykonanie zatrudnienia nie obejmuje osób niepełnosprawnych zatrudnionych w ramach programu pilotażowego oraz pracowników przebywających na długich zwolnieniach chorobowych i urlopach macierzyńskich, za których zatrudniono osoby na podstawie umów na zastępstwo.

Przez cały 2023 rok Spółka kontynuowała program aktywizacji osób niepełnosprawnych dla 4 osób. Zgodnie z zatwierdzonym planem na 2023 rok wynagrodzenia osób zatrudnionych w ramach tego projektu nie zostały ujęte w wyliczeniach średniej płacy ogółem. Osoby te nie są również wykazywane w średnim zatrudnieniu. Koszty programu są częściowo finansowane z ulgi w obowiązujecej wpłacie na PFRON (ok. 2500 zł/osobę miesięcznie). Podobnie jak w poprzednich latach, angażujemy się w działania na rzecz lokalnej społeczności, ich przykładem jest organizacja warsztatów aktywizujących dla podopiecznych fundacji Leonardo i Środowiskowego Domu Samopomocy „VITA”.

2. POLITYKA PŁACOWA

MPK S.A. w Krakowie jest stroną Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy, zarejestrowanego przez Państwową Inspekcję Pracy w dniu 26 listopada 1994 roku, zmienionego 113 protokołami dodatkowymi (stan na koniec 2023 roku). Ubiegły rok upłynął pod znakiem negocjacji z działającymi w Spółce organizacjami związkowymi w zakresie zmian w obowiązujących zasadach wynagradzania pracowników Spółki.

W omawianym okresie można zauważyć już skutki zmiany zasad wynagradzania, które po wieloletnich staraniach udało się uzgodnić ze stroną związkową i wprowadzić w życie jeszcze w 2022 roku. Wśród dokonanych zmian szczególne znaczenie dla Spółki miała zmiana polegająca na przyspieszeniu momentu przyznawania dodatku za staż pracy w MPK S.A. w Krakowie. Omówiona powyżej sytuacja na rynku pracy, a także wzrost inflacji wpłynął na wzrost oczekiwań płacowych zarówno pracowników, jak też kandydatów do pracy. Reagując na tę sytuację podjęta została decyzja, że od 1 października 2022 roku wprowadzona zostanie część przeszerogowań przewidzianych na 2023 rok i jednocześnie od tej daty ponownie przyspieszony został moment otrzymywania dodatku za staż (10% płacy zasadniczej po 1 miesiącu pracy w MPK). Omówione działania w zakresie zmian zasad wynagradzania nakierowane są na zwiększenie atrakcyjności wynagrodzenia wypłacanego pracownikom zatrudnionym, jak również oferowanego osobom nowo zatrudnianym. W 2023 roku wprowadzony został pilotażowy program rozwoju kompetencji zawodowych pracowników zaplecza. Wstępna ocena programu wypadła pozytywnie. Wobec tego w 2024 roku programem zostanie objęta szersza grupa pracowników.

Spółka musiała również zmierzyć się ze zmianami w Kodeksie Pracy z zakresu nowych uprawnień dla pracowników oraz dodatkowych urlopów rodzicielskich i opiekuńczych.

Wykonanie planu funduszu osobowego na 2023 rok oscyluje na poziomie 100,8%. Na etapie planu założono, że 43,3% zadań przewozowych zostanie wykonanych przez prowadzących pojazdy zatrudnionych na umowach cywilnoprawnych. Ostatecznie w oparciu o umowy cywilnoprawne zostało zrealizowanych 42,9% zadań przewozowych. Pozostała część realizowana była przez prowadzących pojazdy zatrudnionych na etacie, z wykorzystaniem godzin nadliczbowych.

Tabela 12. Wykorzystanie środków na wynagrodzenia

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
A.	Środki na wynagrodzenia ogółem, w tym:	187 037	222 011	223 838	119,7	100,8
1.	Fundusz osobowy	183 585	217 961	219 729	119,7	100,8
2.	Fundusz bezosobowy	3 452	4 050	4 109	119,0	101,5

Tabela 13. Struktura wynagrodzeń w latach 2022 - 2023

w %

Składnik wynagrodzenia	2022	2023
Płaca zasadnicza	57,8	58,7
Premia	16,8	16,8
Dodatek za staż	10,1	10,3
Nagrody	2,0	1,6
Dodatek świąteczny	5,2	5,5
Nagrody jubileuszowe	3,6	3,0
Prowizje	0,1	0,0
Odprawy emerytalno-rentowe	0,7	0,6
Pozostałe	3,7	3,5

W przedstawionej strukturze wynagrodzeń widoczny jest wzrost udziału płacy zasadniczej oraz dodatku za staż pracy. Zauważalne są także zmiany wprowadzone w zasadach wypłaty nagród jubileuszowych, które zostały ograniczone do nagród za lata pracy w naszej Spółce.

Przeciętne wynagrodzenie w tabeli 14 nie zawiera płac osób zatrudnionych w ramach projektu aktywizacji osób niepełnosprawnych.

Tabela 14. Przeciętne wynagrodzenie

w zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
A.	Przeciętne wynagrodzenie ogółem	6 900	7 585	7 585	109,9	100,0

Poziom średniej płacy z 2022 rok odnosi się do urocznionego poziomu osiągniętego po uwzględnieniu wszystkich podwyżek z 2022 roku oraz średnia płaca 2023 roku nie zawiera kosztów godzin nadliczbowych prowadzących pojazdy, co jest zgodne zapisami zawartymi w zatwierdzonym Planie rzeczowo-finansowym Spółki na 2023 rok.

Plan dotyczący poziomu średniej płacy na 2023 rok został zrealizowany.

Łączne wynagrodzenia Zarządu za 2023 rok, zawierające wynagrodzenia stałe i zmienne wyniosły 2 128 tys. zł. Natomiast wynagrodzenia Rady Nadzorczej wyniosły 485 tys. zł. W 2023 roku Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nie otrzymali wynagrodzenia z zysku ani pożyczek ze środków Spółki.

VII. SYTUACJA EKONOMICZNO-FINANSOWA

1. PRZYCHODY WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI

Tabela 15. Wykonanie przychodów

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
A.	PRZYCHODY OGÓŁEM (I+II+III)	794 651	984 274	983 762	123,8	99,9
I.	Przychody z działalności operacyjnej	704 972	892 982	881 632	125,1	98,7
a.	Przychody z działalności podstawowej	639 840	833 682	827 380	129,3	99,2
	- wynagrodzenie za świadczone usługi w zakresie przewozów tramwajowych	284 886	414 874	405 131	142,2	97,7
	- wynagrodzenie za świadczone usługi w zakresie przewozów autobusowych	354 954 ¹	402 836	401 064 ²	113,0	99,6
	- rozliczenie umów powierzenia (kwota do zwrotu)	0	15 972	21 185 ³	x	132,6
b.	Przychody z działalności pozostałej	65 132	59 300	54 252	83,3	91,5
	- wynagrodzenie za zamawianie i organizację dystrybucji biletów	16 626	16 626	15 669	94,2	94,2
	- wynagrodzenie z tytułu utrzymania przystanków i dworców	4 029	4 513	4 513	112,0	100,0
	- wynagrodzenie za windykację opłat	5 449	5 685	5 322	97,7	93,6
	- Karta Krakowska	637	683	502	78,8	73,5 ⁴
	- inna działalność pozostała	38 391	31 793	28 246	73,6	88,8 ⁵
II.	Przychody finansowe	5 551	3 885	11 410	205,5	293,7⁶
III.	Pozostałe przychody operacyjne	84 128	87 407	90 720	107,8	103,8

¹ w tym od innych kontrahentów niż ZTP 2 238 tys. zł.

² w tym od innych kontrahentów niż ZTP 1 386 tys. zł.

³ Rozliczenie umów powierzenia omówiono w rozdziale XI, pkt. 2 pt. „Rozliczenie dokapitalizowania i wynagrodzenia (rekompensaty) za powierzone przez Gminę zadania”.

⁴ Przyczyny odchylenia wykonanych przychodów od przyjętego planu omówiono w pkt. 1.1.2 niniejszego sprawozdania.

⁵ Przyczyny odchylenia wykonanych przychodów od przyjętego planu omówiono w pkt. 1.1.2 niniejszego sprawozdania.

⁶ Przyczyny odchylenia wykonanych przychodów od przyjętego planu omówiono w pkt. 1.2 niniejszego sprawozdania.

1.1. PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Przychody z działalności operacyjnej wyniosły **881 632 tys. zł.**

1.1.1. DZIAŁALNOŚĆ PODSTAWOWA

Przychody z działalności podstawowej wyniosły **827 380 tys. zł.**

Złożyło się na nie wynagrodzenie za świadczone usługi w zakresie:

- *przewozów tramwajowych w kwocie* 405 131 tys. zł
liczone jako iloczyn zrealizowanych pociągokilometrów na linii (tabela 8) oraz jednostkowej stawki zapłaty, której wysokość przedstawiono w tabeli 1. Przychody te były niższe od planowanych o 9 743 tys. zł w związku z obniżoną pracą przewozową zleconą Spółce niższą od planu o 375 tys. pociągokilometrów. W odniesieniu do 2022 roku wzrosły o 42,2%.
- *przewozów autobusowych w kwocie* 401 064 tys. zł

Złożyły się na nie :

- *przychody na liniach miejskich w kwocie* 241 628 tys. zł
liczone jako iloczyn zrealizowanych wozokilometrów na linii (tabela 8) na rzecz Gminy Miejskiej Kraków oraz jednostkowej stawki zapłaty, której wysokość przedstawiono w tabeli 1.
 - *przychody na liniach aglomeracyjnych w kwocie* 158 050 tys. zł
liczone jako iloczyn zrealizowanych wozokilometrów na linii (tabela 8) oraz jednostkowej stawki zapłaty, której wysokość przedstawiono w tabeli 1.
 - *przychody z usług przewozowych autobusowych na rzecz innych kontrahentów niż Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie w kwocie* 1 386 tys. zł.
- *rozliczenie umów powierzenia za 2022 rok w kwocie* 21 185 tys. zł,
na które złożyła się faktura korygująca nr KP202300010 z dnia 31 sierpnia 2023 roku, wystawiona zgodnie z „Raportem z audytu ex post rekompensaty za wykonywanie usług publicznego transportu pasażerskiego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w roku 2022”. Rozliczenie umów powierzenia omówiono w rozdziale XI, pkt. 2 pt. „Rozliczenie dokapitalizowania i wynagrodzenia (rekompensaty) za powierzone przez Gminę zadania”.

1.1.2. DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁA

Przychody z pozostałej działalności wyniosły 54 252 tys. zł.

Złożyły się na nie:

- Przychody z wynagrodzenia za zamawianie i organizację dystrybucji biletów (jednorazowych i okresowych) w kwocie 15 669 tys. zł;
Niższe niż zaplanowano wykonanie przychodów związane jest z przejściem przez ZTP z dnia 1 lipca 2023 roku prowadzenia Punktów Sprzedaży Biletów.
- Wynagrodzenie za utrzymanie przystanków i dworców w kwocie 4 513 tys. zł;
- Wynagrodzenie za windykację i egzekucję należności z tytułu opłaty dodatkowej i należności przewozowej, powstałych przed dniem 1 lutego 2016 roku w kwocie 5 322 tys. zł;
- Wynagrodzenie za realizację w imieniu Gminy Miejskiej Kraków programu Karta Krakowska w kwocie 502 tys. zł;

Niższe niż zaplanowano wykonanie przychodów związane jest z przekazaniem z dnia 1 lipca 2023 roku utrzymania i obsługi programu „Karta Krakowska” do Miasta.

- Przychody z innej działalności pozostałej w kwocie 28 246 tys. zł;
na które złożyły się m.in.: sprzedaż robót i usług, sprzedaż usług reklamowych, transportowych, działalności socjalnej, produkcji i regeneracji, wynajem sal i pomieszczeń, inwestycje wewnętrzne, inne usługi odpłatne oraz zmiana stanu produktów.
Na niewykonanie przychodów z pozostałej działalności wpłynęła głównie wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze - główny składnik zmiany stanu produktów, w wysokości minus 10 324 tys. zł. Dodatkowo wyższe niż planowano przychody osiągnięto m.in. z tytułu przychodów z produkcji i regeneracji, robót i usług, napraw powypadkowych oraz z tytułu usług reklamowych. W efekcie prowadzenia aktywnej, składającej się ze złożonych zamówień, sprzedaży usług reklamowych Spółka zachowała ciągłość ekspozycji reklam, a co za tym idzie - zwiększyła możliwości świadczenia niniejszych usług. Zwiększeniu uległ również zakres prac realizowanych na rzecz kontrahentów zewnętrznych, w tym przyspieszenie realizacji prac dotyczących umowy z MPK w Poznaniu: odbudowa zabytkowego wagonu tramwajowego.

1.2. PRZYCHODY FINANSOWE

Przychody finansowe wyniosły **11 410 tys. zł.**

Złożyły się na nie m.in.:

- Wycena kredytów według skorygowanej ceny nabycia	6 117 tys. zł;
- Wycena udziałów w jednostce podporządkowanej w kwocie	1 362 tys. zł;
- Odsetki od lokat i rachunków bankowych w kwocie	2 702 tys. zł.

Przychody finansowe wyższe od planowanych związane są z wyceną kredytów według skorygowanej ceny nabycia oraz z wyższym oprocentowaniem środków na rachunkach bankowych po wzroście stóp procentowych.

1.3. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne wyniosły **90 720 tys. zł.**

Przychody obejmują m.in.: przychody z tytułu dofinansowania projektów UE w wysokości 72 870 tys. zł oraz środki finansowe uzyskane z tytułu rozliczenia efektu działalności Podatkowej Grupy Kapitałowej za 2022 rok w wysokości 13 500 tys. zł.

2. KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI

Koszty całokształtu działalności gospodarczej wyniosły

933 767 tys. zł.

Tabela 16. Wykonanie kosztów

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
B.	KOSZTY OGÓŁEM (I+II+III)	809 161	979 211	933 767	115,4	95,4
I.	Koszty działalności operacyjnej	784 404	927 999	865 531	110,3	93,3
	1) Amortyzacja	173 418	193 980	167 167	96,4	86,2 ¹
	2) Zużycie materiałów	63 336	65 445	68 867	108,7	105,2
	3) Zużycie energii, w tym:	168 630	216 933	186 916	110,8	86,2
	- paliwo	106 936	111 310	82 955	77,6	74,5 ²
	- energia trakcyjna	49 136	86 303	82 551	168,0	95,7 ³
	- energia dla autobusów elektrycznych	3 548	5 918	7 216	203,4	121,9 ⁴
	- pozostałe media	9 010	13 402	14 194	157,5	105,9 ⁵
	4) Usługi obce	123 934	146 526	138 048	111,4	94,2 ⁶
	5) Podatki i opłaty	10 497	11 460	11 724	111,7	102,3
	6) Koszty wynagrodzeń	229 415	272 231	274 585	119,7	100,9 ⁷
	- środki na wynagrodzenia	187 037	222 011	223 838	119,7	100,8
	- odpis na ZUS	35 696	42 515	43 214	121,1	101,6
	- składka PPK	693	833	1 190	171,7	142,9
	- odpis na ZFŚS	4 483	4 684	4 963	110,7	106,0
	- pozostałe koszty osobowe	1 506	2 188	1 380	91,6	63,1
	7) Pozostałe koszty rodzajowe	14 558	20 348	17 367	119,3	85,3
	8) Wartość sprzedanych towarów i materiałów	616	1 076	857	139,1	79,6
II.	Koszty finansowe	16 916	45 265	32 803	193,9	72,5⁸
III.	Pozostałe koszty operacyjne	7 841	5 947	35 433	451,9	595,8⁹

¹ Amortyzację omówiono na str. 65;

² Koszty paliwa omówiono na str. 66;

³ Koszty energii trakcyjnej omówiono na str. 67;

⁴ Koszty energii dla autobusów elektrycznych omówiono na str. 68;

⁵ Koszty pozostałych mediów energetycznych omówiono na str. 69;

⁶ Koszty usług obcych omówiono na str. 70;

⁷ Koszty wynagrodzeń omówiono w rozdziale VI, pkt. 2 pt. „Polityka płacowa”;

⁸ Koszty finansowe omówiono na str. 71;

⁹ Pozostałe koszty operacyjne omówiono na str. 71.

Tabela 17. Struktura kosztów

w %

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023
I.	Koszty działalności operacyjnej, w tym:	96,9	92,7
	- Amortyzacja	21,4	17,9
	- Zużycie materiałów	7,8	7,4
	- Paliwo	13,2	8,9
	- Energia trakcyjna	6,1	8,8
	- Energia dla autobusów elektrycznych	0,4	0,8
	- Pozostałe media	1,1	1,5
	- Usługi obce	15,3	14,8
	- Podatki i opłaty	1,3	1,2
	- Koszty wynagrodzeń	28,4	29,4
	- Pozostałe koszty działalności eksploatacyjnej	1,8	1,9
	- Wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu	0,1	0,1
II.	Koszty finansowe	2,1	3,5
III.	Pozostałe koszty operacyjne	1,0	3,8

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie nie prowadzi i nie planuje ewidencji kosztów i przychodów działalności operacyjnej według układu kalkulacyjnego z uwagi na procesowe zarządzanie w zakresie struktury, identyfikacji, mapowania, ustalania celów i mierników dla poszczególnych działań.

2.1. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Koszty działalności operacyjnej wyniosły **865 531 tys. zł.**

Amortyzacja

Wielkość amortyzacji za 2023 rok wyniosła **167 167 tys. zł.**

Tabela 18. Amortyzacja

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
I.	AMORTYZACJA, w tym:	173 418	193 980	167 167	96,4	86,2
1.	Amortyzacja tramwajów	69 155	85 207	78 768	113,9	92,4
2.	Amortyzacja autobusów	75 433	80 318	60 288	79,9	75,1
3.	Pozostała amortyzacja	28 830	28 455	28 111	97,5	98,8

Niższy niż planowano poziom amortyzacji za 2023 rok wynika z opóźnienia w dostawie i odbiorze wagonów Tango Kraków Lajkonik II w stosunku do harmonogramu ujętego w planie oraz z przeprowadzenia corocznej weryfikacji stawek amortyzacji tramwajów i autobusów, która spowodowała wydłużenie okresów amortyzacji dla części taboru.

Zużycie materiałów

Koszty zużycia materiałów wyniosły **68 867 tys. zł.**

Tabela 19. Zużycie materiałów

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
I.	KOSZTY MATERIAŁÓW, w tym:	63 336	65 445	68 867	108,7	105,2
1.	Pozostałe materiały	58 485	60 133	63 853	109,2	106,2
2.	Ogumienie	1 845	1 957	2 019	109,4	103,2
3.	Płyny eksploatacyjne	3 006	3 355	2 995	99,6	89,3

Wzrost kosztów związany jest z ponadplanowym wzrostem cen materiałów oraz ze zmianami dotyczącymi zadań rzeczowych w zakresie inwestycji i remontów.

Paliwo

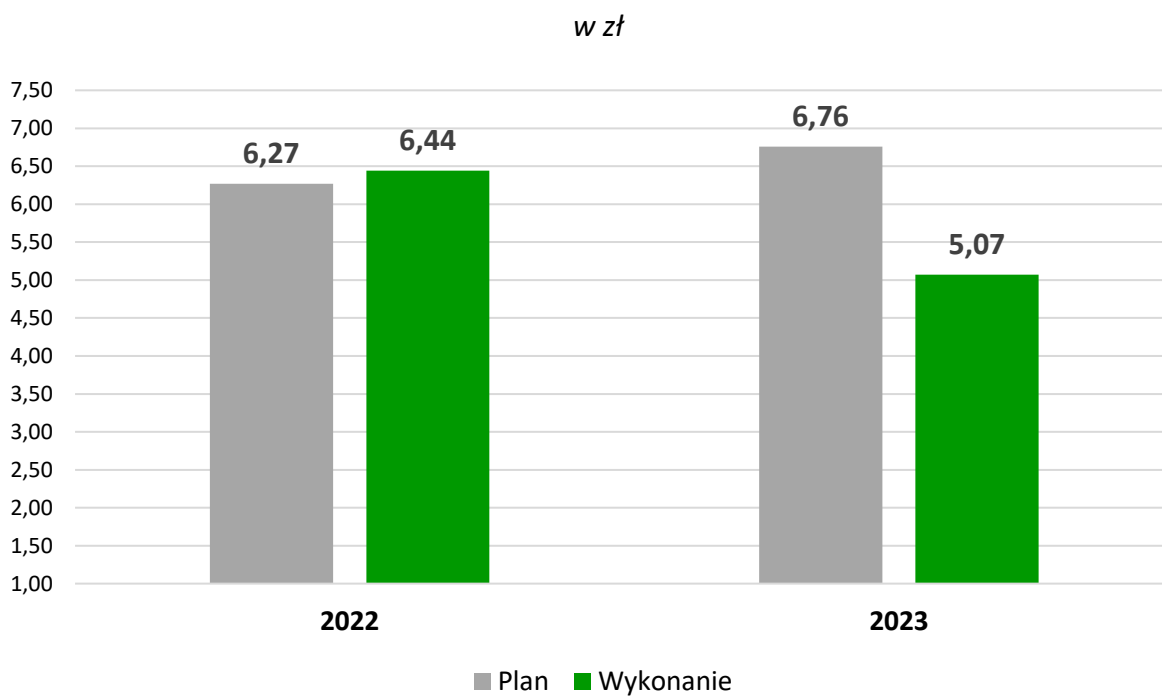
Koszty paliwa wyniosły

82 955 tys. zł.

Tabela 20. Koszty paliwa

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
I.	KOSZTY PALIWA, w tym:	tys. zł	106 936	111 310	82 955	77,6	74,5
1.	Paliwo - olej napędowy	tys. zł	106 724	110 970	82 435	77,2	74,3
2.	Paliwo - benzyna	tys. zł	129	132	123	95,3	93,2
3.	Paliwo - wodór	tys. zł	56	180	374	667,9	207,8
4.	Paliwo - gaz LPG	tys. zł	27	28	23	85,2	82,1
II.	Koszt 1 litra ON	zł	6,44	6,76	5,07	78,7	75,0

Wykres 10. Jednostkowe koszty oleju napędowego w latach 2022 – 2023

Niższe niż planowano wykonanie kosztów paliwa wynika z niższego o 1,69 zł/litr kosztu zakupu oleju napędowego.

Energia trakcyjna

Koszty zużycia energii trakcyjnej wyniosły

82 551 tys. zł.

Pozycja obejmuje koszty zużycia energii elektrycznej dla potrzeb komunikacji tramwajowej.

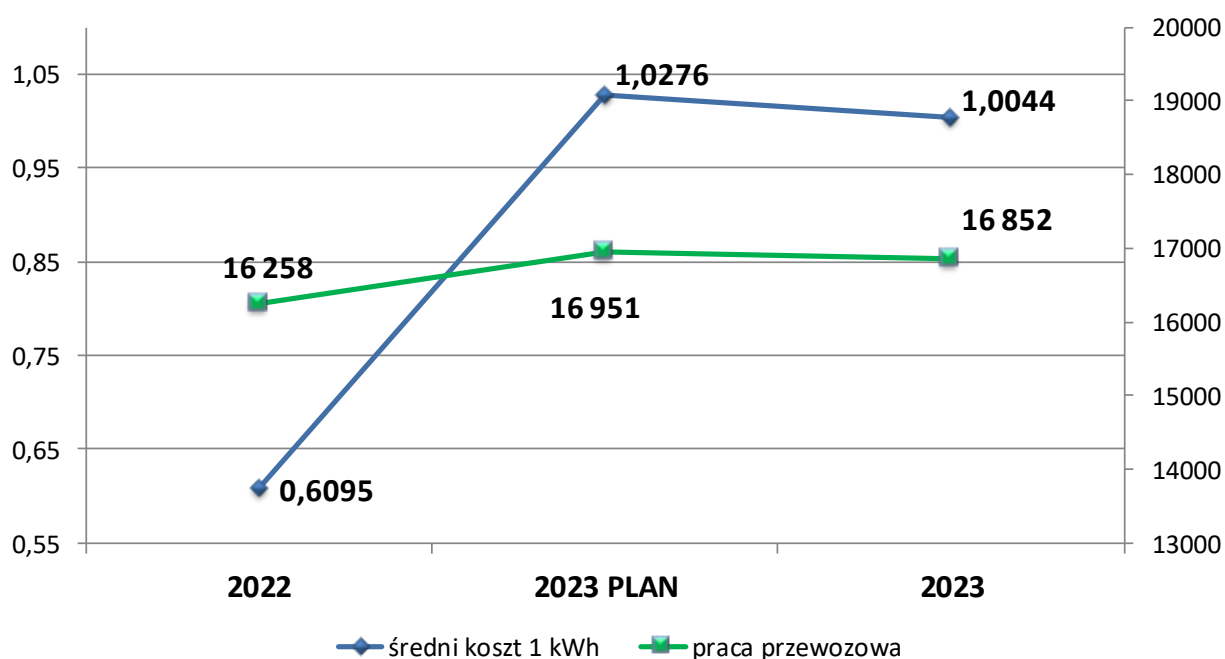
Tabela 21. Koszty energii trakcyjnej

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
I.	KOSZTY ENERGII TRAKCYJNEJ	tys. zł	49 136	86 303	82 551	168,0	95,7
1.	Praca przewozowa	tys. pockm	16 258	16 951	16 852	103,7	99,4
2.	Wskaźnik energochłonności	kWh/pockm	4,96	4,95	4,88	98,4	98,6
3.	Zużycie energii trakcyjnej	tys. kWh	80 622	83 985	82 191	101,9	97,9
4.	Średni koszt 1 kWh	zł	0,6095	1,0276	1,0044	164,8	97,7

Niższy niż planowano poziom kosztów energii trakcyjnej w stosunku do planu jest konsekwencją wykonanej mniejszej pracy przewozowej, niższego jednostkowego zużycia energii z uwagi na korzystne warunki pogodowe oraz niższego średniego kosztu 1 kWh.

Wykres 11. Średni koszt 1 kWh i praca przewozowa w latach 2022 – 2023

w zł/1 kWh i praca przewozowa w tys. pockm

Energia dla autobusów elektrycznych

Koszty zużycia energii dla autobusów elektrycznych wyniosły

7 216 tys. zł.

Pozycja obejmuje koszty zużycia energii elektrycznej dla potrzeb komunikacji autobusowej.

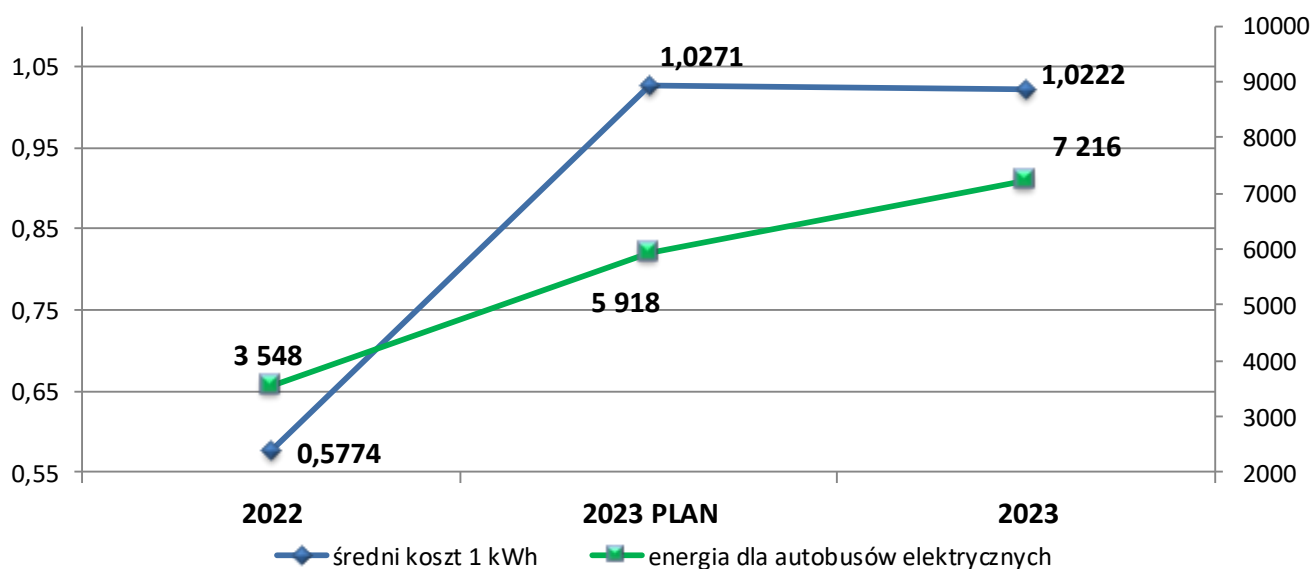
Tabela 22. Koszty energii dla autobusów elektrycznych

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
I.	ENERGIA DLA AUTOBUSÓW ELEKTRYCZNYCH	tys. zł	3 548	5 918	7 216	203,4	121,9
1.	Praca przewozowa	tys. wozokm	3 823	4 175	4 003	104,7	95,9
2.	Wskaźnik energochłonności	kWh/wozokm	1,61	1,38	1,76	109,3	127,5
3.	Zużycie energii	tys. kWh	6 146	5 762	7 060	114,9	122,5
4.	Średni koszt 1 kWh	zł	0,5774	1,0271	1,0222	177,0	99,5

Wyższy niż planowano poziom kosztów energii dla autobusów elektrycznych wynika z wyższego jednostkowego zużycia energii.

Wykres 12. Koszty energii dla autobusów elektrycznych na tle średniego kosztu 1 kWh w latach 2022 – 2023

koszty w tys. zł i średni koszt 1 kWh w zł/1 kWh

Pozostałe media

Koszty zużycia pozostałych mediów wyniosły

14 194 tys. zł.

Tabela 23. Koszty pozostałych mediów energetycznych

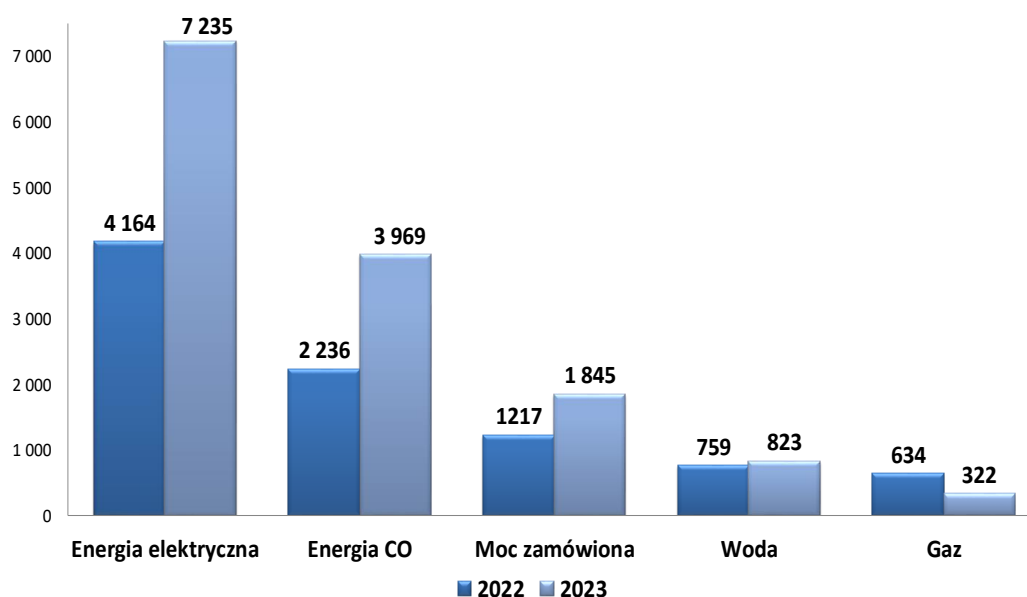
w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
I.	POZOSTAŁE MEDIA, w tym:	9 010	13 402	14 194	157,5	105,9
1.	Energia elektryczna	4 164	7 347	7 235	173,8	98,5
2.	Energia CO	2 236	3 053	3 969	177,5	130,0
3.	Moc zamówiona	1 217	1 451	1 845	151,6	127,2
4.	Woda	759	816	823	108,4	100,9
5.	Gaz	634	735	322	50,8	43,8

Niższe niż planowano koszty energii elektrycznej są konsekwencją mniejszego zużycia energii oraz niższego średniego kosztu 1 kWh. Wyższe niż planowano koszty energii centralnego ogrzewania wynikają ze wzrostu taryfy za ciepło o ponad 500% dla Stacji Obsługi Autobusów w Bieńczycach, natomiast wyższe koszty mocy zamówionej są związane z większym niż zakładano wzrostem cenników dla wszystkich taryf. Niższe niż planowano koszty gazu są efektem spadku cen stawek gazu w ciągu roku oraz mniejszej ilości godzin pracy lakierni w Stacji Remontów i Obsługi, co przełożyło się na mniejsze zużycie gazu.

Wykres 13. Koszty pozostałych mediów w latach 2022 – 2023

w tys. zł

Usługi obce

Koszty usług obcych wyniosły

138 048 tys. zł.

Złożyły się na nie:

- Usługi transportowe świadczone przez agentów w kwocie 93 030 tys. zł;

Wykonanie kosztów niższe od planu o 4 646 tys. zł wynika z mniejszej niż zakładano ilości godzin usług przewozowych zrealizowanych w oparciu o umowy zawarte z KTR i Fundacją „Wzajemne Wsparcie”. Realizacja pracy przewozowej wspomagana była pracą prowadzących pojazdy zatrudnionych na etacie, w głównej mierze w ramach godzin nadliczbowych, a także przez zleceniobiorców MPK S.A. w Krakowie realizujących doraźnie świadczenie usług prowadzenia autobusów.

- Mycie taboru komunikacji miejskiej (tramwaje i autobusy) w kwocie 11 984 tys. zł;

- Sprzątanie pomieszczeń w kwocie 4 075 tys. zł;

niższe niż planowano wykonanie wynikało m.in. z niższego niż zakładano zużycia kosztów utrzymania zimowego oraz ogólnych oszczędności w tym zakresie.

- Naprawy i konserwacje w kwocie 3 949 tys. zł;

Na niższe niż planowano wykonanie wpłynęło m.in. mniejsze wykorzystanie środków w ramach prac remontowo-konserwacyjnych KTR oraz przesunięcie w czasie realizacji napraw pogwarancyjnych autobusów.

- Opłaty za korzystanie z infrastruktury przystankowej w kwocie 4 278 tys. zł;

- Usługi komputerowe, telekomunikacyjne, teletechniczne w kwocie 5 877 tys. zł;

- Usługi bankowe w kwocie 2 942 tys. zł;

- Usługi remontowe wykonywane systemem zleconym w kwocie 323 tys. zł; które omówiono w rozdziale V, pkt. 2 pt. „Działalność remontowa”.

- Pozostałe usługi w kwocie 11 590 tys. zł.

Niewykonanie planu pozostałych usług jest spowodowane głównie niższymi kosztami szkoleń prowadzących pojazdy – mniejszą niż zakładano ilością osób chętnych do podjęcia pracy na stanowisku kierowca autobusu.

Podatki i opłaty

Koszty podatków i opłat wyniosły

11 724 tys. zł.

Obejmują m.in.: podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, PFRON, opłaty urzędowe, opłatę za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Koszty wynagrodzeń

Koszty wynagrodzeń wyniosły 274 585 tys. zł.

Szczegółową analizę środków na wynagrodzenia, strukturę wynagrodzeń oraz wielkość i strukturę zatrudnienia zaprezentowano w rozdziale VI niniejszego dokumentu.

Pozostałe koszty rodzajowe

Pozostałe koszty rodzajowe wyniosły 17 367 tys. zł.

Koszty te obejmują m.in.: ubezpieczenia rzeczowe, czynsze i dzierżawy, prowizję od sprzedaży hurtowej biletów komunikacji miejskiej, opłaty pocztowe, zakup licencji, usługi promocji.

Wykonanie niższe niż planowano wynika m.in. z niższych ubezpieczeń z powodu przesunięcia w czasie dostaw nowych wagonów Tango Kraków Lajkonik II, przesunięcia w czasie dzierżawy sprzętu komputerowego, mniejszych kosztów utylizacji (w tym separatorów i osadników) oraz niższej prowizji za sprzedaż biletów dla hurtowników (przekazanie od 1 lipca 2023 roku Punktów Sprzedaży Biletów do ZTP). Nie bez znaczenia na obniżenie wykonania niniejszych kosztów miał brak możliwości testowania autobusu autonomicznego (temat opisano w rozdziale V, pkt. 1, ppkt. I.7).

Wartość sprzedanych towarów i materiałów

Wartość sprzedanych towarów i materiałów wyniosła 857 tys. zł.

Jest to wartość nabycia materiałów i towarów m.in. złomu stalowego, złomu kabli i przewodów miedzianych, styków srebrnych, części elektrycznych i innych części odzyskanych z likwidowanych środków trwałych.

2.2. KOSZTY FINANSOWE

Koszty finansowe wyniosły 32 803 tys. zł.

Obejmują m.in.: różnego rodzaju odsetki oraz rezerwy na odsetki. Największymi pozycjami w tej grupie kosztów były:

- Odsetki od kredytu w kwocie 26 506 tys. zł;
- Odsetki od leasingu w kwocie 4 789 tys. zł.

Niższe niż planowano odsetki od kredytu wynikają z przesunięcia wypłat kolejnych transz kredytu EBI, a także niższej od założonej w planie stawki Wibor 3m.

2.3. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe koszty operacyjne wyniosły 35 433 tys. zł.

Największe pozycje w tej grupie kosztów stanowią:

- Rezerwy w kwocie 24 359 tys. zł;
- Straty aktuarialne (wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze) 4 210 tys. zł;
- Opłaty komornicze w kwocie 3 791 tys. zł;
- Kary umowne w kwocie 1 804 tys. zł.

Główną część rezerw stanowi utworzony zgodnie z bilansową zasadą ostrożności odpis aktualizujący wartość należności w wysokości 23 005 tys. zł. Należność objęta odpisem dotyczy rekompensaty za rok 2022 z tytułu świadczenia usług użyteczności publicznej w zakresie publicznego transportu zbiorowego na podstawie zawartych z GMK umów o świadczenie usług publicznych.

3. WYNIK FINANSOWY

Z całokształtu działalności gospodarczej Spółka osiągnęła dodatni wynik finansowy netto w wysokości **41 898 tys. zł.**

Tabela 24. Wynik finansowy

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
A.	PRZYCHODY OGÓŁEM (I+II+III)	794 651	984 274	983 762	123,8	99,9
I.	Przychody z działalności operacyjnej, w tym:	704 972	892 982	881 632	125,1	98,7
	- Przychody z działalności podstawowej	639 840	833 682	827 380	129,3	99,2
	- Przychody z pozostałej działalności	65 132	59 300	54 252	83,3	91,5
II.	Przychody finansowe	5 551	3 885	11 410	205,5	293,7
III.	Pozostałe przychody operacyjne	84 128	87 407	90 720	107,8	103,8
B.	KOSZTY OGÓŁEM (I+II+III)	809 161	979 211	933 767	115,4	95,4
I.	Koszty działalności operacyjnej	784 404	927 999	865 531	110,3	93,3
II.	Koszty finansowe	16 916	45 265	32 803	193,9	72,5
III.	Pozostałe koszty operacyjne	7 841	5 947	35 433	451,9	595,8
C.	WYNIK FINANSOWY BRUTTO (A-B)	-14 510	5 063	49 995	x	987,5
D.	PODATEK DOCHODOWY	3 002	4 268	8 097	269,7	189,7
E.	WYNIK FINANSOWY NETTO (C-D)	-17 512	795	41 898*	x	x

* Wynik finansowy Spółki na koniec 2023 roku ukształtowały następujące operacje, w szczególności:

a) Niepieniężne, takie jak:

- Weryfikacja stawek amortyzacji tramwajów i autobusów w łącznej kwocie 12,5 mln zł;
 - Opóźnienia w dostawie i odbiorze wagonów Tango Kraków Lajkonik II w stosunku do harmonogramu ujętego w planie oraz opóźnienia w dostawie autobusów, co spowodowało spadek kosztów amortyzacji o 5,2 mln zł;
 - Wycena zobowiązań z tytułu kredytów w wysokości 6,12 mln zł;
 - Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze w wysokości 10,3 mln zł.
- Łączna wartość operacji niepieniężnych wynosi: 34,12 mln zł.

b) Pieniężne, w postaci otrzymania środków finansowych w wysokości 13,5 mln zł z tytułu rozliczenia Podatkowej Grupy Kapitałowej za 2022 rok.

Na wynik finansowy brutto składają się wyniki na poszczególnych rodzajach działalności, które zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 25. Wyniki na poszczególnych rodzajach działalności

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	Plan 2023	2023	Dynamika 2023/2022 %	Realizacja Planu %
A.	Wynik finansowy z działalności operacyjnej	-79 432	-35 017	16 101	x	x
B.	Wynik finansowy z pozostałej działalności operacyjnej	76 287	81 460	55 287	72,5	67,9
C.	Wynik finansowy z działalności finansowej	-11 365	-41 380	-21 393	188,2	51,7
D.	WYNIK FINANSOWY BRUTTO	-14 510	5 063	49 995	x	987,5

Efekt PGK

W 2023 roku Spółka otrzymała kwotę 13 500 tys. zł z podziału efektów Podatkowej Grupy Kapitałowej za 2022 rok. Środki te przeznaczono na poprawę płynności finansowej Spółki.

Uzasadnienie podziału zysku

Zarząd Spółki proponuje przeznaczyć uzyskany w 2023 roku zysk netto w wysokości 41 898 tys. zł na zwiększenie kapitału zapasowego.

4. BILANS

Na dzień 31 grudnia 2023 roku suma bilansowa wyniosła 1 860 724 tys. zł i była wyższa niż w roku poprzednim o 331 555 tys. zł, tj. o 21,7%.

4.1. AKTYWA

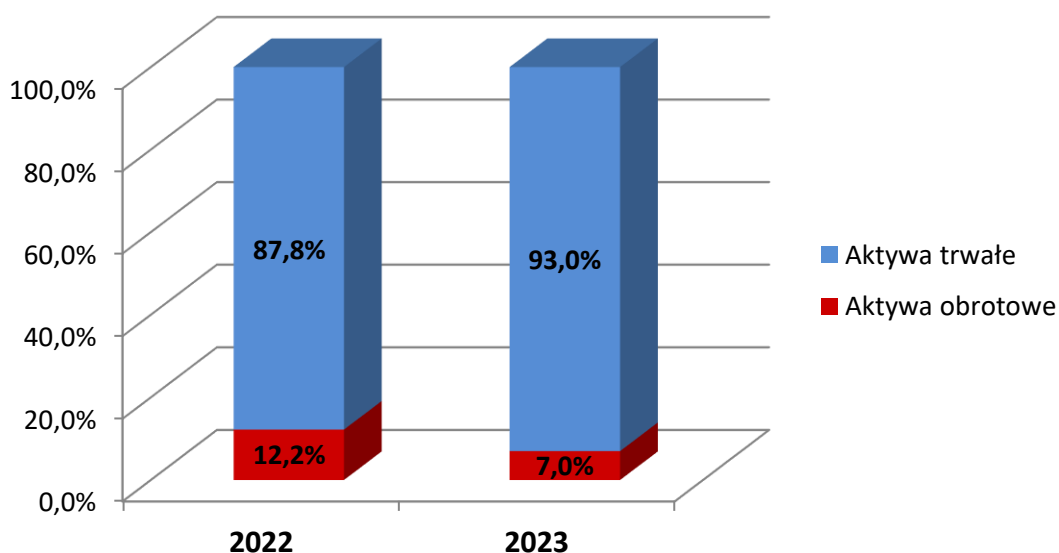
Po stronie aktywów wzrost odnotowano w grupie aktywów trwałych (o 28,8%), przy równoczesnym zmniejszeniu aktywów obrotowych (o 29,9%).

Tabela 26. Struktura aktywów MPK S.A. w Krakowie

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022		Stan na 31.12.2023	
		tys. zł	%	tys. zł	%
1.	Aktywa trwałe	1 343 192	87,8	1 730 342	93,0
2.	Aktywa obrotowe	185 977	12,2	130 382	7,0
3.	AKTYWA	1 529 169	100,0	1 860 724	100,0

W związku ze specyfiką branży transportowej, największą pozycję stanowiły aktywa trwałe, które na koniec roku obrotowego obejmowały 93,0% wartości sumy bilansowej. Udział aktywów obrotowych wyniósł 7,0%.

Wykres 14. Struktura aktywów MPK S.A. w Krakowie

Aktywa trwałe

Wzrost wartości aktywów trwałych o 387 150 tys. zł w porównaniu do ubiegłego roku był związany ze wzrostem wartości rzeczowych aktywów trwałych z poziomu 1 309 542 tys. zł na koniec 2022 roku do 1 690 463 tys. zł w wyniku zakupu wagonów tramwajowych Tango Kraków Lajkonik II oraz zakupu autobusów zasilanych energią elektryczną wraz z urządzeniami ładującymi typu plug-in przy realizacji projektu „Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusowej w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie” w ramach NFOŚiGW i ZIT3.

Tabela 27. Struktura aktywów trwałych MPK S.A. w Krakowie

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022		Stan na 31.12.2023	
		tys. zł	%	tys. zł	%
1.	Wartości niematerialne i prawne	3 961	0,3	4 030	0,2
2.	Rzeczowe aktywa trwałe	1 309 542	97,5	1 690 463	97,7
3.	Należności długoterminowe	0	0,0	0	0,0
4.	Inwestycje długoterminowe	10 276	0,8	11 638	0,7
5.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19 413	1,4	24 211	1,4
6.	AKTYWA TRWAŁE	1 343 192	100,0	1 730 342	100,0

Aktywa obrotowe

Na zmniejszenie aktywów obrotowych o 55 595 tys. zł bezpośrednio wpłynęły wydatki inwestycyjne Spółki szerzej opisane w rozdz. V pkt 1. Analizę zmiany stanu środków pieniężnych przedstawia pkt 6 niniejszego rozdziału.

Zmniejszyła się wartość należności krótkoterminowych o 60 575 tys. zł przede wszystkim z tytułu dostaw i usług oraz krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (o 1 241 tys. zł).

Niewielki wzrost w tej grupie aktywów wykazały zapasy (o 1 900 tys. zł) w pozycji materiały.

Tabela 28. Struktura aktywów obrotowych MPK S.A. w Krakowie

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022		Stan na 31.12.2023	
		tys. zł	%	tys. zł	%
1.	Zapasy	34 595	18,6	36 495	28,0
2.	Należności krótkoterminowe	82 925	44,6	22 350	17,1
3.	Środki pieniężne	62 766	33,7	67 087	51,5
4.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	5 691	3,1	4 450	3,4
5.	AKTYWA OBROTOWE	185 977	100,0	130 382	100,0

4.1.1. INFORMACJA O STANIE MAJĄTKU POSIADANEGO PRZEZ SPÓŁKĘ

Wykaz powierzchni oraz wartości księgowej nieruchomości Spółki na dzień 31 grudnia 2023 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 29. Wykaz nieruchomości MPK S.A. w Krakowie według stanu na dzień 31.12.2023 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia gruntów ogółem (m ²)	Pow. użytkowa budynków (m ²)	Wartość księgowa netto na 31.12.2023 roku (tys. zł)	Opis najważniejszych budynków
1.	Stacja Obsługi Tramwajów Nowa Huta	ogółem wieczyste użytkowanie	74 726 74 726	11 868 w tym: grunty 171 budynki 48 023	48 194 Zespół hal do obsługi tramwajów, stacje transformatorowe, hala OC i hala myjni wraz z częścią magazynowo-socjalno-biurową, hala tokarki podtorowej, akumulatornia, podstacja trakcyjna
2.	Stacja Obsługi Tramwajów Podgórze, Stacja Obsługi i Remontów, Baza Brożka - Rzemieślnicza	ogółem wieczyste użytkowanie	96 545 96 545	35 685 w tym: grunty 7 214 budynki 33 868	41 082 Hala obsługi tramwajów, hala obsługi i remontów, budynki magazynowe, budynek administracyjny, budynek magazynowo-biurowy z częścią warsztatową, wymiennikownia, serwerownia, stacje transformatorowe
3.	Stacja Obsługi Autobusów Bieńczyce	ogółem wieczyste użytkowanie grunty własne	45 786 45 204 582	10 110 w tym: grunty 336 budynki 2 954	3 290 Hala obsługowo naprawcza, hala postojowa, budynek blacharni, budynek administracyjny
4.	Stacja Obsługi Autobusów Płaszów	ogółem wieczyste użytkowanie grunty własne własność Gminy Miejskiej Kraków	36 694 35 059 64 1 571	6 489 w tym: grunty 300 budynki 3 055	3 355 Hala napraw autobusów, budynek nadwoziowni, hala myjni, budynek administracyjny

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia gruntów ogółem (m ²)		Pow. użytkowa budynków (m ²)	Wartość księgowa netto na 31.12.2023 roku (tys. zł)		Opis najważniejszych budynków
5.	Stacja Obsługi Autobusów Wola Duchacka	ogółem	79 401	19 197	12 885		Zespół budynków warsztatowo – garażowych wraz z częścią biurową i socjalną, budynek Okręgowej Stacji Kontroli Pojazdów, nawy postojowo- warsztatowe, stacja transformatorowa, stacja paliw
		wieczyste	74 361			w tym:	
		użytkowanie				grunty	847
		własność	1 797			budynki	12 038
		współwłasność	3 243				
6.	Budynek przy ul. Św. Wawrzyńca 13 w Krakowie	ogółem	491	1 259	844		Budynek służb zarządzania ruchem i obsługi pasażera
		własność	491			w tym:	
						grunty	45
						budynki	799
7.	Budynek przy ul. Podwale 3 w Krakowie	ogółem	262,8	911	374		Lokale użytkowe
		własność	262,8			w tym:	
						grunty	125
						budynki	249
8.	Budynek przy placu Emila Serkowskiego w Krakowie	ogółem	669	291	15		Budynek – świetlica
						w tym:	
						grunty	15
9.	Grunty pod automaty do sprzedaży biletów	ogółem	66,01	-	0		Grunty pod automaty do sprzedaży biletów
		użyczenie	66,01				
10.	Dom Wypoczynkowy Patrycja, Zakopane	ogółem	856	245	571		Budynek - dom wczasowy
		własność	856			w tym:	
						grunty	571
						budynek	0
11.	Punkty socjalne rozproszone na terenie Miasta Krakowa 8 sztuk	ogółem	249,41	119	1 316		PS Piaszczyzna PS Przyjaźni PS Cichy Kącik PS Łużycka/Piaski Nowe PS Mały Płaszów/Lipska PS Bronowice PS Petofiego PS Bartła
						w tym:	
						budynki	1 316

4.1.2. ZMIANY W STANIE MAJĄTKU

Zmiany w rzeczowym majątku Spółki, jakie miały miejsce w 2023 roku, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Struktura rzeczowych aktywów trwałych MPK S.A. w Krakowie

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022		Stan na 31.12.2023		Odchylenie 2023-2022
		tys. zł	%	tys. zł	%	
I.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	1 309 542	100,0	1 690 463	100,0	380 921
1.	Środki trwałe	1 299 446	99,2	1 680 856	99,4	381 410
-	grunty	9 859	0,8	9 624	0,6	-235
-	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	253 208	19,3	236 095	13,9	-17 113
-	urządzenia techniczne i maszyny	19 436	1,5	20 579	1,2	1 143
-	środki transportu	1 015 024	77,5	1 413 434	83,6	398 410
-	inne środki trwałe	1 919	0,1	1 124	0,1	-795
2.	Środki trwałe w budowie	10 096	0,8	9 607	0,6	-489
3.	Zaliczki na środki trwałe w budowie	0	x	0	x	0

4.1.3. INFORMACJA O MAJĄTKU SPÓŁKI DZIERŻAWIONYM INNYM PODMIOTOM I O DZIERŻAWIE PRZEZ SPÓŁKĘ MAJĄTKU OD INNYCH PODMIOTÓW

Na dzień 31 grudnia 2023 roku MPK S.A. w Krakowie realizowało **70 umów najmu**, w ramach których łączna wynajęta powierzchnia lokali użytkowych wynosiła 4 086,05 m², natomiast wynajęta powierzchnia terenu wynosiła 1 663,00 m².

Dla realizowanej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie działalności gospodarczej konieczne było wydzierżawienie lub najem od innych podmiotów lokali użytkowych lub powierzchni użytkowych w budynkach na terenie Miasta Krakowa i gmin ościennych. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku Spółka realizowała:

- **5 umów dzierżawy** lub **najmu powierzchni** dla potrzeb instalacji urządzeń telekomunikacyjnych, zapewniających łączność z pojazdami komunikacji miejskiej o łącznej powierzchni 20 m²;
- **1 umowę dzierżawy** powierzchni dla zapewnienia drogi pożarowej w Stacji Obsługi Autobusów Płaszów o łącznej powierzchni 1 571,00 m²;
- **8 umów dzierżawy terenu** o łącznej powierzchni 249,41 m² (powierzchnia użytkowa budynków łącznie wynosi 119 m²) dla zapewnienia wykonania i eksploatacji punktów socjalnych dla prowadzących pojazdy;
- **1 umowę** na dzierżawę Dworca Autobusowego w Czyżynach o powierzchni 8 027 m², na którym położony jest budynek o powierzchni użytkowej 164,88 m²;

- **1 umowę** na dzierżawę budynku Terminalu Autobusowego przy ul. Powstańców Wielkopolskich 6 o powierzchni użytkowej 212,10 m² oraz o powierzchni zabudowy 262,52 m²;
- **1 umowę** na dzierżawę budynku Terminalu Autobusowego przy ul. Czerwone Maki, o powierzchni użytkowej 122,64 m² oraz o powierzchni zabudowy 151,88 m²
- **1 umowę** na dzierżawę budynku socjalnego przy ul. Kamiennej (rejon Dworca Towarowego) o powierzchni użytkowej 36 m²;
- **1 umowę** na dzierżawę terenu pasa drogowego ul. Okulickiego o pow. 183 m² w celu przesunięcia części ogrodzenia Stacji Obsługi Autobusów Bieńczyce;
- **1 umowę** na dzierżawę terenu o pow. 40 m² zajętego przez Stację Obsługi Autobusów Wola Duchacka w celu regulacji stanu prawnego;
- **1 umowę** na dzierżawę pasa drogowego ul. Brożka o powierzchni 231 m² zajętego przez Stację Obsługi Tramwajów Podgórze w celu regulacji stanu prawnego.

Ponadto, na koniec 2023 roku Spółka wynajmowała następujące pojazdy, sprzęt komputerowy oraz urządzenia:

a) 23 sztuki autobusów komunikacji miejskiej w ramach 3 umów najmu, w tym:

- umowa najmu 12 sztuk fabrycznie nowych, niskopodłogowych autobusów miejskich, z czego 3 sztuki to autobusy przegubowe i 9 sztuk autobusy standardowe, która została zawarta w dniu 14 października 2021 roku z KrakTransRem Spółka z o.o. na okres 8 lat;
- umowa najmu 10 sztuk autobusów standardowych, która została zawarta w dniu 16 września 2022 roku z KrakTransRem Spółka z o.o. na okres 8 lat;
- umowa najmu 1 autobusu wodorowego, która została zawarta 19 września 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku;

b) Wagon tramwajowy typu 126N w ramach 1 umowy najmu, zawartej 6 października 2022 roku na okres 1 roku i przedłużonej do 6 października 2024 roku;

c) 1 autobus przystosowany do nauki jazdy w celu prowadzenia szkoleń kandydatów na kierowców kat. D w ramach umowy najmu zawartej 17 stycznia 2023 roku, która obowiązuje do 16 stycznia 2024 roku;

d) Mobilną stację tankowania wodoru w ramach 1 umowy z dnia 12 maja 2022 roku, która została aneksowana w dniu 28 grudnia 2023 roku i obowiązuje do 31 grudnia 2024 roku;

e) 85 sztuk komputerów z monitorami 27" oraz **15 sztuk laptopów** w ramach 1 umowy dzierżawy zawartej w 2020 roku na okres 4 lat;

f) 22 drukarki korporacyjne w ramach umowy najmu z dnia 12 grudnia 2022 roku na okres 4 lat;

g) 2 sztuki samochodów osobowych elektrycznych w ramach umowy najmu zawartej w dniu 9 maja 2023 roku na okres 3 lat;

h) Sprzęt LINK 740 (6 szt) do pojazdów komunikacji miejskiej w ramach 1 umowy z dnia 29 września 2023 roku ważnej do 29 września 2026 roku;

i) Łącza światłowodowe wraz z urządzeniami zapewniającymi świadczenie usługi transmisji danych w oparciu o technologię sieci dedykowanych IP VPN, w ramach umowy najmu z dnia 28 czerwca 2022 roku, która obowiązuje do 22 lipca 2025 roku.

4.1.4. INFORMACJA O SŁUŻEBNOŚCIACH PRZESYŁU

W 2023 roku nie ustanowiono żadnych nowych służebności przesyłu. Na koniec 2023 roku na majątku Spółki były ustanowione następujące służebności przesyłu:

- Na terenie Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta na rzecz Tauron Dystrybucja S.A. w Krakowie dla stacji transformatorowej o wymiarach 8,1 m x 3 m oraz dwóch linii kablowych o długości 6,2 m każda (od 30 marca 2016 roku);
- Na terenie Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka na rzecz Tauron Dystrybucja S.A. w Krakowie dla linii energetycznej o długości 34 m oraz złącza kablowego (od 20 lutego 2020 roku).

4.1.5. WYKAZ GŁÓWNYCH NALEŻNOŚCI WRAZ ZE STRUKTURĄ

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w bilansie Spółka wykazała:

- Należności długoterminowe brak
- Należności krótkoterminowe w kwocie 22 350 tys. zł.

Tabela 31. Struktura należności krótkoterminowych MPK S.A. w Krakowie

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022		Stan na 31.12.2023	
		tys. zł	%	tys. zł	%
I.	NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	82 925	100,0	22 350	100,0
1.	Należności z tytułu dostaw i usług	54 974	66,3	7 337	32,8
2.	Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń, w tym:	27 148	32,7	14 970	67,0
	- podatek VAT	27 148	32,7	14 970	67,0
3.	Inne	803	1,0	43	0,2

Klienci z największymi saldami należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2023 roku:

- Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie 5 700 tys. zł;
- Gülermak Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 229 tys. zł;
- VAG VERKEHRS –AKTIENGESELLSCHAFT NURNBERG 217 tys. zł.

4.1.6. POLITYKA EGZEKWOWANIA NALEŻNOŚCI

Zasady egzekwowania przez MPK S.A. w Krakowie należności zostały uregulowane w Zarządzeniu nr 28 z dnia 29 listopada 2004 roku z późniejszymi zmianami. Najważniejsze zasady obowiązujące w Spółce podczas sprzedaży towarów i usług z odroczonym terminem płatności:

- Sprawdzenie przed zawarciem umowy sprzedaży czy klient nie jest dłużnikiem MPK S.A. w Krakowie;
- Zgromadzenie odpowiednich dokumentów potwierdzających tożsamość klienta (osoby fizyczne) oraz rejestrację działalności gospodarczej (przedsiębiorcy);
- Jeżeli klient nie dokonał zapłaty w terminie ustalonym w umowie, Sekcja Księgowości Finansowej wysyła do niego, za potwierdzeniem odbioru, wezwanie do natychmiastowego uregulowania zapłaty z adnotacją „przed skierowaniem na drogę sądową”. Jednocześnie kierownik komórki organizacyjnej dokonującej sprzedaży podejmuje działania mające na celu wyegzekwowanie należności;
- W przypadku nieuregulowania należności przez klienta, pomimo co najmniej jednokrotnego wezwania, Główny Księgowy występuje, po upływie 30 dni od daty ostatniego wezwania, do stosownej kancelarii prawnej prowadzącej obsługę Spółki z wnioskiem o skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego, przekazując jednocześnie tej kancelarii niezbędne w tym celu dokumenty;
- Po wydaniu i uprawomocnieniu wyroku sądowego niezapłacone należności są ściągane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawnymi;
- Spółka zgłasza swoich dłużników do bazy danych Krajowego Rejestru Długów.

4.2. PASYWA

Po stronie pasywów zwiększenie odnotowano zarówno w pozycji kapitałów własnych o 9,9%, jak i zobowiązań i rezerw na zobowiązania o 26,2%.

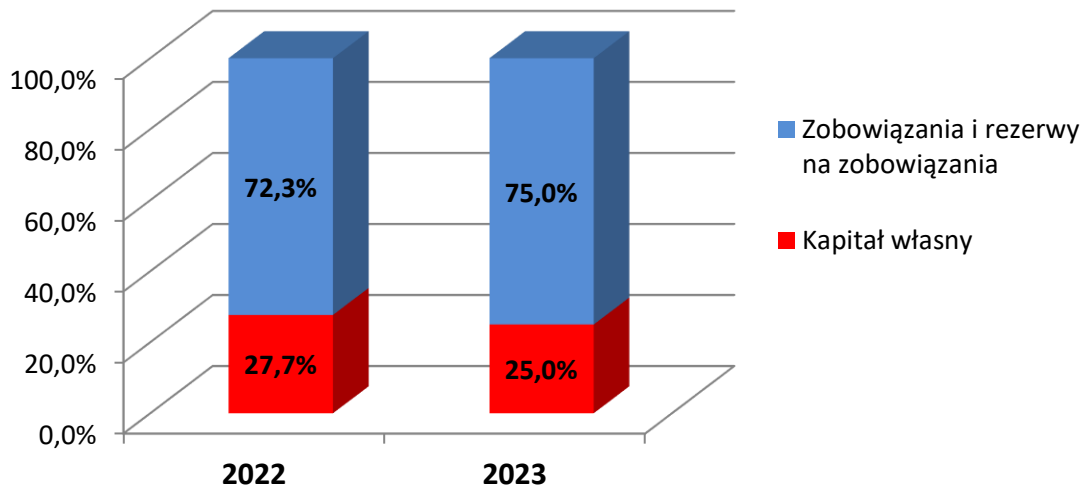
Udział kapitału własnego w strukturze pasywów wyniósł 25,0% natomiast zobowiązania i rezerwy na zobowiązania stanowiły 75,0% pasywów.

Zapotrzebowanie przedsiębiorstwa na kapitał ze źródeł zewnętrznych wynika z realizowanej strategii rozwoju Spółki, w tym w szczególności odnowy taboru tramwajowego i autobusowego.

Tabela 32. Struktura pasywów MPK S.A. w Krakowie

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022		Stan na 31.12.2023	
		tys. zł	%	tys. zł	%
1.	Kapitał własny	424 081	27,7	465 980	25,0
2.	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	1 105 088	72,3	1 394 744	75,0
3.	PASYWA	1 529 169	100,0	1 860 724	100,0

Wykres 15. Struktura pasywów MPK S.A. w Krakowie

4.2.1. KAPITAŁ WŁASNY SPÓŁKI

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w bilansie Spółki wykazano kapitał własny w wysokości 465 980 tys. zł. Zmiany w kapitale własnym prezentuje poniższa tabela.

Tabela 33. Zmiany w kapitale własnym

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022	Stan na 31.12.2023
1.	Kapitał podstawowy	84 882	84 882
2.	Kapitał zapasowy	340 870	329 438
3.	Kapitał z aktualizacji wyceny	15 841	9 762
4.	Zysk / strata z lat ubiegłych	0	0
5.	Zysk / strata netto	-17 512	41 898
6.	KAPITAŁ WŁASNY	424 081	465 980

4.2.2. ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA

Zwiększenie wartości zobowiązań i rezerw na zobowiązania w wysokości 289 656 tys. zł to efekt częściowego finansowanie zakupów inwestycyjnych kredytem bankowym oraz otrzymania środków pieniężnych z UE na dofinansowanie zakupu rzeczowych aktywów trwałych ewidencjonowane w pozycji rozliczeń międzyokresowych.

Tabela 34. Struktura zobowiązań i rezerw na zobowiązania

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022		Stan na 31.12.2023	
		tys. zł	%	tys. zł	%
1.	Rezerwy na zobowiązania	81 596	7,4	101 523	7,3
2.	Zobowiązania długoterminowe	268 330	24,3	549 203	39,4
	<i>w tym m. innymi kredytami i pożyczkami</i>	222 979	20,2	521 141	37,4
3.	Zobowiązania krótkoterminowe	227 253	20,5	161 547	11,6
	<i>w tym m. innymi kredytami i pożyczkami</i>	19 923	1,8	32 638	2,3
4.	Rozliczenia międzyokresowe	527 909	47,8	582 471	41,7
5.	ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	1 105 088	100,0	1 394 744	100,0

4.2.3. WYKAZ GŁÓWNYCH ZOBOWIĄZAŃ

Dostawcy z największymi saldami zobowiązań z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2023 roku to:

- KrakTransRem Sp. z o.o.	17 190 tys. zł.
<i>Brak zobowiązań przeterminowanych.</i>	
- Tauron Sprzedaż Sp. z o.o.	16 981 tys. zł.
<i>Brak zobowiązań przeterminowanych.</i>	
- Aramco Fuels Poland Sp. z o.o.	8 413 tys. zł.
<i>Brak zobowiązań przeterminowanych.</i>	

4.2.4. ZOBOWIĄZANIA WOBEC PODMIOTÓW PUBLICZNYCH

Zobowiązania wobec podmiotów publicznych na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosły 16 748 tys. zł i dotyczyły zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Spółka nie miała zobowiązań przeterminowanych wobec podmiotów publicznych.

4.2.5. INFORMACJA O KREDYTACH I LEASINGU

Na dzień 31 grudnia 2023 roku zadłużenie Spółki z tytułu pozostałego do spłaty kapitału z umów kredytowych i leasingu wynosiło 602 093 tys. zł, w tym w szczególności wobec:

▪ Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie	521 882 tys. zł;
▪ PKO BP S.A.	31 700 tys. zł;
▪ PKO Leasing S.A.	10 173 tys. zł;
▪ Millennium Leasing Sp. z o.o.	24 361 tys. zł;
▪ Pekao Leasing Sp. z o.o.	13 977 tys. zł.

Tabela 35. Harmonogram spłat kredytów w 2023 roku

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	Spłata rat kapitałowych	
		kredytów	leasingu
1.	Styczeń		2 161
2.	Luty	1 699	2 186
3.	Marzec	1 533	2 201
4.	Kwiecień	0	2 218
5.	Maj	1 699	2 234
6.	Czerwiec	1 533	2 250
7.	Lipiec	0	2 266
8.	Sierpień	1 699	2 283
9.	Wrzesień	1 533	2 299
10.	Październik	0	2 324
11.	Listopad	1 699	2 350
12.	Grudzień	2 311	2 365
13.	SPŁATA RAT KAPITAŁOWYCH	13 706	27 137

5. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE

Wartość posiadanych wolnych środków pieniężnych na koniec 2023 roku wyniosła 67 087 tys. zł.

W ramach prowadzonej działalności operacyjnej Spółka wypracowała 257 439 tys. zł.

Saldo działalności inwestycyjnej było ujemne, a nadwyżka wydatków nad wpływami inwestycyjnymi ukształtowała się na poziomie -642 071 tys. zł. Wydatki związane z działalnością inwestycyjną wyniosły 646 053 tys. zł, a wpływy 3 982 tys. zł.

Środki pieniężne netto z działalności finansowej były dodatnie i wyniosły 388 953 tys. zł. Spółka na obsługę kredytów i leasingu finansowego wykazała wydatki ogółem 69 206 tys. zł, przy łącznych wpływach z działalności finansowej w wysokości 458 159 tys. zł.

Tabela 36. Przepływy środków pieniężnych MPK S.A. w Krakowie

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023
A.	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	15 172	257 439
	Zysk netto	-17 512	41 898
	Korekty razem	32 684	215 541
B.	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-25 047	-642 071
	Wpływy	2 552	3 982
	Wydatki	27 599	646 053
C.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	9 361	388 953
	Wpływy	60 000	458 159
	Wydatki	50 639	69 206
D.	Przepływy pieniężne netto, razem	-514	4 321
E.	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	-514	4 321
	<i>zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
F.	Środki pieniężne na początek okresu	63 280	62 766
G.	Środki pieniężne na koniec okresu	62 766	67 087

Na wysokość środków pieniężnych na koniec 2023 roku miały wpływ przede wszystkim:

- Otrzymanie środków finansowych z UE tytułem dofinansowania do zakupu 10 wagonów Tango Kraków Lajkonik II w wysokości 30,2 mln zł;
- Otrzymanie środków finansowych w wysokości 13,5 mln zł z tytułu rozliczenia Podatkowej Grupy Kapitałowej za 2022 rok;

- Przedterminowe otrzymanie w grudniu 2023 roku zwrotu różnicy podatku VAT za miesiąc październik 2023 roku w wysokości 27,2 mln zł (podstawowy termin to styczeń 2024 roku).

Tabela 37. Przepływy pomiędzy MPK S.A. w Krakowie a Gminą Miejską Kraków i jej poszczególnymi jednostkami

w tys. zł

Lp.	Wyszczególnienie	2022	2023
A. Przychody z tytułu:			
-	wynagrodzenia za świadczone usługi w zakresie przewozów tramwajowych	284 886	405 131
-	wynagrodzenia za świadczone usługi w zakresie przewozów autobusowych	352 716	399 678
-	wynagrodzenia za zamawianie i organizację dystrybucji biletów	16 626	15 669
-	wynagrodzenia z tytułu utrzymania przystanków i dworców	4 029	4 513
-	wynagrodzenia za windykację i egzekucję opłat dodatkowych	5 449	5 322
-	wynagrodzenia za realizację Programu „Karta Krakowska”	637	502
-	rozliczenia umów powierzenia za 2022 rok	0	21 185*
B. Wydatki z tytułu:			
-	kar umownych w komunikacji	1 705	1 804
-	podatku od środków transportowych	806	886
-	podatku od nieruchomości	5 215	5 475
-	gospodarowania odpadami komunalnymi	291	369
-	zakupu usług promocji	323	304
-	zużycia energii centralnego ogrzewania	2 228	3 966
-	mocy zamówionej	1 217	1 845
-	zużycia wody	741	805

* Fakturę nr KP202300010 wystawiono w dniu 31 sierpnia 2023 roku. Temat szerzej omówiono w rozdziale XI, pkt. 2 pt. „Rozliczenie dokapitalizowania i wynagrodzenia (rekompensaty) za powierzone przez Gminę zadania”.

6. WSKAŹNIKI FINANSOWE

Działalność gospodarczą Spółki i jej wynik oraz sytuację majątkową i finansową za okres objęty sprawozdaniem w porównaniu z okresem poprzednim w pełni odzwierciedlają omówione poniżej wskaźniki.

6.1. WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI

Analiza wskaźników płynności potwierdza dobrą płynność finansową MPK S.A. w Krakowie. W 2023 roku Spółka nie miała problemów z terminowym wywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań.

Wskaźnik płynności I wyniósł 0,8; a wskaźnik płynności II 0,6. Średnioroczny wskaźnik płynności III w wysokości 0,3 oznacza, że w oparciu o posiadane środki pieniężne Spółka mogła uregulować 30% wszystkich zobowiązań krótkoterminowych.

Tabela 38. Ocena stopnia płynności

Lp.	Wskaźniki płynności	2022	2023
1.	Wskaźnik płynności I <i>aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe</i>	0,8	0,8
2.	Wskaźnik płynności II <i>(aktywa obrotowe – zapasy) / zobowiązania krótkoterminowe</i>	0,7	0,6
3.	Średnioroczny wskaźnik płynności III - szybki <i>przeciętny stan środków pieniężnych / przeciętny stan zobowiązań krótkoterminowych</i>	0,4	0,3

6.2. WSKAŹNIKI ZADŁUŻENIA

Spółka umiejętnie wykorzystuje zewnętrzne źródła finansowania w celu zwiększenia standardu wykonywanej usługi, czego dowodem są poniższe wskaźniki zadłużenia. Stopa zadłużenia w wysokości 38,2% jest wartością w pełni akceptowaną przez wszystkie instytucje finansowe. Stopa zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów przyjęła wartość 29,8% z uwagi na zaciągnięty nowy kredyt bankowy w EBI przeznaczony na współfinansowanie zakupu wagonów tramwajowych.

Tabela 39. Ocena stopnia zadłużenia

Lp.	Wskaźniki zadłużenia	2022	2023
1.	Stopa zadłużenia <i>(zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe) / pasywa ogółem) x 100</i>	32,4%	38,2%
2.	Stopa zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów <i>(zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek / pasywa ogółem) x 100</i>	15,9%	29,8%
3.	Finansowanie majątku trwałego kapitałem własnym <i>(kapitał własny + rezerwy na zobowiązania / aktywa trwałe) x 100</i>	37,6%	32,8%

6.3. POZIOM KAPITAŁU PRACUJĄCEGO

Poziom kapitału pracującego potwierdza efektywne wykorzystanie zasobów Spółki. Szybkość obrotu należnościami ukształtowała się na poziomie 13 dni. Szybkość spłaty zobowiązań, celem utrzymania prawidłowych relacji z kontrahentami, kształtowała się na poziomie terminów płatności i wyniosła 23 dni. Szybkość obrotu zapasami ukształtowała się na poziomie 15 dni.

Tabela 40. Ocena sprawności działania

Lp.	Wskaźniki sprawności działania	2022	2023
1.	Szybkość obrotu należnościami <i>(przeciętny stan należności z tytułu dostaw i usług / przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów) x 365 dni</i>	14	13
2.	Szybkość spłaty zobowiązań <i>(przeciętny stan zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług / koszty działalności operacyjnej) x 365 dni</i>	22	23
3.	Szybkość obrotu zapasów <i>(przeciętny stan zapasów / koszty działalności operacyjnej) x 365 dni</i>	14	15

6.4. WSKAŹNIKI RENTOWNOŚCI

Z uwagi na osiągnięty przez Spółkę w 2023 rok dodatni wynik finansowy wskaźniki rentowności osiągnęły wartości dodatnie.

Tabela 41. Ocena rentowności

Lp.	Wskaźniki rentowności	2022	2023
1.	Rentowność netto sprzedaży <i>(wynik finansowy netto* / przychody ze sprzedaży) x 100</i>	-2,9%	4,6%
2.	Rentowność brutto sprzedaży <i>(wynik na sprzedaży / przychody ze sprzedaży) x 100</i>	-11,3%	1,8%
3.	Zyskowość majątku ogółem <i>(wynik finansowy netto* / aktywa razem) x 100</i>	-1,3%	2,2%
4.	Zyskowość kapitału własnego <i>(wynik finansowy netto* / kapitał własny) x 100</i>	-4,8%	8,7%

* Wskaźniki nie uwzględniają pozycji „zysk (strata) z udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności”.

VIII. INFORMACJE O POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH I KAPITAŁOWYCH

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka Akcyjna posiada jedną Spółkę zależną **KrakTransRem Spółka z o.o.**, której jest jedynym udziałowcem. Spółka utworzona została na czas nieoznaczony.

Tabela 42. Podmioty zależne

Nazwa podmiotu	Udział w kapitale zakładowym %	Wysokość kapitału zakładowego	Wynik Spółki zależnej
KrakTransRem Spółka z o.o.	100%	50 tys. zł	1 362 tys. zł

W dniu 6 kwietnia 2023 roku nastąpiła zmiana na stanowisku Prezesa Zarządu. Ze stanowiska Prezesa Zarządu został odwołany Jerzy Dywan, a na jego miejsce został powołany Zbigniew Palenica.

Zarząd Spółki został powołany na kolejną kadencję w dniu 2 listopada 2023 roku. Jego skład nie uległ zmianie i na dzień 31 grudnia 2023 roku składał się z:

Prezesa Zarządu	Zbigniew Palenica
Wiceprezesa	Krzysztof Utracki

Rada Nadzorcza została powołana w dniu 8 marca 2021 roku. Jej skład nie uległ zmianie i na dzień 31 grudnia 2023 roku składała się z:

Przewodniczącego	Rafał Świerczyński
Członków	Katarzyna Bury
	Grzegorz Dyrkacz
	Mariusz Szałkowski

Członkowie Rady Nadzorczej KrakTransRem Spółka z o.o. pełnią swoje funkcje nieodpłatnie.

Zakres działalności KrakTransRem Spółka z o.o.

KrakTransRem Spółka z o.o. prowadzi działalność związaną ze świadczeniem usług polegających na prowadzeniu i obsłudze codziennej pojazdów komunikacji miejskiej przez osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych, usług sprzątania obiektów, pomieszczeń i terenów zielonych, usług sprzątania taboru tramwajowego i autobusowego, napraw i konserwacji taboru tramwajowego, usług ślusarsko-monterskich dotyczących infrastruktury przystankowej, usług elektrycznych. Według stanu na koniec 2023 roku KrakTransRem Spółka z o.o. wynajmowała MPK S.A. w Krakowie 22 sztuki nowoczesnych, niskopodłogowych autobusów komunikacji miejskiej (patrz tabela 6 niniejszego sprawozdania).

Zatrudnienie w KrakTransRem Spółka z o.o.

Zatrudnienie na podstawie umów o pracę w KrakTransRem Spółka z o.o. na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiło 9 osób.

Pozostałe formy zatrudnienia w KrakTransRem Spółka z o.o.

- 2 kontrakty menadżerskie (Zarząd);
- 853 umowy cywilno-prawne z agentami;
- 93 umowy zlecenia, w tym: 2 umowy na prace remontowo-naprawcze i elektryczno-monTERSkie, 83 umowy na sprzątanie taboru oraz obiektów MPK S.A. w Krakowie, 2 umowy na obsługę informatyczną, umowa na obsługę biurową, obsługę monitoringu, 4 umowy na obsługę Stadler (testowanie tramwajów).

Efekty działalności spółki zależnej:

- Racjonalizacja zatrudnienia w MPK S.A. w Krakowie;
- Ograniczenie pozostałych kosztów związanych z zatrudnieniem personelu, brak funduszu socjalnego, agenci sami pokrywają koszty umundurowania;
- Usługi przewozowe świadczone przez KrakTransRem Spółka z o.o. charakteryzują się wysoką wydajnością pracy (wynagrodzenia agentów/osób sprzątających tabor i obiekty uzależnione są od liczby przepracowanych godzin, itp.);
- Optymalnie wykorzystany czas pracy agentów, przy uwzględnieniu czasu odpoczynku prowadzących pojazdy;
- Użyteczność i funkcjonalność grupy agentów prowadzących pojazdy przy obsłudze tzw. „dwurazówek” – prac z przerwą między szczytami komunikacyjnymi;
- Niskie koszty funkcjonowania.

Kierunki rozwoju KrakTransRem Spółka z o.o.:

- Utrzymanie na obecnym wysokim poziomie liczby prowadzących, udostępnianych na rynku przewozowym;
- Intensyfikowanie działalności związanej z udostępnianiem pracowników w innych grupach zawodowych.

IX. OPIS ISTOTNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I ZAGROŻEŃ KONTYNUOWANIA DZIAŁALNOŚCI

1. OPIS PRZEWIDYWANEJ SYTUACJI FINANSOWEJ SPÓŁKI

Zarząd Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie stwierdza, na dzień podpisania Sprawozdania z działalności, **brak faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenie dla kontynuacji działalności przez Spółkę w okresie co najmniej 12 miesięcznym po dniu bilansowym.** Spółka posiada stabilne, wieloletnie kontrakty na świadczenie usług komunikacji zbiorowej, gwarantujące stabilność działania. Ich zakres oraz okres obowiązywania przedstawiono w rozdziale I, pkt. 1 pt. „Podstawowe informacje o Spółce”.

Przyszła sytuacja finansowa MPK S.A. w Krakowie jest w znacznej mierze uzależniona od wielkości pracy przewozowej zlecanej Spółce w ramach umów przewozowych oraz od terminowych płatności za świadczenie ww. usług. W obowiązującym „Planie rzeczowo-finansowym na 2024 rok Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. z siedzibą w Krakowie” Spółka założyła realizację pracy przewozowej na liniach tramwajowych w wysokości 16 726 tys. pociągokilometrów, na liniach miejskich autobusowych w wysokości 22 146 tys. wozokilometrów, natomiast na liniach aglomeracyjnych w wysokości 17 773 tys. wozokilometrów. Przy ww. poziomie pracy przewozowej przychody ogółem MPK S.A. w Krakowie oszacowano na poziomie 1 053 113 tys. zł, a koszty ogółem w wysokości 1 052 915 tys. zł. Planowany wynik finansowy na 2024 rok wynosi 198 tys. zł netto.

W przypadku pojawienia się dodatkowych środków z UE czy KPO Spółka będzie dążyła do pozyskania dofinansowania do zakupu kolejnych ekologicznych pojazdów komunikacji miejskiej oraz rozbudowy zaplecza do ich obsługi.

2. OPIS STOSOWANYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

1. Informacja o nabyciu akcji własnych.

Nie dotyczy.

2. Informacja o posiadanych przez jednostkę oddziałach (zakładach).

Nie dotyczy.

3. Informacja o instrumentach finansowych w zakresie:

a) Przyjętych przez jednostkę celach i metodach zarządzania ryzykiem finansowym, łącznie z metodami zabezpieczania istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń.

Wszystkie kontrakty na realizację zadań inwestycyjnych zawierane są zgodnie z Ustawą o Zamówieniach Publicznych, z ustaleniem maksymalnej wysokości wynagrodzenia, płatnym po wykonaniu zadania i zabezpieczone są gwarancją należytego wykonania kontraktu w formie gwarancji bankowej lub polisy ubezpieczeniowej.

Spółka nie korzysta z opcji walutowych.

b) Ryzyka: zmian cen, kredytowego, kursowego, istotnych zakłóceń przepływu środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej.

Ryzyko zmian cen

Ryzyko wzrostu cen podstawowych nośników mediów energetycznych (energia elektryczna, olej napędowy) zostało opisane w rozdziale IX pkt. 3, pozycje Lp. 3 oraz 4 w tabeli.

Ryzyko kredytowe

W celu zminimalizowania ryzyka niespłacalności wierzytelności stan należności od odbiorców jest na bieżąco monitorowany, zgodnie z wewnętrznymi procedurami funkcjonującymi w Spółce, opisanymi w rozdziale VII, pkt. 5.1.6. pt. „Polityka egzekwowania należności”. W przypadku stwierdzenia braku wpływu zapłaty w umownym terminie, podejmowane są stosowne czynności windykacyjne. Ryzyko opóźnienia w płatnościach za realizację usług świadczonych na rzecz Gminy Miejskiej Kraków zostało opisane w rozdziale IX pkt. 3, pozycja Lp. 10 w tabeli.

Ryzyko kursowe

Nie występuje.

Ryzyko istotnych zakłóceń przepływu środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej

Spółka prowadzi bieżący monitoring należności i stara się niedopuszczać do występowania ewentualnych zaległości w płatnościach, w szczególności za realizowane usługi przewozowe.

Dla zapewnienia sprawnego działania MPK S.A. w Krakowie w 2024 roku konieczne jest:

- Terminowe regulowanie płatności za usługi przewozowe świadczone na rzecz Gminy Miejskiej Kraków przez Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie;
- Zapłata za fakturę wystawioną w 2023 roku dotyczącą rozliczenia rekompensaty za 2022 rok. Temat omówiono w rozdziale XI, pkt. 2 pt. „Rozliczenie dokapitalizowania i wynagrodzenia (rekompensaty) za powierzone przez Gminę zadania”.

Na podstawie Umowy o kredyt w rachunku bieżącym z dnia 8 lipca 2020 roku Santander Bank Polska S.A. może udzielić Spółce kredyt do kwoty 60 mln zł z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej. Dzień spłaty kredytu oznaczono na dzień 31 sierpnia 2024 roku. Dodatkowo na podstawie Umowy o kredyt obrotowy odnawialny z dnia 1 września 2023 roku PKO BP S.A. może udzielić Spółce kredyt do kwoty 40 mln zł z przeznaczeniem na zabezpieczenie rozliczeń podatku VAT związanych z realizacją strategicznych inwestycji i ryzykiem ich kumulacji w czasie oraz zabezpieczenie bieżącej płynności finansowej.

3. INFORMACJA O INNYCH RYZYKACH JAKIE MOGĄ WYSTĄPIĆ W DALSZEJ PRZYSZŁOŚCI I STRATEGIACH ZARZĄDZANIA DANYM RYZYKIEM

W opinii Zarządu MPK S.A. w Krakowie obecna sytuacja finansowa oraz pozycja rynkowa nie stwarzają zagrożeń co do kontynuowania działalności. Jednakże każda działalność gospodarcza jest nieodłącznie związana z ryzykiem o różnym charakterze, zarówno wewnętrznym jak i zewnętrznym, stąd w poniższej tabeli zaprezentowano najistotniejsze, zdaniem Zarządu Spółki, czynniki wpływające na ryzyko działalności jak i dalszego rozwoju i wzrostu potencjału.

Lp.	Wyszczególnienie	Prawdopodobieństwo wystąpienia	Strategia zarządzania ryzykiem
1.	Ryzyko korekty ceny zakupu dla 50 wagonów Tango Lajkonik II (2 i 3 umowa realizacyjna) oraz ceny za dostarczenie materiałów do czynności profilaktyczno-naprawczych dla 60 wagonów Tango Lajkonik II	Średnie	W dniu 28 września 2023 roku został złożony do Sądu Okręgowego w Krakowie pozew przez firmę Stadler Środa Sp. z o.o. o ukształtowanie i zapłatę, domagający się zwiększenia kontraktu dotyczącego zakupu 60 wagonów Tango Lajkonik II o kwotę 134,8 mln złotych brutto.
2.	Ryzyko wzrostu ceny zakupu dla dostaw wagonów planowanych w latach 2026-2028 związane z obowiązkiem indeksacji cen	Średnie	Z uwagi na długi okres realizacji zamówienia przyszłe umowy realizacyjne zawierają zapisy umożliwiające indeksowanie ceny do 5% wartości netto wagonu. W przypadku wystąpienia przez Wykonawcę z wnioskiem dotyczącym zmiany ceny wprowadzane zostały do umowy zapisy, zgodnie z którymi Wykonawca musi przedłożyć uzasadnienie dla wnioskowanego wzrostu, który będzie dodatkowo weryfikowany przez Spółkę.
3.	Ryzyko wzrostu cen oleju napędowego	Średnie	Wzrost cen zakupu oleju napędowego, ponad założony poziom przyjęty do kalkulacji kosztów na 2024 rok może doprowadzić do osiągnięcia przez Spółkę gorszego, niż planowano wyniku finansowego. Umowa powierzenia dla komunikacji autobusowej przewiduje możliwość zmiany stawki obliczeniowej wozokilometra w ciągu roku rozliczeniowego, z której Spółka skorzysta w przypadku wystąpienia znaczącego wzrostu cen paliwa.
4.	Ryzyko wzrostu cen energii elektrycznej	Średnie	W przypadku wystąpienia znaczącego wzrostu cen energii, w tym opłaty dystrybucyjnej, Spółka może skorzystać z przysługującego jej prawa i wystąpić o zmianę stawki rozliczeniowej pociągokilometra (pockm).
5.	Ryzyko wzrostu cen pozostałych towarów i usług	Średnie	Przedłużająca się wojna w Ukrainie, wysokie ceny energii, wysokie stopy WIBOR, wzrost minimalnego wynagrodzenia mogą spowodować wzrost cen towarów i usług powyżej poziomu przyjętego w kalkulacji kosztów.

			W celu uzyskania korzystnych cen zakupu towarów i usług Spółka stosuje przepisy Ustawy Prawo zamówień publicznych. Dodatkowo w przypadku niektórych dóbr jak energia elektryczna, ubezpieczenia MPK S.A. w Krakowie uczestniczy w grupach zakupowych, w których skład wchodzi spółki miejskie i jednostki GMK, w celu wykorzystania efektu skali i uzyskania korzystnych cen tych towarów.
6.	Ryzyko wynikające z rosnących oczekiwań płacowych pracowników	Wysokie	Zmiany wynagrodzeń wprowadzone w 2022 i 2023 roku wychodziły naprzeciw oczekiwaniom pracowniczym. Utrzymująca się wysoka inflacja może wpływać na dalszy wzrost oczekiwań pracowników Spółki w zakresie poziomu wynagrodzeń. Przyszła sytuacja będzie monitorowana.
7.	Ryzyko niedoboru pracowników na rynku pracy, w tym w szczególności kierowców	Wysokie	W celu uzupełniania braków wśród prowadzących pojazdy prowadzone będą działania rekrutacyjne z wykorzystaniem reklam w wiatkach przystankowych, na tramwajach i autobusach, na monitorach w pojazdach. Planowany jest udział w targach pracy oraz finansowanie kandydatom na kierowców kursu kategorii D, a dla kandydatów na motorniczych organizowanie w Ośrodku Szkolenia działającym przy MPK S.A. w Krakowie bezpłatnych kursów umożliwiających zdobycie uprawnień do prowadzenia tramwajów.
9.	Ryzyko wynikające z wojny w Ukrainie skutkujące trudnymi do określenia ograniczeniami prawnymi narzuconymi przez rząd, wpływającymi w sposób znaczący na proces normalnej działalności gospodarczej	Średnie	Przedłużająca się wojna może powodować zatory płatnicze, niedobory materiałowe, niemożność wykonania usług przez dostawców, wahania cenowe, a także spadek popytu na usługi komunikacji miejskiej. Bieżący monitoring płynności oraz stanu spływu należności, składanie zamówień z większym wyprzedzeniem.
10.	Ryzyko opóźnienia w płatnościach za realizację usług świadczonych na rzecz Gminy Miejskiej Kraków	Wysokie	W sytuacji wystąpienia problemów finansowych Miasta istnieje ryzyko opóźnienia w płatnościach za usługi zlecone Spółce, co niekorzystnie wpłynie na płynność Spółki, jej wskaźniki finansowe, w tym bankowe. W konsekwencji może to skutkować brakiem środków na realizację strategicznych inwestycji. Bieżący monitoring płatności z ZTP.
11.	Ryzyko naruszenia zapisów umów kredytowych w zakresie wymaganych poziomów wskaźników	Niskie	Umowa na współfinansowanie przez EBI projektu zakupu wagonów tramwajowych Tango Kraków Lajkonik, modernizacji wagonów tramwajowych GT8S, modernizacji klimatyzacji w wagonach NGT6 oraz modernizacji Stacji Nowa Huta została zawarta 28 listopada 2018 roku zmieniona Aneksami z dnia 21 października 2020 roku. Pogorszenie płynności finansowej Spółki i tym samym niespełnienie limitów dla wskaźników kredytowych może doprowadzić do postawienia pozostałych do spłaty zobowiązań kredytowych w stan natychmiastowej wymagalności. Bieżący monitoring wskaźników bankowych.
12.	Ryzyko niekorzystnego dla Spółki rozliczenia umów powierzenia i	Wysokie	Zgodnie z zawartymi umowami powierzenia w przypadku wystąpienia rekompensaty poniżej limitu, gdy z raportu audytora wynikać będzie, że w zakończonym roku rozliczeniowym osiągnięte przez Operatora (tj. przez MPK S.A.

	otrzymanej rekompensaty		w Krakowie) przychody były niższe od poniesionych kosztów Spółka wystawi Miastu dodatkową notę księgową lub fakturę korygującą, płatną przez Miasto w terminie 14 dni od daty jej doręczenia. Bieżąca analiza i prognoza umów powierzenia.
13.	Ryzyko braku otrzymania dofinansowania lub korekty dofinansowania	Średnie	Z uwagi na różnorodne podejście instytucji finansujących do oceny realizacji projektów (np. NFOŚiGW, CUPT, Urząd Marszałkowski, KAS) istnieje ryzyko nałożenia korekty lub opóźnień w ocenie wniosków z tytułu przyznanych dofinansowań. Doświadczenie Spółki w realizacji dotychczasowych projektów pozwala zdefiniować ten czynnik na poziomie ryzyka średniego. Ewentualne negatywne decyzje instytucji finansujących mogą mieć istotny wpływ na płynność lub wynik finansowy Spółki.
14.	Ryzyko ograniczenia pracy przewozowej	Średnie	Z uwagi na brak wystarczających środków w budżecie Miasta Krakowa na 2024 rok na finansowanie transportu publicznego istnieje ryzyko ograniczenia pracy przewozowej, a tym samym spadku przychodów Spółki. Z uwagi na wysoki wskaźnik korelacji kosztów względem przychodów niwelowanie tego ryzyka może wynieść od 70 do 80%. Ograniczenie pracy przewozowej powyżej 5% może mieć istotny wpływ na wynik finansowy i przepływy finansowe Spółki.

X. OPIS DOKONANYCH W SPÓŁCE ZEWNĘTRZNYCH KONTROLI I AUDYTÓW WRAZ Z WNIOSKAMI I NIEZGODNOŚCIAMI

1. KONTROLE

W 2023 roku podmioty zewnętrzne przeprowadziły w MPK S.A. w Krakowie 27 kontroli, których łączny czas trwania wyniósł 182 dni.

Szczegółowe zestawienie liczby kontroli przeprowadzonych przez poszczególne instytucje kontrolujące zawiera poniższa tabela.

Tabela 43. Wykaz kontroli zewnętrznych

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość kontroli
A.	ŁĄCZNA LICZBA KONTROLI	27
1.	Prezydent Miasta Krakowa	3
2.	Centrum Unijnych Projektów Transportowych	2
3.	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krakowie	5
4.	Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze	1
5.	Wojewoda Małopolski	1
6.	Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Krakowie	5
7.	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Krakowie	4
8.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Krakowie	1
9.	Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Krakowie	3
10.	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego Departament Funduszy Europejskich	2

W trakcie kontroli przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Krakowie w marcu 2023 roku, w zakresie przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym bhp, wskazano na:

- brak jednoznacznego podania informacji o przysługującym okresie wypowiedzenia czy przysługującym danemu pracownikowi wymiarze urlopu wypoczynkowego. Informacja o warunkach zatrudnienia na podstawie art. 29 §3 k.p. była przedstawiana pracownikom w terminie – jednak była zbyt ogólna, wskazywała uprawnienie do urlopu wypoczynkowego i okres wypowiedzenia przez ogólne odniesienie do odpowiednich uprawnień, lecz czyniła to zakresowo, bez wskazania uprawnień dla konkretnego pracownika;
- brak oznakowania barwami bezpieczeństwa części stopni schodów w biurowcu przy ul. Jana Brożka 3.

W wystąpieniu pokontrolnym zobowiązano Spółkę do poinformowania wszystkich pracowników o warunkach zatrudnienia w zakresie przysługujących im okresów wypowiedzenia i wymiaru urlopu wypoczynkowego. Wydany po kontroli nakaz dotyczył oznaczenia barwami bezpieczeństwa przedmiotowych, nieoznakowanych stopni schodów. Wydane zalecenia zostały zrealizowane.

W trakcie Kontroli Działalności Okręgowej Stacji Kontroli Pojazdów nr KR/024, przeprowadzonej na zlecenie Prezydenta Miasta Krakowa, stwierdzono naruszenie zasad wypełniania dokumentu identyfikacyjnego pojazdu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach. Naruszenie polegało na niekompletnym uzupełnieniu dokumentu identyfikacyjnego pojazdu poprzez brak ustalenia maksymalnej masy całkowitej ciągniętej przyczepy z hamulcem i bez hamulca oraz dopuszczalnej maksymalnej masy całkowitej zespołu pojazdów.

Wydane zalecenia pokontrolne wskazywały aby, wykonując badanie przed pierwszą rejestracją pojazdu na terytorium RP, prawidłowo sporządzać dokumentację z badania tj. w dokumencie identyfikacyjnym pojazdu ustalać i zamieszczać wszystkie dane oraz parametry badanego pojazdu. Ponadto Spółka została zobowiązana do przedstawienia pisemnego wyjaśnienia o przyczynie zaistnienia stwierdzonych naruszeń oraz sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych. Ww. zalecenia zostały zrealizowane.

W trakcie kolejnej kontroli przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Krakowie w lipcu 2023 roku, w zakresie przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym bhp, wskazano na brak aktualizacji informacji w zakresie wymiaru przysługującego pracownikowi płatnego urlopu. Zalecenie wystąpienia pokontrolnego odnośnie przekazania siedmiu pracownikom wymienionym w wystąpieniu, w formie pisemnej lub elektronicznej informacji o wymiarze przysługującego pracownikowi płatnego urlopu, w szczególności urlopu wypoczynkowego należnego na dzień przekazania, zostało przez Spółkę zrealizowane.

Podczas kontroli higieniczno-sanitarnych warunków pracy przeprowadzonej we wrześniu 2023 przez kontrolujących Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krakowie, stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny w dwóch pomieszczeniach Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta. Nakazane w decyzji pokontrolnej działania tj. doprowadzenie przedmiotowych pomieszczeń do właściwego stanu higieniczno-sanitarnego zostały zrealizowane.

W cyklu czterech kontroli jakości paliw na zakładowej stacji paliw Wola Duchacka prowadzonych w IV kwartale 2023 roku przez Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Krakowie zakwestionowano paliwo zgromadzone w zbiorniku nr 1, jako nie spełniające w znacznym stopniu jednego z parametrów jakościowych określonych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych. Wydano postanowienie o zabezpieczeniu produktu, a następnie postanowienie o uchyleniu zabezpieczenia produktu oraz decyzję zarządzającą niezwłoczne usunięcie stwierdzonej nieprawidłowości. Spółka złożyła odwołanie od przedmiotowej decyzji. Sprawa znajduje się w toku wyjaśniania.

Kontrola podjęta przez Państwową Inspekcję Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Krakowie w listopadzie 2023 roku, została przerwana przez organ kontrolny i podjęta na nowo w styczniu 2024 roku. Sprawa znajduje się w toku.

2. AUDYTY

W 2023 roku Spółka poddała się procesowi audytu nadzoru Zintegrowanego Systemu Zarządzania na zgodność z wymaganiami norm ISO 9001 i 14001. W dniu 11 września 2023 roku audytorzy firmy Polski Rejestr Statków S.A. z siedzibą w Gdańsku przeprowadzili audyt, którego celem było potwierdzenie, że MPK S.A. w Krakowie spełnia wymagania norm ISO 9001:2015 oraz ISO 14001:2015 w obszarze realizowanych usług: przewozowej, remontowej pojazdów, diagnostycznej pojazdów samochodowych, reklamowej oraz wynajmu powierzchni użytkowych. **Wynik audytu był pozytywny w związku z tym podtrzymano ważność certyfikatu dla Zintegrowanego Systemu Zarządzania obejmującego System Zarządzania Jakością oraz System Zarządzania Środowiskowego.**

Audytorzy stwierdzili, że System Zarządzania Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie działa skutecznie, realizuje założone cele oraz zapewnia realizację założonej polityki. Dla zwiększenia skuteczności systemu zarządzania podejmowano liczne działania doskonalące. Dowodem na to jest osiągnięcie zaplanowanych celów określonych w „Planie rzeczowo-finansowym na 2022 rok Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. z siedzibą w Krakowie” oraz „Planie rzeczowo-finansowym na 2023 rok MPK S.A. z siedzibą w Krakowie”. Realizacja celów na 2023 rok była oceniana zgodnie ze stanem na dzień przeprowadzania audytu.

W ocenie autorów system zarządzania MPK S.A. w Krakowie zapewnia zdolność do spełnienia przez Spółkę mających zastosowanie wymagań, przepisów prawnych, regulacyjnych i umów.

Audyt potwierdził, że najwyższe kierownictwo przyjęło i zapewniło realizację polityki jakości.

Procesy zostały zidentyfikowane, określono wzajemne powiązania pomiędzy procesami i metody zapewniające skuteczne nadzorowanie procesów. Określono kryteria i metody dla zapewnienia skuteczności przebiegu i nadzorowania procesów. Dostępne są zasoby i informacje niezbędne do wspomagania przebiegu i monitorowania procesów. Procesy są monitorowane, mierzone i analizowane. Wdrażane są działania do ciągłego doskonalenia procesów i systemu zarządzania.

W odniesieniu do normy środowiskowej odnotowano, że najwyższe kierownictwo przyjęło i zapewniło realizację polityki środowiskowej. Zidentyfikowano i oceniono występujące w organizacji aspekty środowiskowe, na które organizacja może mieć wpływ, z uwzględnieniem perspektywy cyklu życia oraz określono zagrożenia i możliwości związane z tymi aspektami środowiskowymi. Ustalono zobowiązania do zachowywania zgodności z wymaganiami dotyczącymi aspektów środowiskowych i utrzymuje się udokumentowaną informację dotyczącą przyjętych zobowiązań do zgodności z wymaganiami. Organizacja monitoruje i ocenia efekty swoich działań mogących mieć wpływ na środowisko. Cele środowiskowe są planowane, z uwzględnieniem znaczących aspektów środowiskowych oraz związanych z nimi zobowiązań do zgodności z wymaganiami, a także zagrożeń i możliwości, monitorowane i przedstawiono dowody ich osiągania. Organizacja rozpatruje powiązanie działań zmierzających do osiągania celów środowiskowych z jej procesami biznesowymi. Najwyższe kierownictwo określiło odpowiedzialności za realizację przyjętej polityki środowiskowej i doskonalenie ustanowionego systemu zarządzania.

W raporcie w części „Silne strony organizacji” audytorzy zwrócili uwagę m.in. na:

- Szeroki zakres realizowanych celów służących m.in. poprawie komfortu podróży oraz zwiększenia dostępności komunikacji miejskiej, ograniczeniu emisji do powietrza, ujętych w Planie rzeczowo-finansowym;
- Szeroki zakres realizowanych szkoleń utrzymujących i podnoszących kwalifikacje pracowników oraz znacząca ilość środków przeznaczana na ich realizację;
- Sposób prowadzenia, rozliczania oraz nadzorowania realizacji zleceń roboczych związanych z techniczną obsługą autobusów w Stacji Obsługi i Zajezdni Wola Duchacka;
- Zbieranie od pracowników uwag i wniosków w zakresie doskonalenia procesów głównych;
- Wdrożenie planowania i realizacji przeglądów technicznych taboru w zajezdniach w systemie elektronicznym;
- Dokumentacja prowadzona jest w formie elektronicznej w systemie EZD, pozwala to na wgląd do dokumentacji na każdym etapie jej procesowania oraz płynne śledzenie postępów w sprawie, co mocno usprawnia działania procesu;
- Działania Działu Windykacji i Opłat Dodatkowych prowadzone są w sposób skuteczny i powtarzalny. Pracownicy Działu mają bardzo szeroką wiedzę i świadomość swoich działań oraz skrupulatnie raportują poszczególne sprawy;
- Prowadzenie stałej wymiany taboru na uznawany społecznie za ekologiczne źródło transportu;
- Dyplomatyczne i wyważone podejście do osób wnoszących skargi w ramach udzielanych informacji zwrotnych;
- Wysoka sprawność dokonywania zmian w rozkładach jazdy w związku ze zmianami organizacji ruchu lub innymi okolicznościami będącymi ich postawą i zgłaszanymi przez Zarząd Transportu Publicznego.

Audytorzy nie odnotowali niezgodności.

Raport zawiera ponadto rekomendacje, które należy uwzględnić w ramach procesu doskonalenia, odnoszące się do:

- Definiowania szans w procesach;
- Założeń związanych ze wskaźnikami procesów oraz dokumentowaniem analizy wskaźników w aspekcie działań podejmowanych w sytuacji nie osiągnięcia wartości zakładanych;
- Terminów realizacji działań korygujących mających na względzie ryzyka wynikające z utrzymywania się niezgodności w procesie;
- Treści oświadczenia pracownika o zapoznaniu z Regulaminem pracy, mając na względzie zmiany treści regulaminu, nie uwidocznione w oświadczeniu;
- Oznaczenia nośności regałów magazynowych;
- Potwierdzania wykonywanych prac spawalniczych osobom je wykonującym, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- Nadzoru nad przyrządami do kontroli akumulatorów na zajezdni, zwłaszcza w zakresie ich wzorcowania;
- Aktualizacji zapisów w Karcie procesu: „Zakupy i Zaopatrzenie”;
- Zachowanie korelacji między wskaźnikami w Karcie procesu PP.11 „Rozpatrywanie skarg”, a rzeczywistymi wskaźnikami rozpatrywanymi w dokumencie analizy skarg;
- Przeanalizowania rejestru aspektów środowiskowych pod kątem zweryfikowania opisanego w nim zakresu aspektów pozytywnych oraz rozważenia następstw w Systemie Zarządzania Środowiskowego, jakie może rodzić zakwalifikowanie aspektu środowiskowego jako „średnioznaczącego”;

- Dokumentowania stanu zgodności z wymaganiami prawnymi w sposób jednoznaczny co do terminu przeprowadzenia przeglądu zgodności, nadzorowanego obszaru działania oraz dowodów stanowiących podstawę do stwierdzenia tej zgodności.

W okresie od lipca do sierpnia 2023 roku na zlecenie Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie został przeprowadzony audyt, którego celem była analiza i ocena zasadności i obligatoryjności kosztów ponoszonych przez MPK S.A. w Krakowie związanych z realizacją usług publicznego transportu zbiorowego. Badaniem objęte koszty i przychody Spółki w okresie od stycznia 2019 do czerwca 2023 roku.

Audytorzy firmy REFUNDA Maciocha i Wspólnicy sp.k w podsumowaniach raportu z badania potwierdzili, że:

- Plan kont Spółki spełnia wymagania zawarte w odpowiednich regulacjach;
- Model ewidencjonowania, podziału i prezentacji przychodów oraz kosztów w aspekcie obowiązujących regulacji prawnych jest prawidłowy i jest również wystarczający na cele kalkulacji rekompensaty;
- Metodologia przyjęta dla celów rozliczenia rekompensaty spełnia wymogi zasady; przejrzystości finansowej, gdyż system księgowy Spółki zachowuje szczegółowe informacje o ewidencjonowanych pozycjach odnośnie możliwości identyfikacji rodzaju kosztu, miejsca powstawania kosztu, rodzaju działalności z którą jest związany, czy dokumentu źródłowego;
- Prawidłowość, zasadność i obligatoryjność kosztów ujmowanych w ramach kalkulacji rekompensaty w latach 2019-2022 na podstawie przyjętego przez MPK S.A. w Krakowie systemu księgowania;
- Żadna z zidentyfikowanych pozycji kosztowych nie budzi wątpliwości co do zasadności i celowości ich poniesienia w kontekście realizowanych usług. Charakterystyka poziomu i struktury tych kosztów jest typowa dla prowadzonych działalności (w tym poziom amortyzacji typowy dla sytuacji przedsiębiorstwa realizującego nakłady inwestycyjne związane z intensywnym utrzymaniem taboru na poziomie nowoczesności wymaganym przepisami i wymogami, w tym emisyjnymi);
- Spółka w zakresie kosztów, ich poziomu i struktury w ramach poszczególnych działalności nie wykazuje symptomów w zakresie zmian odmiennych niż typowe trendy rynkowe.

XI. UZYSKANA POMOC PUBLICZNA, ROZLICZENIE DOKAPITALIZOWANIA I WYNAGRODZENIA (REKOMPENSATY) ZA POWIERZONE PRZEZ GMINĘ ZADANIA

1. UZYSKANA POMOC PUBLICZNA

W latach 2019-2023 Spółka otrzymała pomoc publiczną zaprezentowaną w tabeli 44.

Tabela 44. Pomoc publiczna netto (w zł)

Lp.	Podstawa udzielenia pomocy publicznej (przysporzenia)	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Umowa AZ/3.38.382/6/12-VII/06 z dnia 21.07.2006 roku o świadczenie usług komunikacji miejskiej w Krakowie	Wynagrodzenie za przewozy tramwajowe do 31 marca 2019 roku	56 828 924,67	0	0	0	0
2.	Umowa na świadczenie tramwajowych usług przewozowych w systemie Komunikacji Miejskiej w Krakowie (KMK) z dnia 1 kwietnia 2019 roku	Wynagrodzenie za przewozy tramwajowe od 1 kwietnia 2019 roku	168 712 137,61	212 869 110,90	251 182 010,71	284 886 157,99	405 131 028,84
3.	Umowa 338/ZIKIT/2014 z dnia 7 sierpnia 2014 roku na świadczenie autobusowych usług przewozowych w publicznym transporcie zbiorowym w ramach systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie(KMK)	Wynagrodzenie za świadczenie autobusowych usług przewozowych w publicznym transporcie zbiorowym w ramach systemu komunikacji miejskiej w Krakowie	281 035 333,39	270 854 112,47	295 183 646,99	352 715 553,79	399 677 445,51

Lp.	Podstawa udzielenia pomocy publicznej (przysporzenia)	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
4.	Umowa 1594/ZIKiT/2016 z dnia 30 grudnia 2016 roku o świadczenie usług publicznych w zakresie utrzymania infrastruktury przystankowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków, dystrybucji biletów Komunikacji Miejskiej w Krakowie wraz z określeniem zasad rozliczenia Rekompensaty (obowiązywała do 30 czerwca 2021 roku)	łącznie wynagrodzenie, w tym:	19 534 257,41	15 892 338,14	8 975 211,59	0	0
		a) Wynagrodzenie za dystrybucję biletów uprawniających do przejazdów środkami Komunikacji Miejskiej w Krakowie	15 580 330,58	9 213 256,36	4 670 019,30	0	0
		b) Wynagrodzenie za utrzymanie infrastruktury przystankowej na terenie przystanków komunikacyjnych i dworców	3 233 926,83	3 400 109,51	1 693 249,98	0	0
		c) Wynagrodzenie za kontynuację windykacji i egzekucji należności z tytułu opłaty dodatkowej i należności przewozowej powstałych przed dniem 1 lutego 2016 roku	720 000,00	3 278 972,27	2 611 942,31	0	0
5.	Umowa wykonawcza nr 90/ZTP/2021 z dnia 30 czerwca 2021 roku o świadczenie usług publicznych w zakresie utrzymania infrastruktury przystankowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków	Wynagrodzenie za utrzymanie infrastruktury przystankowej	0	0	1 852 833,70	4 029 350,00	4 512 999,96

Lp.	Podstawa udzielenia pomocy publicznej (przysporzenia)	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
6.	Umowa nr 92/ZTP/2021 z dnia 30 czerwca 2021 roku o świadczenie usług publicznych z zakresie dystrybucji biletów KMK oraz kontynuacji windykacji i egzekucji należności przewozowej powstałej przed dniem 1 lutego 2016 roku	Łączne wynagrodzenie, w tym:	0	0	11 420 695,54	22 075 308,30	21 692 941,34
		a) Wynagrodzenie za dystrybucję biletów	0	0	8 313 019,14	16 626 038,28	15 668 521,14
		b) Wynagrodzenie za kontynuację windykacji i egzekucji należności z tytułu opłaty dodatkowej i należności przewozowej powstałych przed dniem 1 lutego 2016 roku	0	0	3 107 676,40	5 449 270,02	5 322 156,69
7.	Umowa nr W/I/1008/PT/33/2018 z dnia 10 marca 2018 roku w sprawie realizacji programu „Karta Krakowska”	Wynagrodzenie za realizację programu „Karta Krakowska”	448 211,38	300 000,00	320 325,20	57 500,00	0
8.	Umowa nr W/I/495/SZ/115/2022 z dnia 10 marca 2022 roku w sprawie realizacji programu „Karta Krakowska”	Wynagrodzenie za realizację programu „Karta Krakowska”	0	0	0	579 202,44	502 211,63

Lp.	Podstawa udzielenia pomocy publicznej (przysporzenia)	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
9.	Środki uzyskane z funduszy europejskich oraz dotacji zewnętrznych dla wsparcia projektów		30 319 123,67	60 649 407,99	173 903 092,01	0	127 459 325,57
a	Umowa nr RPMP.04.05.01-12-0020/15-00-XVII/1FE/16 z dnia 21.04.2016 roku	Projekt: „Zakup niskoemisyjnych, niskopodłogowych autobusów oraz stacjonarnych automatów KKM do sprzedaży biletów, w celu obsługi linii aglomeracyjnych” w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT)	11 174 398,34	0	0	0	0
b	Umowa nr RPMP.04.05.01-12-0982/17-00-XVII/449/FE/17 z dnia 13 grudnia 2017 roku	Projekt pn. Zakup niskoemisyjnych, niskopodłogowych autobusów w celu obsługi komunikacji zbiorowej aglomeracji krakowskiej - kontynuacja (ZIT- II)	19 144 725,33	0	0	0	0
c	Umowa nr POIŚ.06.01.00-00-0002/16-00 z dnia 6 grudnia 2016 roku oraz aneksy: nr POIŚ.06.01.00-00-0002/16-01 z 6 września 2018 roku i nr POIŚ.06.01.00-00-0002/16-02 z 23 marca 2021 roku, nr POIŚ.06.01.00-00-0002/16-03 z 31 sierpnia 2021 roku, Aneks nr POIS.06.01.00-00-0002/16-04 z dnia 05.12.2023 r., Aneks nr POIS.06.01.00-00-0002/16-05 z dnia 22.12.2023 r.	„Zakup niskopodłogowego taboru tramwajowego w celu usprawnienia i poprawy jakości miejskiej komunikacji zbiorowej w Krakowie – część I i II”	0	60 649 407,99	64 210 592,01	0	0

Lp.	Podstawa udzielenia pomocy publicznej (przysporzenia)	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
d	Umowa nr POIŚ.06.01.00-00-0060/19-00 z dnia 31 grudnia 2019 roku oraz aneksy: POIŚ.06.01.00-00-0060/19-01 z dnia 27 sierpnia 2020 roku POIŚ.06.01.00-00-0060/19-02 z dnia 12 lipca 2021 roku	„Zakup 50 autobusów elektrycznych zeroemisyjnych do obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie”	0	0	109 692 500,00	0	0
e	Umowa nr RPMP.04.05.01-12-0015/22-XVII-90/FE/22 z dnia 06.10.2022 r. oraz aneks nr 1 z dnia 16.06.2023 r., aneks nr 2 z dnia 04.12.2023 r., aneks nr 3 z dnia 29.12.2023 r.	„Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusów elektrycznych w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie - kontynuacja” (ZIT-3)	0	0	0	0	55 577 709,87
f	Umowa o dofinansowanie nr POIS.11.04-00-00-0026/22-00 z dnia 31.07.2023 r. oraz Aneks nr POIS.11.04-00-00-0026/22-01 z dnia 29.09.2023r., Aneks nr POIS.11.04-00-00-0026/22-02 z dnia 27.10.2023 r.	„Zakup niskopodłogowego taboru tramwajowego w celu usprawnienia i poprawy jakości miejskiej komunikacji zbiorowej w Krakowie – część III”	0	0	0	0	30 181 615,70
g	Umowa nr 2775/2021/Wn06/OA-TP-FN/D o dofinansowanie w formie dotacji z dnia 31.12.2021 r. oraz aneks nr 1 z dnia 19.09.2022 r., aneks nr 2 z dnia 08.05.2023 r., aneks nr 3 z dnia 13.12.2023 r.	„Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusowej w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie” (NFOŚiGW)	0	0	0	0	41 700 000,00

10.	Pomoc de minimis		65 595,20	333 669,73	0	0	0
A	Umowa 121/2019 art. 69 b ust. 1 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Prezydent Miasta Krakowa za pośrednictwem Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie	Dofinansowanie do szkoleń pracowników zaplecza z Krajowego Funduszu Szkoleniowego	65 595,20	0	0	0	0
B	Decyzja Zarządcy Rozliczeń S.A. nr ZR.427-6555/20.8 z dnia 24 sierpnia 2020 roku w imieniu Ministra Klimatu	Dofinansowanie z tytułu wzrostu cen energii za okres 1 października do 31 grudnia 2019 roku	0	333 669,73	0	0	0
11.	Świadczenie na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Dz.U. poz.374, z późn.zm)	Dofinansowanie wynagrodzenia pracowników w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19	0	16 495 596,05	1 088 748,51	0	0

2. ROZLICZENIE DOKAPITALIZOWANIA I WYNAGRODZENIA (REKOMPENSATY) ZA POWIERZONE PRZEZ GMINĘ ZADANIA

W drugim kwartale 2023 roku na zlecenie Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie został przeprowadzony audyt ex post rekompensaty za wykonywanie usług publicznego transportu pasażerskiego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie w 2022 roku. Audyt przeprowadziła firma COMPER Fornalczyk i Wspólnicy sp. j. Wynik rozliczenia rekompensaty w ramach audytu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 45. Rozliczenie rekompensaty za 2022 rok

w tys. zł

Lp.	Rozliczenie rekompensaty za 2022 rok	Kalkulacja w ramach audytu
1.	Koszty świadczenia usług publicznych	775 253
2.	Zyski z innych prowadzonych działalności (-)	6 927
3.	Inne pomniejszenia rekompensaty (-)	77 868
4.	Zysk z pozostałej działalności operacyjnej i finansowej (-)	3 382
5.	Rozsądny zysk (+)	30 311
6.	Podatek dochodowy od rozsądnego zysku (+)	7 110
7.	Rekompensata skalkulowana zgodnie z rozporządzeniem WE nr 1370/2007 (1-2-3-4+5+6)	724 498
8.	Otrzymane wynagrodzenie za świadczenie usług komunalnych	665 945
9.	Niedopłata (8-7)	-58 552

Niedopłata rekompensaty za 2022 rok przy uwzględnieniu rozsądnego zysku wynosi 58 552 266,13 zł. Z wyżej wymienionego raportu wynika, że przekazana Spółce w 2022 roku rekompensata wynosi 665 945 250,13 zł, natomiast należna rekompensata bez rozsądnego zysku wynosi 687 130 415,13 zł. Niedopłata rekompensaty bez uwzględniania rozsądnego zysku wynosi 21 185 165,00 zł

W dniu 31 sierpnia 2023 roku, zgodnie z postanowieniami paragrafu 7, punkt 8 Umowy na świadczenie tramwajowych usług przewozowych oraz artykułu IV, ustęp 4.01 pkt. b Umowy wsparcia z dnia 30 listopada 2018 roku, Spółka wystąpiła do Zarządu Transportu Publicznego o pokrycie kosztów poniesionych na działalności powierzonej za 2022 rok w wysokości 21 185 165,00 zł netto. W związku z wniesionymi przez ZTP uwagami Spółka przedłożyła w dniu 5 lutego 2024 roku opinię prawną potwierdzającą zasadność roszczenia MPK S.A. w Krakowie wraz z wezwaniem do zapłaty wystawionej w dniu 31 sierpnia 2023 roku faktury korygującej nr KP202300010.

Przedstawienie rozliczenia za powierzone przez Gminę zadania realizowane przez MPK S.A. w Krakowie w 2023 roku będzie możliwe po audycie rekompensaty, który jest spodziewany w II kwartale 2024 roku.

XII. KLUCZOWE PROGRAMY LUB PROJEKTY

1. PROGRAMY I PROJEKTY ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ SPÓŁKI WPISUJĄCE SIĘ W CELE STRATEGII ROZWOJU KRAKOWA ORAZ ZWIĄZANE Z NIMI ZADANIA.

A. Działania zmierzające do zwiększenia udziału autobusów zeroemisyjnych.

W 2023 roku MPK S.A. w Krakowie zakupiło 42 sztuki autobusów zeroemisyjnych. Temat został szerzej opisany w rozdziale V, pkt. 1, ppkt II pt. „Zakupy realizowane przy wsparciu ze środków UE”, tiret a i b.

Na koniec 2023 roku Spółka posiadała 121 sztuk autobusów o zerowej emisji spalin oraz 2 radiowozy elektryczne dla służb nadzoru ruchu. Ponadto w ramach umów najmu Spółka użytkowała 2 elektryczne samochody osobowe (umowa zawarta w ramach udziału w Grupie Zakupowej „E-mobilność dla GMK” organizowanej przez KHK S.A.).

W 2023 roku wdrożono oprogramowanie wspierające kolejkovanie autobusów elektrycznych do ładowania w Stacji Obsługi Autobusów Wola Duchacka, w celu zapewnienia właściwej organizacji procesu ładowania baterii trakcyjnych i przygotowania wymaganej ilości naładowanych pojazdów. Temat został szerzej opisany w rozdziale V, pkt. 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.7 pt. „Pozostałe zadania/projekty optymalizacyjne”;

Ponadto Spółka realizowała budowę kolejnych stacji ładowania pantografowego na terenie Miasta Krakowa. Temat szerzej opisano w rozdziale V, pkt. 1, ppkt. I.5 pt. „Modernizacja budynków i budowli”.

Spółka prowadziła testy autobusów wodorowych w ruchu komunikacyjnym, w ramach świadczonych usług przewozowych, w celu oceny przydatności zastosowanych rozwiązań technicznych przed przystąpieniem do opracowywania własnych wymagań w przyszłych postępowaniach przetargowych na dostawy tego typu taboru. Temat został szerzej opisany w rozdziale V, pkt. 1 „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.7 „Pozostałe zadania/projekty optymalizacyjne”.

MPK S.A. w Krakowie uczestniczyło w naborze o dofinansowanie do projektu na **dostawę w 2025 roku 42 autobusów zeroemisyjnych**, w tym: 32 autobusów elektrycznych (22 autobusy standardowe i 10 przegubowych), 10 autobusów wodorowych (standardowych) **oraz 22 ładowarek plug-in** w ramach programu priorytetowego nr 6.2 „Zeroemisyjny transport Zielony transport publiczny” prowadzonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Na dzień sporządzania sprawozdania projekt jest w toku oceniania.

Eksplatacja taboru autobusowego o zerowej lub obniżonej emisji spalin przyczynia się do ograniczenia emisji CO₂ o ponad 7 870 ton/rocznie.

B. Działania zmierzające do zwiększenia liczby nowoczesnych wagonów tramwajowych o obniżonej energochłonności.

W 2023 roku odebrano i wprowadzono do ruchu 48 sztuk wagonów tramwajowych Tango Kraków Lajkonik II. Opis zastosowanych w nich nowoczesnych rozwiązań technicznych został przedstawiony w rozdziale V, pkt 1 pt. „Działalność inwestycyjna”, ppkt. 1.2 pt. „Zakup taboru tramwajowego”.

W grudniu 2023 roku ogłoszono 3 postępowania przetargowe w celu wyłonienia dostawców wagonów tramwajowych ujętych w planie wieloletnim Spółki. Temat opisano w rozdziale III, pkt. 1 pt. „Najważniejsze przedsięwzięcia”.

C. Wykorzystanie ogniw fotowoltaicznych zamontowanych podczas modernizacji Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta w celu uzyskania energii elektrycznej na własne potrzeby.

W Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta jest realizowany projekt, którego zamierzeniem jest dostosowanie Stacji do realizacji zadań wynikających z bieżącej obsługi tramwajów różnych typów. W 2021 roku na dachu hali obsługowo-naprawczej SO4, wybudowanej w ramach projektu, zostały zamontowane ogniwa fotowoltaiczne, w celu uzyskania energii elektrycznej dla potrzeb własnych budynków obsługowo-naprawczych na terenie Stacji. W 2023 roku pozyskano 52,13 MWh. Po zakończeniu inwestycji tzn. po wykonaniu zadania nad torami tramwajowymi pozyskiwana będzie energia w ilości około 100 MWh rocznie, co pozwoli zmniejszyć emisję CO₂ o około 80 Mg.

D. Rozwój terenów zielonych.

Innym kierunkiem zmniejszania emisji CO₂ będzie rozwój zieleńców na obszarze własnego działania, które będą zmniejszały zanieczyszczenia powietrza, pochłaniały CO₂ i wytwarzały tlen.

E. Zbieranie i wykorzystanie wody deszczowej do celów technologicznych lub gospodarczych.

MPK S.A. w Krakowie wdrożyło w Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta oraz w Stacji Obsługi i Remontów rozwiązania techniczne umożliwiające wykorzystanie w myjniach taboru tramwajowego zamkniętego obiegu wody deszczowej, pierwotnie zgromadzonej w zasobnikach. Zastosowane rozwiązania proekologiczne pozwalają zaoszczędzić około 50% wody pitnej. Przyczynia się to do ochrony zasobów wód gruntowych, redukcji kosztów związanych z uzdatnianiem i transportem wody oraz odciążania sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, co jest szczególnie ważne w obliczu zagrożeń powodziami bądź suszami związanymi ze zmianą klimatu.

F. Stosowanie zasady tzw. zielonych zamówień publicznych przy planowaniu inwestycji i zakupów oraz wprowadzanie zapisów w umowach zawieranych z kontrahentami o ich obowiązkach związanych z należyłą gospodarką odpadami, substancjami chemicznymi stosowanymi podczas realizacji zamówień, stosowania materiałów zawierających LZO.

Każda umowa MPK S.A. w Krakowie z kontrahentem zewnętrznym zawiera dla niego zobowiązanie zapoznania się z Polityką Jakości i Zarządzania Środowiskiem oraz znaczącymi

i średnio znaczącymi aspektami środowiskowymi MPK S.A., na podstawie materiałów, które są opublikowane na naszej stronie internetowej.

Parametr zużycia energii i wielkość emisji CO₂ będzie pojawiać się w ogłaszanych przetargach na dostawę nowego taboru jako kryterium oceny oferty lub kryterium progowe udziału w postępowaniu.

2.USŁUGI PUBLICZNE ŚWIADCZONE W SPOSÓB CIĄGŁY, ISTOTNE DLA JAKOŚCI W MIEŚCIE ORAZ ZWIĄZANE Z NIMI ZADANIA.

Działalność Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie w 2023 roku koncentrowała się na realizacji usług w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, w tym w szczególności **tramwajowych i autobusowych usług przewozowych, utrzymania infrastruktury przystankowej oraz dystrybucji biletów Komunikacji Miejskiej w Krakowie** w ramach systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie. Ponadto, na rzecz Gminy Miejskiej Kraków, Spółka prowadziła **windykację należności z tytułu opłaty dodatkowej i opłaty przewozowej powstałych przed dniem 1 lutego 2016 roku.**

Opis działań Spółki, jakie zostały podjęte w zakresie poprawy jakości tych usług przedstawiono w rozdziale II, pkt. 3 pt. „Realizacja polityki i zidentyfikowanych potrzeb Gminy Miejskiej Kraków oraz opis kluczowych działań powierzonych Spółce przez Gminę Miejską Kraków”.

Wielkość pracy przewozowej zrealizowana przez MPK S.A. w Krakowie w 2023 roku oraz ilość taboru jaki był udostępniony do realizacji powierzonych zadań zostały zaprezentowane w rozdziale IV pt. „Działalność eksploatacyjno-produkcyjna w ujęciu rzeczowym”.

3.INNE KLUCZOWE ZADANIA I PROJEKTY.

Realizowane przez Spółkę w 2023 roku projekty optymalizacyjne, mające na celu usprawnienie stosowanych rozwiązań techniczno-organizacyjnych, **jak również projekty o charakterze rozwojowym**, związane z praktycznym zastosowaniem dostępnych najnowszych rozwiązań do wykorzystania w komunikacji miejskiej **zostały zaprezentowane w rozdziale V, pt. 1 „Działalność inwestycyjna”, ppkt. I.7 „Pozostałe zadania/projekty optymalizacyjne”.**

ZAŁĄCZNIK nr 1– CZĘŚĆ TABELARYCZNA

Tabela nr 1. Przychody i koszty wg rodzajów działalności

Lp.	Wyszczególnienie	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE	Dynamika	Dynamika
		2022 tys.zł	2023 tys.zł	2023 tys.zł	2023/2022 %	2023/2023P %
	1	2	3	4	5	6
1.	PRZYCHODY OGÓŁEM, z tego:	794 651	984 274	983 762	123,8	99,9
	- przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	704 972	892 982	881 632	125,1	98,7
	- pozostałe przychody operacyjne	84 128	87 407	90 720	107,8	103,8
	- przychody finansowe	5 551	3 885	11 410	205,5	293,7
	w tym: zysk z udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych wg MPW	2 858	700	1 362	47,7	194,6
2.	KOSZTY OGÓŁEM, z tego:	809 161	979 211	933 767	115,4	95,4
	- koszty operacyjne	784 404	927 999	865 531	110,3	93,3
	- pozostałe koszty operacyjne	7 841	5 947	35 433	451,9	595,8
	- koszty finansowe	16 916	45 265	32 803	193,9	72,5
	w tym: strata z udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych wg MPW	0	0	0	x	x

Tabela nr 2. Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi

Lp.	Wyszczególnienie	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE	Dynamika	Dynamika
		2022 tys.zł	2023 tys.zł	2023 tys.zł	2023/2022 %	2023/2023P %
	1	2	3	4	5	6
I.	Przychody ze sprzedaży usług i zrównane z nimi, z tego:	704 972	892 982	881 632	125,1	98,7
1.	Wynagrodzenie za świadczone usługi w zakresie przewozów tramwajowych	284 886	414 874	405 131	142,2	97,7
2.	Wynagrodzenie za świadczone usługi w zakresie przewozów autobusowych	354 954	402 836	401 064	113,0	99,6
3.	Rozliczenie umów powierzenia za 2022 rok (kwota do zwrotu dla MPK S.A. w Krakowie)	0	15 972	21 185	x	132,6
4.	Wynagrodzenie za zamawianie i organizację dystrybucji biletów	16 626	16 626	15 669	94,2	94,2
5.	Wynagrodzenie z tytułu utrzymania przystanków i dworców	4 029	4 513	4 513	112,0	100,0
6.	Wynagrodzenie za windykację i egzekucję opłat dodatkowych	5 449	5 685	5 322	97,7	93,6
7.	Wynagrodzenie za realizację Programu Karta Krakowska	637	683	502	78,8	73,5
8.	Przychody z innej działalności pozostałej	38 391	31 793	28 246	73,6	88,8

Tabela nr 3. Koszty działalności operacyjnej w układzie rodzajowym

Lp.	Wyszczególnienie	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE	Dynamika	Dynamika
		2022 tys.zł	2023 tys.zł	2023 tys.zł	2023/2022 %	2023/2023P %
	1	2	3	4	5	6
I.	Koszty działalności operacyjnej, w tym:	784 404	927 999	865 531	110,3	93,3
1.	Amortyzacja	173 418	193 980	167 167	96,4	86,2
2.	Zużycie materiałów i energii	231 966	282 378	255 783	110,3	90,6
3.	Usługi obce	123 934	146 526	138 048	111,4	94,2
4.	Podatki i opłaty	10 497	11 460	11 724	111,7	102,3
5.	Koszty wynagrodzeń, w tym:	229 415	272 231	274 585	119,7	100,9
	- wynagrodzenia osobowe	183 585	217 961	219 729	119,7	100,8
	- wynagrodzenia bezosobowe	3 452	4 050	4 109	119,0	101,5
	- świadczenia na rzecz pracowników	42 378	50 220	50 747	119,7	101,0
6.	Pozostałe koszty rodzajowe	14 558	20 348	17 367	119,3	85,3
7.	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	616	1 076	857	139,1	79,6

Tabela nr 4. Wynik finansowy

Lp.	Wyszczególnienie	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE	Dynamika	Dynamika
		2022 tys.zł	2023 tys.zł	2023 tys.zł	2023/2022 %	2023/2023P %
	1	2	3	4	5	6
1.	Zysk / strata na działalności, z tego:	-14 510	5 063	49 995	x	x
	- operacyjnej	-79 432	-35 017	16 101	-20,3	-46,0
	- pozostałej operacyjnej	76 287	81 460	55 287	72,5	67,9
	- finansowej	-11 365	-41 380	-21 393	188,2	51,7
	w tym: zysk (strata) z udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych wg MPW	2 858	700	1 362	47,7	194,6
2.	Podatek dochodowy	3 002	4 268	8 097	269,7	189,7
3.	Zysk / strata netto	-17 512	795	41 898	x	x

Tabela nr 5. Zatrudnienie i płace

Lp.	Wyszczególnienie	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE	Dynamika	Dynamika
		2022 tys.zł	2023 tys.zł	2023 tys.zł	2023/2022 %	2023/2023P %
	1	2	3	4	5	6
I	Zatrudnienie i płace*					
1.	Średnioroczna liczba zatrudnionych (etaty) **	2 287	2 392	2 347	102,6	98,1
2.	Średnioroczna liczba zatrudnionych (osoby) **	2 287	2 392	2 347	102,6	98,1
3.	Liczba zatrudnionych na koniec roku (etaty) **	2 301	2 392	2 361	102,6	98,7
4.	Wynagrodzenia pracowników ogółem (tys. zł)	183 585	217 961	219 729	119,7	100,8
	w tym: nagrody	717	1 800	1 917	267,4	106,5
	odprawy i ekwiwalenty	1 419	1 500	1 364	96,1	90,9
5.	Przeciętne wynagrodzenie ogółem (zł/etat/m-c)***	6 900	7 585	7 585	109,9	100,0
6.	Przeciętne wynagrodzenie bez nagród, odpraw i ekwiwalentów (zł/etat/m-c)***	6 817	7 470	7 468	109,5	100,0
II	Koszty organów spółki (tys. zł)	2 383	2 531	2 613	109,7	103,2
	w tym: wynagrodzenie zarządu stałe (tys. zł)	1 661	1 674	1 754	105,6	104,8
	wynagrodzenie zarządu zmienne (tys. zł)	342	415	374	109,4	90,1
	wynagrodzenie rady nadzorczej (tys. zł)	380	442	485	127,6	109,7

*) zatrudnienie i przeciętne wynagrodzenie nie zawierają danych dotyczących osób niepełnosprawnych, zatrudnionych w ramach programu aktywizacji

**) nie obejmuje pracowników przebywających na długich zwolnieniach chorobowych i urlopach macierzyńskich, za których to pracowników zostały zawarte umowy na zastępstwo

***) uroczniona średnia płaca 2022 r. - poziom osiągnięty po uwzględnieniu wszystkich podwyżek z 2022 roku; średnia płaca 2023 r. - nie zawiera kosztów godzin nadliczbowych prowadzących pojazdy wypłaconych w 2023 r.

Tabela nr 6. Przepływy pieniężne

Lp.	Wyszczególnienie	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE
		2022 tys.zł	2023 tys.zł	2023 tys.zł
1	2	3	4	5
A.	PRZEPŁYWY Z DZIAŁNOŚCI OPERACYJNEJ			
1.	Zysk netto	-17 512	795	41 898
2.	Korekty o pozycje	32 684	142 059	215 541
	- amortyzacja	173 418	193 980	167 167
	- odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	13 829	43 997	22 477
	- zysk (strata) z tytułu różnic kursowych	0	0	0
	- zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-3 243	0	-2 538
	- zmiana stanu rezerw	-9 191	-210	19 927
	- zmiana stanu zapasów	-7 793	1 000	-1 900
	- zmiana stanu należności	-72 916	61 250	60 576
	- zmiana stanu zobowiązań	15 097	-73 253	26 286
	- zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-76 517	-84 705	-76 454
	- pozostałe korekty (odpis na straty MPK S.A.)	0	0	0
3.	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej razem (1 + 2)	15 172	142 854	257 439
B.	PRZEPŁYWY Z DZIAŁNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
1.	Wpływy	2 552	0	3 982
2.	Wydatki	27 599	540 450	646 053
3.	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej razem (1 - 2)	-25 047	-540 450	-642 071
C.	PRZEPŁYWY Z DZIAŁNOŚCI FINANSOWEJ			
1.	Wpływy	60 000	439 425	458 159
2.	Wydatki	50 639	84 724	69 206
3.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej razem (1 - 2)	9 361	354 701	388 953
D.	PRZEPŁYWY PIENIEŻNE RAZEM (A+B+C)	-514	-42 895	4 321
E.	BILANSOWA ZMIANA STANU ŚRODKÓW	-514	-42 895	4 321
	- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	0		
F.	ŚRODKI PIENIEŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	63 280	49 455	62 766
G.	ŚRODKI PIENIEŻNE NA KONIEC OKRESU (D+F)	62 766	6 560	67 087

Tabela nr 7. Bilans Aktywa

Lp.	Wyszczególnienie	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE	Dynamika	Dynamika
		2022 tys.zł	2023 tys.zł	2023 tys.zł	2023/2022 %	2023/2023P %
	1	2	3	4	5	6
A.	Aktywa trwałe	1 343 192	1 697 151	1 730 342	128,8	102,0
1.	Wartości niematerialne i prawne	3 961	5 155	4 030	101,7	78,2
2.	Rzeczowe aktywa trwałe	1 309 542	1 663 803	1 690 463	129,1	101,6
3.	Należności długoterminowe	0	0	0	x	x
4.	Inwestycje długoterminowe	10 276	7 419	11 638	113,3	156,9
5.	Długoterminowe rozl. międzyokres.	19 413	20 774	24 211	124,7	116,5
B.	Aktywa obrotowe	185 977	48 926	130 382	70,1	266,5
1.	Zapasy	34 595	28 000	36 495	105,5	130,3
2.	Należności krótkoterminowe, w tym:	82 925	10 010	22 350	x	223,3
	- z tyt. robót, dostaw i usług	54 974	64	7 307	x	x
3.	Inwestycje krótkoterminowe, w tym:	62 766	6 560	67 087	106,9	1 022,7
	- środki pieniężne	62 766	6 560	67 087	106,9	1 022,7
4.	Krótkoterminowe rozl. międzyokres.	5 691	4 356	4 450	78,2	102,2
C.	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	0	0	0	x	x
D.	Udziały (akcje) własne	0	0	0	x	x
	SUMA AKTYWÓW	1 529 169	1 746 077	1 860 724	121,7	106,6

Tabela nr 8. Bilans pasywa

Lp.	Wyszczególnienie	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE	Dynamika	Dynamika
		2022 tys.zł	2023 tys.zł	2023 tys.zł	2023/2022 %	2023/2023P %
	1	2	3	4	5	6
A.	Kapitał własny	424 081	426 417	465 980	109,9	109,3
1.	Kapitał podstawowy	84 882	84 882	84 882	100,0	100,0
2.	Kapitał zapasowy	340 870	324 486	329 438	96,6	101,5
3.	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	15 841	16 254	9 762	61,6	60,1
4.	Zysk/strata z lat ubiegłych	0	0	0	x	x
5.	Zysk/strata netto	-17 512	795	41 898	-239,3	5 270,2
6.	Odpisy zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	0	0	0	x	x
B.	Zobowiązania i rezerwy na zobow.	1 105 088	1 319 660	1 394 744	126,2	105,7
1.	Rezerwy na zobowiązania	81 596	81 460	101 523	124,4	124,6
2.	Zobowiązania długoterminowe, w tym:	268 330	566 410	549 203	204,7	97,0
	- z tyt. kredytów i pożyczek	222 979	521 410	521 141	233,7	99,9
3.	Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	227 253	133 407	161 547	71,1	121,1
	- z tyt. dostaw i usług	49 204	45 422	58 822	119,5	129,5
	- z tyt. kredytów i pożyczek	19 923	30 472	32 638	163,8	107,1
4.	Rozliczenia międzyokresowe	527 909	538 383	582 471	110,3	108,2
	SUMA PASYWÓW	1 529 169	1 746 077	1 860 724	121,7	106,6

Tabela nr 9. Wydatki inwestycyjne i źródła ich finansowania

Lp.	Wyszczególnienie	WYKONANIE	PLAN	WYKONANIE	Dynamika	Dynamika
		2022 tys.zł	2023 tys.zł	2023 tys.zł	2023/2022 %	2023/2023P %
	1	2	3	4	5	6
1.	Wydatki na inwestycje, w tym:	115 939	548 002	548 588	473,2	100,1
1.1	Nakłady MPK S.A. realizowane ze środków własnych	115 939	408 256	410 994	354,5	100,7
	<i>Modernizacja taboru tramwajowego</i>	5 641	6 187	9 673	171,5	156,3
	<i>Zakup taboru autobusowego</i>	1 703	0	182	10,7	x
	<i>Zakup taboru tramwajowego</i>	100 150	396 826	396 826	396,2	100,0
	<i>Modernizacja budynków i budowli</i>	755	2 371	769	101,9	32,4
	<i>Zakup maszyn, urządzeń specjalistycznych</i>	3 447	315	868	25,2	275,6
	<i>Informatyzacja</i>	2 254	1 500	1 634	72,5	108,9
	<i>Pozostałe zadania inwestycyjne/projekty</i>	1 989	950	1 042	52,4	109,7
	<i>Opłaty związane z pozyskaniem kredytu EBI</i>	0	107	0	x	x
1.2	Nakłady współfinansowane ze środków unijnych	0	132 194	132 242	x	100,0
	<i>Projekt "Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusowej w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie" (NFOŚiGW)</i>	0	56 714	56 713	x	100,0
	<i>Projekt "Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusów elektrycznych w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie - kontynuacja" (ZIT)</i>	0	75 480	75 529	x	100,1
1.3	Leasing taboru autobusowego	0	7 552	5 352	x	70,9
2.	Źródła sfinansowania nakładów inwestycyjnych	115 939	548 002	548 588	473,2	100,1
2.1	- amortyzacja	65 864	141 025	115 258	175,0	81,7
2.2	- zysk	0	0	0	x	x
2.3	- inne środki własne - w tym:	0	0	0	x	x
	<i>dokapitalizowanie</i>	0 *	0	0 **	x	x
	<i>finansowy efekt PGK</i>	0	0	0	x	x
	<i>pozostałe aktywa własne</i>	0	0	0	x	x
2.4	- środki obce w tym:	50 075	406 977	433 330	865,4	106,5
	<i>- kredyty i pożyczki</i>	50 075	299 000	330 700	660,4	110,6
	<i>- dotacje i subwencje i śr. UE</i>	0	100 425	97 278	x	96,9
	<i>- leasing taboru i najem długoterminowy sprzętu komputerowego</i>	0	7 552	5 352	x	70,9

* W 2022 roku Spółka otrzymała środki w wysokości 750 tys. zł z rozliczenia efektu działalności Podatkowej Grupy Kapitałowej za 2021 rok, które zostały przeznaczone zgodnie z wolą Walnego Zgromadzenia Spółki na kontynuację badań w zakresie publicznego transportu wodorowego, które są kosztami, dlatego nie są wykazywane w niniejszej tabeli.

** Spółka otrzymała środki w wysokości 13 500 tys. zł z rozliczenia efektu działalności Podatkowej Grupy Kapitałowej za 2022 rok, które zostały przeznaczone zgodnie z wolą Walnego Zgromadzenia Spółki na poprawę płynności Spółki.

Tabela nr 10. Wskaźniki (1)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	DEFINICJA	j.m.	Wykonanie	
				2022	2023
I.	Ocena rentowności Spółki				
1.	Rentowność netto sprzedaży	(wynik finansowy netto* / przychody netto ze sprzedaży produktów towarów i materiałów) x 100%	%	-2,9%	4,6%
2.	Rentowność brutto sprzedaży	(wynik na sprzedaży / przychody netto ze sprzedaży produktów towarów i materiałów) x 100%	%	-11,3%	1,8%
3.	Zyskowność majątku ogółem (stopa zwrotu ROA)	(wynik finansowy netto* / aktywa ogółem) x 100	%	-1,3%	2,2%
4.	Zyskowność kapitału własnego (stopa zwrotu ROE)	(wynik finansowy netto* / kapitał własny) x 100	%	-4,8%	8,7%
II.	Ocena sprawności działania				
1.	Szybkość obrotu należnościami	(przeciętny ¹⁾ stan należności z tytułu dostaw i usług / przychody ze sprzedaży produktów towarów i materiałów) x 365	dni	14	13
2.	Szybkość obrotu zobowiązaniami	(przeciętny ¹⁾ stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług / wartość sprzedanych towarów i materiałów + koszt wytworzenia sprzedanych produktów) x 365	dni	x	x
3.	Szybkość obrotu zapasami	(przeciętny ¹⁾ stan zapasów / wartość sprzedanych towarów i materiałów + koszt wytworzenia sprzedanych produktów) x 365	dni	x	x

* wskaźniki nie uwzględniają pozycji "zysk (strata) z udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności"

¹⁾ Przy obliczaniu wskaźników sprawności działania w celu właściwego porównania zasobów jakimi są zapasy, należności, zobowiązania ze strumieniami (przychody, koszty), wielkość zasobów powinna zostać uśredniona $[(wartość\ na\ początek\ roku + wartość\ na\ koniec\ roku)/2]$

Tabela nr 11. Wskaźniki (2)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	D E F I N I C J A	j.m.	Wykonanie	
				2022	2023
III.	Ocena stopnia płynności				
1.	Wskaźnik płynności I	aktywa obrotowe ²⁾ / zobowiązania krótkoterminowe	-	0,8	0,8
2.	Wskaźnik płynności II	aktywa obrotowe ²⁾ - zapasy / zobowiązania krótkoterminowe	-	0,7	0,6
3.	Średnioroczny wskaźnik płynności III - szybki	(przeciętny ¹⁾ stan środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych / przeciętny ¹⁾ stan zobowiązań krótkoterminowych)	-	0,4	0,3
IV.	Ocena stopnia zadłużenia				
1.	Stopa zadłużenia	(zobowiązania długoterminowe + zobowiązania krótkoterminowe / pasywa ogółem) x 100	%	32,4%	38,2%
2.	Stopa zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	(zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek / pasywa ogółem) x 100	%	15,9%	29,8%
3.	Finansowanie majątku trwałego kapitałem własnym	`(kapitał własny + rezerwy na zobowiązania / aktywa trwałe) x 100	%	37,6%	32,8%
V.	Pozostałe wskaźniki				
1.	Wydajność pracy na zatrudnionego ogółem	(przychody ze sprzedaży produktów towarów i materiałów / liczba etatów)	tys.zł /etat	308,3	375,6
2.	Stopień zużycia majątku trwałego	(wartość brutto aktywów trwałych - wartość netto aktywów trwałych / wartość brutto aktywów trwałych)	%	54,3%	49,6%

¹⁾ Przy obliczaniu wskaźnika płynności w celu właściwego porównania zasobów jakimi są zapasy, należności, zobowiązania ze strumieniami (przychody, koszty), wielkość zasobów powinna zostać uśredniona $[(wartość\ na\ początek\ roku + wartość\ na\ koniec\ roku)/2]$

²⁾ Bez „z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy”

Tabela nr 12. Zbiorcze (Nowa ustawa kominowa)

Lp.	Wyszczególnienie	WYKONANIE	
		2022	2023
	1	2	3
1	Średnioroczne zatrudnienie pracowników (etaty)	2 287	2 347
2	Średni kurs euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu danego roku obrotowego	4,6899	4,3480
3	Obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych (tys. euro)	151 501	205 391
4	Obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych (tys. zł)	710 523	893 042
5	Sumy aktywów jej bilansu sporządzonego na koniec okresu (tys. euro)	326 056	427 949
6	Sumy aktywów jej bilansu sporządzonego na koniec okresu (tys. zł)	1 529 169	1 860 724

Tabela nr 13. Informacje o danych finansowych i niefinansowych związanych z realizacją Strategii Rozwoju Krakowa 2030 i Usług publicznych

L.p.	Program/Projekt z Planu finansowo-rzeczowego spółki*	Instrument Zarządzania Strategicznego z SRK	Nazwa Zadania	Zadanie inwestycyjne/ remontowe/ ciągłe	Efekt rzeczowy	Rezultat	Usługa Publiczna	Cel operacyjny SRK2030	Źródło finansowania	Nakłady całkowite w zł
1	Zakup taboru tramwajowego	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Plan Adaptacji Miasta Krakowa do zmian klimatu do roku 2030, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	Dostawa i wprowadzenie do ruchu 48 sztuk niskopodłogowych, przegubowych wagonów tramwajowych Tango Kraków Lajkonik II.	Zadanie inwestycyjne	48 sztuk nowoczesnych wagonów, wyposażonych w klimatyzację, system informacji pasażerskiej, automaty biletowe, podparcia lędźwiowe.	Poprawa komfortu przejazdu, zwiększenie dostępności dla osób o ograniczonej mobilności	Transport	IV.4	Środki własne +kredyt EBI	396 826 560,0
2	Projekt pt. „Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusowej w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie” (NFOŚiGW).	„Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych”, Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Plan Adaptacji Miasta Krakowa do zmian klimatu do roku 2030, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	Zakup 20 sztuk autobusów komunikacji miejskiej zasilanych energią elektryczną wraz z urządzeniami ładującymi typu plug – in	Zadanie inwestycyjne	Zakup 20 sztuk autobusów komunikacji miejskiej zasilanych energią elektryczną, w tym 13 sztuk pojazdów standardowych (12 metrowych) i 7 sztuk pojazdów wielkopojemnych (18 metrowych)wraz z urządzeniami ładującymi typu plug – in	Zwiększenie ilości taboru zeroemisyjnego	Transport	IV.4	Środki własne + dofinansowanie UE	56 713 213,5

3	Projekt pt. „Rozbudowa zeroemisyjnej floty autobusów elektrycznych w celu obsługi systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie - kontynuacja” (ZIT3)	„Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych”, Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Plan Adaptacji Miasta Krakowa do zmian klimatu do roku 2030, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	22 sztuki autobusów komunikacji miejskiej zasilanych energią elektryczną wraz z 22 urządzeniami ładującymi typu plug-in	Zadanie inwestycyjne	22 sztuki autobusów komunikacji miejskiej zasilanych energią elektryczną, w tym: 18 autobusów przegubowych marki Solaris Bus & Coach Sp. z o.o. oraz 4 autobusy standardowe marki Irizar E-mobility S.L., wraz z 22 urządzeniami ładującymi typu plug-in	Zwiększenie ilości taboru zeroemisyjnego	Transport	IV.4	Środki własne + dofinansowanie UE+kredyt	75 529 066,5
4	Zakup 4 autobusów midi	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	Zakup 4 autobusów midi w celu zapewnienia obsługi linii na których mogą kursować wyłącznie pojazdy tego typu	Zadanie inwestycyjne	Zakupiono i skierowano do ruchu 4 autobusy midi	Dostosowywanie oferty przewozowej do popytu	Transport	IV.4	Środki własne (leasing)	5 352 000,0
5	Modernizacja taboru tramwajowego	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Plan Adaptacji Miasta Krakowa do zmian klimatu do roku 2030, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	Modernizacja 11 sztuk NGT6 - wyposażenie wagonów w klimatyzację przedziału pasażerskiego	Zadanie inwestycyjne	11 wagonów wyposażonych w klimatyzację przestrzeni pasażerskiej	Poprawa komfortu przejazdu	Transport	IV.4	Środki własne	4 605 278,4

6	Modernizacja taboru tramwajowego	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	Modernizacja wagonu N8 - wyposażenie wagonu w platformę najazdową dla wózków inwalidzkich	Zadanie inwestycyjne	1 wagon wyposażony w platformę najazdową dla wózków inwalidzkich	Zwiększenie dostępności do usługi przewozowej-likwidacja barier w korzystaniu z komunikacji miejskiej	Transport	IV.4	Środki własne	23 805,1
7	Modernizacja taboru tramwajowego	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	Modernizacja 8 wagonów EU8N - wyposażenie wagonów w platformę najazdową dla wózków inwalidzkich	Zadanie inwestycyjne	8 wagonów wyposażonych w platformę najazdową dla wózków inwalidzkich	Zwiększenie dostępności do usługi przewozowej-likwidacja barier w korzystaniu z komunikacji miejskiej	Transport	IV.4	Środki własne	99 564,8
8	Modernizacja taboru tramwajowego	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	Modernizacja 1 wagonu GT8SU	Zadanie inwestycyjne	1 zmodernizowany wagon	Zwiększenie dostępności do usługi przewozowej-likwidacja barier w korzystaniu z komunikacji miejskiej	Transport	IV.4	Środki własne	2 613 080,9
9	Przeglądy taboru tramwajowego zgodnie z obowiązującymi przepisami	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących	Przeglądy taboru tramwajowego wyszczególnione w rozdziale V, pkt. 2 pt. "Działalność remontowa"	Zadanie remontowe	Wykonanie przeglądów 21 pojazdów, przeglądy kompletów wózków w 24 wagonach, prace remontowe w wagonach zabytkowych	Zapewnienie bezpieczeństwa przejazdu, utrzymanie sprawności eksploataowanego taboru tramwajowego	Transport	IV.4	Środki własne	20 007 631,4

10	Modernizacja budynków i budowli (rozbudowa stacji ładowania autobusów elektrycznych)	„Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych”	Wykonanie stanowiska ładowania z sieci AC na ulicy Pawiej obok wejścia głównego do galerii.	Zadanie inwestycyjne	Wykonanie stanowiska ładowania z sieci AC na ulicy Pawiej obok wejścia głównego do galerii	Zapewnienie możliwości ładowania autobusów zeroemisyjnych w tej lokalizacji	Transport	IV.4	Środki własne	400 400,0
11	Kontynuacja testów autobusów wodorowych w ruchu komunikacyjnym w ramach świadczonych usług przewozowych	„Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych” , polecenie WZ MPK S.A.	Kontynuacja testów autobusów wodorowych w ruchu komunikacyjnym w ramach świadczonych usług przewozowych	Zadanie inwestycyjne- projekt optymalizacyjny	Zmniejszenie emisji komunikacyjnej	Pozyskanie praktycznej wiedzy na temat eksploatacji autobusów wodorowych pozwalającej na podjęcie strategicznych decyzji w przyszłości	Transport	IV.4	Środki własne	575 691,7
12	Projekt testowania pojazdu autonomicznego dla celów realizacji przewozu osób w ruchu komunikacyjnym	Polecenie WZ MPK S.A.	Projekt testowania pojazdu autonomicznego dla celów realizacji przewozu osób w ruchu komunikacyjnym	Zadanie inwestycyjne- projekt optymalizacyjny	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w przestrzeniach miejskich	Działania zmierzające do pozyskanie praktycznej wiedzy na temat eksploatacji autobusów autonomicznych pozwalającej na podjęcie strategicznych decyzji w przyszłości	Transport	IV.4	Środki z rozliczenia efektu Podatkowej Grupy Kapitałowej za 2020 rok oraz środki własne	0,0
13	Modernizacja rozwiązania do obsługi wniosków o wydanie danych z monitoringu	Program poprawy bezpieczeństwa dla miasta Krakowa „Bezpieczny Kraków”	Modernizacja rozwiązania do obsługi wniosków o wydanie danych z monitoringu	Zadanie inwestycyjne- projekt optymalizacyjny	Rozbudowa infrastruktury informatycznej, niezbędnej do obsługi wniosków o wydanie danych z monitoringu w pojazdach MPK S.A. w Krakowie w tym zakup dysków sieciowych	Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury do zabezpieczania danych z monitoringu w pojazdach	Transport	IV.1	Środki własne	195 500,0

14	Zakup oprogramowania do kolejkowania autobusów elektrycznych do ładowania	„Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych” , polecenie WZ MPK S.A.	Zakup oprogramowania do kolejkowania autobusów elektrycznych do ładowania	Zadanie inwestycyjne- projekt optymalizacyjny	Zakupiono i wdrożono specjalistyczne oprogramowanie	Zapewnienia właściwej organizacji procesu ładowania baterii trakcyjnych w celu przygotowania wymaganej ilości naładowanych pojazdów	Transport	IV.4	Środki własne	361 810,7
15	Optymalizacja procesu realizacji Obsług Technicznych (OT) dla Stacji Obsługi Autobusów i Tramwajów w systemie IFS” wdrożono w Stacjach Obsługi Autobusów i Stacjach Obsługi Tramwajów rozwiązanie umożliwiające dokumentowanie wykonania czynności obsługi technicznej pojazdów eksploatowanych w MPK S.A. w Krakowie w systemie informatycznym IFS	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	Optymalizacja procesu realizacji Obsług Technicznych (OT) dla Stacji Obsługi Autobusów i Tramwajów w systemie IFS” wdrożono w Stacjach Obsługi Autobusów i Stacjach Obsługi Tramwajów rozwiązanie umożliwiające dokumentowanie wykonania czynności obsługi technicznej pojazdów eksploatowanych w MPK S.A. w Krakowie w systemie informatycznym IFS	Zadanie inwestycyjne- projekt optymalizacyjny	Wdrożenie oprogramowania w celu eliminacji stosowania papierowej dokumentacji wykonania usług we wszystkich Stacjach Obsługi	Eliminacja stosowania papierowej dokumentacji wykonania usług OT	Transport	IV.4	Środki własne	223 904,8

16	Wymiana urządzeń monitoringu wizyjnego	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	Wymiana urządzeń monitoringu wizyjnego	Zadanie inwestycyjne projekt optymalizacyjny	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w pojazdach komunikacji miejskiej	Wskaźnik urządzeń monitoringu stosujących technologię cyfrową osiągnął poziom 91,5%	Transport	IV.4	Środki własne	104 971,9
17	Opracowanie przez Politechnikę Krakowską modelu LCC do oceny efektywności zakupu lub modernizacji taboru komunikacji zbiorowej (oddzielnie dla autobusów i tramwajów)	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin sąsiadujących, Polityka transportowa dla Miasta Krakowa	Opracowanie modelu LCC do oceny efektywności zakupu lub modernizacji taboru komunikacji zbiorowej (oddzielnie dla autobusów i tramwajów)	Projekt optymalizacyjny-koszty	Przekazany do MPK gotowy model LCC	Wykorzystanie modelu dla potrzeb opracowania wymagań technicznych stawianych na etapie postępowań przetargowych na dostawy taboru tramwajowego	Transport	IV.4	Środki własne	26 750,0